

สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ปฎิบัติที่
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาแห่งชาติ
เลขรับ 2162
วันที่
เวลา 7.15 น.

ที่ นร ๐๕๐๓/ ๗๒๖๐

สำนักนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

มีนาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ.

กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติในเรื่องนี้

ด้วยคณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาลงมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ.
ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นเรื่องด่วน ดังที่ได้ส่งมาพร้อมนี้

จึงขอเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล และบันทึก
วิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ มาเพื่อขอได้โปรดนำเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาเป็นเรื่องด่วนต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

พลเอก

(ประยุทธ์ จันทร์โอชา)

นายกรัฐมนตรี

กลุ่มงาน/หัวหน้างาน
รับที่ ๑๙ / ๕๙ วันที่ ๒ / ๓๑ / ๕๙
เวลา ๗.๓๖ น. ที่ พ.ร.บ.
สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กลุ่มงานพระราชบัญญัติ

รับที่ ๑๙ / ๕๙ วันที่ ๒ / ๓๑ / ๕๙

รับที่ ๒ / ๓๑ / ๕๙

เวลา ๗.๕๕ น.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๐๗ (มหพันธ์)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๕๘

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติแร่

พ.ศ.

หลักการ

ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยแร่และกฎหมายว่าด้วยพิกิตอัตราค่าภาคหลวงแร่

เหตุผล

โดยที่พระราชบัญญัติพิกิตอัตราค่าภาคหลวงแร่ พ.ศ. ๒๕๐๙ และพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน ทำให้บทบัญญัติบางประการไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน สมควรปรับปรุงโดยนำหลักการของกฎหมายทั้งสองฉบับมาบัญญัติไว้ในกฎหมายฉบับเดียวกัน เพื่อให้ การอนุญาตและการจัดเก็บค่าภาคหลวงแร่เป็นไปอย่างมีระบบ โดยกำหนดนโยบายในการบริหารจัดการแร่ เพื่อให้เกิดดุลยภาพในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการรักษาสิ่งแวดล้อม กำหนดหลักเกณฑ์การอนุญาต และการกำกับดูแลการทำเหมืองให้เหมาะสมกับประเภทและขนาดของการทำเหมือง ส่งเสริมให้องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแร่ กำหนดหลักเกณฑ์ในการจัดสรรผลประโยชน์ จากทรัพยากรแร่ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนอันเป็นที่ตั้งของพื้นที่ทำเหมืองและพื้นที่ซึ่งได้รับ ผลกระทบจากการทำเหมือง และกำหนดให้มีการจ่ายเงินค่าทดแทนแก่ผู้มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครอง ในที่ดินอันเป็นที่ตั้งของการทำเหมืองได้ดิน ตลอดจนกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการจัดเก็บค่าภาคหลวงแร่ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“แร่” หมายความว่า ทรัพยากรธรณีที่เป็นอนินทรีย์วัตถุ มีส่วนประกอบทางเคมีกับลักษณะทางฟิสิกส์แน่นอนหรือเปลี่ยนแปลงได้เล็กน้อยไม่ว่าจะต้องถลุงหรือหลอมก่อนใช้หรือไม่ และหมายความรวมถึงตลอดถึงถ่านหิน หินน้ำมัน หินอ่อน โลหะและตะกั่วที่ได้จากโลหกรรม น้ำเกลือใต้ดิน หินตามที่กฎกระทรวงกำหนดเป็นหินประดับหรือหินอุตสาหกรรม และดินหรือทรายตามที่กฎกระทรวงกำหนดเป็นดินอุตสาหกรรมหรือทรายอุตสาหกรรม แต่ไม่รวมถึงน้ำ หรือเกลือสินเธาว์

“น้ำเกลือใต้ดิน” หมายความว่า น้ำเกลือที่มีอยู่ใต้ดินตามธรรมชาติ และมีความเข้มข้นของเกลือในปริมาณมากกว่าที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

“การบริหารจัดการแร่” หมายความว่า การจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรแร่ที่มีอยู่ตามธรรมชาติ การสำรวจแร่ การทำเหมือง การทำเหมืองใต้ดิน การขุดหาแร่รายย่อย การร่อนแร่ การประกอบธุรกิจแร่ การแต่งแร่ และการประกอบโลหกรรม รวมทั้งการควบคุมกำกับดูแลการดำเนินการเรื่องดังกล่าว

“สำรวจแร่” หมายความว่า การเจาะหรือขุดหรือกระทำด้วยวิธีการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด เพื่อให้รู้ว่าในพื้นที่มีแร่หรือไม่เพียงใด

“ทำเหมือง” หมายความว่า การกระทำแก่พื้นที่ไม่ว่าจะเป็นที่บกหรือที่น้ำเพื่อให้ได้มาซึ่งแร่ด้วยวิธีการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด แต่ไม่รวมถึงการขุดหาแร่รายย่อยและการร่อนแร่

“ทำเหมืองใต้ดิน” หมายความว่า การทำเหมืองด้วยวิธีการเจาะเป็นปล่องหรืออุโมงค์ลึกลงไปได้ผิวดิน เพื่อให้ได้มาซึ่งแร่ใต้ผิวดิน

“ขุดหาแร่รายย่อย” หมายความว่า การกระทำแก่พื้นที่ไม่ว่าจะเป็นที่บกหรือที่น้ำเพื่อให้ได้มาซึ่งแร่โดยใช้แรงงานคนหรือใช้เครื่องจักรรวมกันไม่เกินยี่สิบแรงม้า ภายในท้องที่ ขนาดพื้นที่ วิธีการขุดหาแร่ และชนิดแร่ ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

“ร่อนแร่” หมายความว่า การกระทำแก่พื้นที่ไม่ว่าจะเป็นที่บกหรือที่น้ำเพื่อให้ได้มาซึ่งแร่โดยใช้แรงคนแต่ละคนตามชนิดของแร่ ภายในท้องที่ และวิธีการร่อนแร่ ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

“ประกอบธุรกิจแร่” หมายความว่า การซื้อแร่ การขายแร่ การครอบครองแร่ การเก็บแร่ การขนแร่ การนำแร่เข้าในราชอาณาจักรหรือเขตปลอดศุลกากร และการส่งแร่ออกนอกราชอาณาจักร

“ซื้อแร่” หมายความว่า การรับโอนแร่ด้วยประการใดจากบุคคลอื่น นอกจากการตกทอดทางมรดก

“ขายแร่” หมายความว่า การโอนแร่ด้วยประการใดไปยังบุคคลอื่น นอกจากการตกทอดทางมรดก

“ครอบครองแร่” หมายความว่า การมีไว้ การยึดถือ หรือการรับไว้ด้วยประการใดซึ่งแร่เพื่อตนเองหรือผู้อื่น และไม่ว่าจะเป็นการมีไว้เพื่อขาย เพื่อขนส่ง เพื่อใช้ หรือเพื่อประการอื่นใด และรวมถึงการทิ้งไว้หรือปรากฏอยู่ในบริเวณที่อยู่ในความครอบครองด้วย เว้นแต่แร่ที่ปรากฏอยู่ตามธรรมชาติหรือโดยลักษณะการปรากฏอยู่ของแร่ที่ผู้ครอบครองไม่ควรจะทราบได้

“แต่งแร่” หมายความว่า การกระทำใด ๆ เพื่อให้แร่หรือวัสดุที่มีสิ่งเจือปนสะอาดหรือเพื่อให้แร่หรือวัสดุที่ปนกันอยู่ตั้งแต่สองชนิดขึ้นไปแยกออกจากกัน และหมายความรวมถึงการบดแร่ คัดขนาด หรือการนำแร่ไปผ่านกระบวนการแล้วได้สสารชนิดใหม่ตามประเภทที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

“โลหกรรม” หมายความว่า การทำแร่หรือวัตถุบดที่มีโลหะเป็นองค์ประกอบให้เป็นโลหะ หรือสารประกอบโลหะด้วยวิธีการถลุงแร่หรือวิธีอื่นใด และหมายความรวมถึงการทำให้บริสุทธิ์ การผสมโลหะ การผลิตโลหะสำเร็จรูปหรือกึ่งสำเร็จรูปชนิดต่าง ๆ โดยวิธีหลอม หล่อ รีด หรือวิธีอื่นใด

“เขตควบคุมแร่” หมายความว่า เขตพื้นที่ที่รัฐมนตรีประกาศเป็นเขตควบคุมแร่

“เขตประทานบัตร” หมายความว่า เขตพื้นที่ที่กำหนดในประทานบัตร

“เขตเหมืองแร่” หมายความว่า เขตประทานบัตร และให้รวมถึงเขตพื้นที่ที่ได้รับอนุญาตให้ แต่งแร่ หรือประกอบโลหกรรม หรือที่ทิ้งมูลดินทราย ซึ่งมีเขตติดต่อกับเขตประทานบัตร

“เขตแต่งแร่” หมายความว่า เขตพื้นที่ที่ระบุในใบอนุญาตแต่งแร่

“เขตโลหกรรม” หมายความว่า เขตพื้นที่ที่ระบุในใบอนุญาตประกอบโลหกรรม

“สถานที่เก็บแร่” หมายความว่า สถานที่ที่ระบุในใบอนุญาตตั้งสถานที่เก็บแร่

“อาชญาบัตรสำรวจแร่” หมายความว่า หนังสือสำคัญที่ออกให้เพื่อสำรวจแร่เบื้องต้น ภายในท้องที่ที่ระบุในหนังสือสำคัญนั้น แต่ไม่รวมถึงการสำรวจแร่ในทะเล

“อาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่” หมายความว่า หนังสือสำคัญที่ออกให้เพื่อผูกขาดสำรวจแร่ ภายในเขตที่กำหนดในหนังสือสำคัญนั้น แต่ไม่รวมถึงการสำรวจแร่ในทะเล

“อาชญาบัตรพิเศษ” หมายความว่า หนังสือสำคัญที่ออกให้เพื่อผูกขาดสำรวจแร่ภายในเขต ที่กำหนดในหนังสือสำคัญนั้น และผู้ยื่นคำขอต้องเสนอข้อผูกพันสำหรับการสำรวจและต้องเสนอผลประโยชน์ พิเศษแก่รัฐ

“ประทานบัตร” หมายความว่า หนังสือสำคัญที่ออกให้เพื่อทำเหมืองภายในเขตที่กำหนด ในหนังสือสำคัญนั้น

“ใบอนุญาต” หมายความว่า ใบอนุญาตที่ออกให้ตามพระราชบัญญัตินี้

“เขตไหล่ทวีป” หมายความว่า เขตไหล่ทวีปที่เป็นสิทธิอธิปไตยของประเทศไทยตามหลัก กฎหมายระหว่างประเทศ หรือตามความตกลงที่ได้ทำกับต่างประเทศ

“มูลดินทราย” หมายความว่า เปลือกดิน ทราย กรวด หรือหินที่เกิดจากการทำเหมือง และให้หมายความรวมถึงน้ำขุ่นขึ้นด้วย

“ตะกรัน” หมายความว่า สารประกอบหรือสารพลอยได้อื่นใดที่เกิดจากการประกอบ โลหกรรมตามที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

“ผู้ออกประทานบัตร” หมายความว่า

(๑) เจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น สำหรับการทำเหมือง ประเภทที่ ๑

(๒) อธิบดี สำหรับการทำเหมืองประเภทที่ ๒ และประเภทที่ ๓

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการแร่

“เจ้าพนักงานท้องถิ่น” หมายความว่า นายกเทศมนตรี หรือนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ทั้งนี้ ในเขตพื้นที่ของตน

“เจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งอธิบดีแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ เจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีกฎหมายจัดตั้ง

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า เทศบาล หรือองค์การบริหารส่วนตำบล

“องค์กรเอกชน” หมายความว่า องค์กรเอกชนด้านการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ หรือตามกฎหมายอื่น

“องค์กรชุมชน” หมายความว่า องค์กรชุมชนตามกฎหมายว่าด้วยสภาองค์กรชุมชนหรือตามกฎหมายอื่น

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า เจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่และผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของตน

ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีอำนาจออกประกาศ ตามมาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๒

ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ ก่อออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ ยกเว้นหรือลดค่าธรรมเนียม กำหนดพักอัตราค่าภาคหลวงแร่ และกำหนดกิจการอื่น หรือออกประกาศ และระเบียบเพื่อปฏิบัติการ ตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวง ประกาศ และระเบียบนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๖ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่การบริหารจัดการแร่ทั่วราชอาณาจักรและเขตไหล่ทวีป

หมวด ๑

นโยบายในการบริหารจัดการแร่

มาตรา ๗ รัฐมีหน้าที่ในการบริหารจัดการแร่เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประเทศชาติและประชาชนอย่างยั่งยืน โดยต้องคำนึงถึงคุณภาพในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมอย่างรอบด้าน รวมทั้งการจัดสรรผลประโยชน์ระหว่างรัฐ ผู้ประกอบการ และชุมชนท้องถิ่นในพื้นที่ทำเหมืองและพื้นที่ใกล้เคียงที่ได้รับผลกระทบอย่างเป็นธรรม

มาตรา ๘ ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและกระทรวงอุตสาหกรรม ร่วมกันจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วย การสำรวจทรัพยากรแร่ แหล่งแร่ สำรอง การจำแนกเขตพื้นที่ศักยภาพแร่ พื้นที่ที่สมควรสงวนหวงห้ามหรืออนุรักษ์ไว้ และพื้นที่ที่มีแหล่งแร่ อุดมสมบูรณ์และมูลค่าทางเศรษฐกิจสูงที่จะกำหนดให้เป็นเขตเพื่อการทำเหมืองแร่ เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการแร่ให้เหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุด โดยการจัดทำต้องมีการเปิดเผยข้อมูลให้สาธารณชนทราบ

เว้นแต่ข้อมูลของแร่ประเภทที่อาจมีผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ และให้มีการจัดทำหรือปรับปรุงข้อมูลทุกสิบห้าปี

ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ ตามวรรคหนึ่งให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ

เมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่

มาตรา ๙ ห้ามมิให้ทำเหมืองในพื้นที่ที่แผนแม่บทบริหารจัดการแร่กำหนดให้มีการสงวน หวงห้าม หรือนุรักษ์ไว้ เว้นแต่มีความจำเป็นในทางเศรษฐกิจและไม่สามารถหาพื้นที่อื่นทดแทนได้ โดยต้อง ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๑๐ เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการแร่ การอนุญาตให้ทำเหมืองให้พิจารณาอนุญาต ได้เฉพาะในพื้นที่ที่มีแหล่งแร่อุดมสมบูรณ์และมูลค่าทางเศรษฐกิจสูง และในกรณีแหล่งแร่ใดมีศักยภาพในการ พัฒนา แต่เทคโนโลยีที่จะใช้ในการทำเหมืองยังไม่เหมาะสม ให้สงวนแหล่งแร่นั้นไว้จนกว่าจะมีเทคโนโลยี ที่เหมาะสมและมีความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจ

มาตรา ๑๑ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการสำรวจ การทดลอง การศึกษา หรือการวิจัย เกี่ยวกับแร่ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยความเห็นชอบ ของคณะรัฐมนตรี มีอำนาจประกาศกำหนดพื้นที่ใด ๆ ให้เป็นเขตสำหรับดำเนินการสำรวจ การทดลอง การศึกษา หรือการวิจัยเกี่ยวกับแร่ได้

ภายในเขตที่กำหนดตามวรรคหนึ่ง ผู้ใดจะยื่นคำขออาชญาบัตรหรือประทานบัตรไม่ได้ เว้นแต่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจะประกาศกำหนดให้ยื่นคำขอในเขตพื้นที่ นั้นได้เป็นกรณีพิเศษ

ประกาศตามวรรคหนึ่งให้มีผลใช้บังคับไม่เกินห้าปี โดยให้สามารถขยายระยะเวลาการใช้บังคับ ได้อีกสองครั้ง ครั้งละไม่เกินสองปี

ในกรณีที่หมดความจำเป็นในการใช้เขตพื้นที่เพื่อประโยชน์ตามวรรคหนึ่ง ให้รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมยกเลิกประกาศตามวรรคหนึ่งก่อนสิ้นสุดระยะเวลาการใช้บังคับได้ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๒ เพื่อประโยชน์แก่เศรษฐกิจของประเทศ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี มีอำนาจประกาศกำหนดพื้นที่ให้เป็นเขตแหล่งแร่ เพื่อการทำเหมืองได้เป็นอันดับแรกก่อนการสงวน หวงห้าม หรือใช้ประโยชน์อย่างอื่นในพื้นที่นั้น โดยพื้นที่ที่จะกำหนดให้เป็นเขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมืองแร่ได้ต้องเป็นพื้นที่ดังต่อไปนี้

(๑) มีแหล่งแร่อุดมสมบูรณ์และมูลค่าทางเศรษฐกิจสูง

(๒) มีเขตพื้นที่ที่มีกฎหมายเฉพาะห้ามการเข้าใช้ประโยชน์ใด ๆ โดยเด็ดขาด รวมถึงพื้นที่ เขตปลอดภัยและความมั่นคงแห่งชาติ

มาตรา ๑๓ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ มีอำนาจนำพื้นที่ที่มีแหล่งแร่อุดมสมบูรณ์และมีความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจสูง มาประกาศให้มีการประมูล แหล่งแร่ในพื้นที่ดังกล่าวเพื่อให้ผู้ชนะการประมูลได้สิทธิในการสำรวจแร่และทำเหมืองในพื้นที่นั้น

หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไขในการประมูล และการยกเลิกการประมูล ตลอดจนการให้ ผลประโยชน์ตอบแทนแก่รัฐ ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมประกาศกำหนด ตามคำแนะนำของคณะกรรมการ

ประกาศตามวรรคสองต้องกำหนดสัดส่วนของผลประโยชน์ตอบแทนแก่รัฐ และสัดส่วนที่จะ แบ่งให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอันเป็นที่ตั้งของเขตพื้นที่การทำเหมืองและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีเขตติดต่อกับเขตพื้นที่การทำเหมืองซึ่งอาจจะได้รับผลกระทบจากการทำเหมืองด้วย

ผู้ชนะการประมูลตามวรรคหนึ่ง ต้องดำเนินการสำรวจแร่หรือทำเหมืองแร่ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ กฎกระทรวง ประกาศ หรือระเบียบที่ออกตามความใน พระราชบัญญัตินี้

ในกรณีที่พื้นที่ตามวรรคหนึ่งมีคำขออาชญาบัตรหรือคำขอประทานบัตรที่ได้ยื่นไว้แล้ว ให้ถือว่าเป็นคำขอที่ไม่อาจอนุญาตได้ และให้จำหน่ายคำขอดังกล่าวออกจากทะเบียนคำขอ เว้นแต่ในกรณีที่คำขอนั้นทับซ้อนพื้นที่ตามวรรคหนึ่งบางส่วน ให้ส่วนที่ไม่ทับซ้อนยังคงดำเนินการเพื่อการอนุญาต หรือไม่อนุญาตคำขอนั้นต่อไปได้

มาตรา ๑๔ เมื่อมีความจำเป็นที่จะต้องควบคุมการทำเหมือง การซื้อแร่ การขายแร่ การครอบครองแร่ การเก็บแร่ การขนแร่ การแต่งแร่ หรือการประกอบโลหกรรม เพื่อประโยชน์ในการป้องกัน และปราบปรามการลักลอบการทำเหมือง การลักลอบนำแร่ส่งออกไปนอกราชอาณาจักรหรือเขตไหล่ทวีป หรือเพื่อประโยชน์เกี่ยวกับความมั่นคงในทางเศรษฐกิจ การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของประเทศ หรือเพื่อประโยชน์สาธารณะอื่น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมโดยความเห็นชอบของ คณะรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศกำหนดให้พื้นที่ที่อยู่ภายใต้บังคับการบริหารจัดการแร่ตามพระราชบัญญัตินี้เป็นเขต ควบคุมแร่ โดยจะกำหนดเป็นเขตควบคุมแร่สำหรับแร่ชนิดหนึ่งชนิดใดก็ได้

ประกาศตามวรรคหนึ่งอาจกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือมาตรการต่าง ๆ ที่ผู้ถืออาชญาบัตร ผู้ถือประทานบัตร หรือผู้ประกอบการแร่ต้องปฏิบัติ รวมทั้งระยะเวลาในการใช้หลักเกณฑ์ วิธีการ หรือ มาตรการดังกล่าว

การขยายระยะเวลาตามวรรคสอง ให้กระทำได้เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เมื่อหมดความจำเป็นที่จะต้องมีเขตควบคุมแร่ตามวรรคหนึ่งให้รัฐมนตรีประกาศยกเลิก

หมวด ๒

คณะกรรมการแร่และคณะกรรมการแร่จังหวัด

ส่วนที่ ๑

คณะกรรมการแร่

มาตรา ๑๕ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการแร่” ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรมเป็นประธานกรรมการ อธิบดีกรมเจ้าท่า อธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง อธิบดีกรมทรัพยากรธรณี อธิบดีกรมที่ดิน อธิบดีกรมป่าไม้ อธิบดีกรมศิลปากร อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประธานสภาการเหมืองแร่หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมาย เป็นกรรมการ โดยตำแหน่ง และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมแต่งตั้งจำนวนไม่เกินเจ็ดคน เป็นกรรมการ

ให้อธิบดีกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่เป็นเลขานุการ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่งให้แต่งตั้งจากบุคคลดังต่อไปนี้

(๑) ผู้แทนองค์กรเอกชน จำนวนไม่เกินสองคน

(๒) ผู้แทนองค์กรชุมชน จำนวนไม่เกินสองคน

(๓) ผู้ซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ หรือมีประสบการณ์ด้านการสำรวจและการทำเหมืองแร่ ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านสังคมศาสตร์ ด้านละหนึ่งคน

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง

ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๑๖ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้คำแนะนำแก่รัฐมนตรีในการประกาศให้มีการประมูลเขตแหล่งแร่

(๒) ให้ความเห็นชอบในการอนุญาตหรือไม่อนุญาต การต่ออายุ การโอน การเพิกถอน และกำหนดเงื่อนไขใด ๆ เกี่ยวกับประทานบัตรสำหรับการทำเหมืองประเภทที่ ๒ และประเภทที่ ๓

(๓) ให้ความเห็นชอบในการอนุญาตหรือไม่อนุญาต การเพิกถอน และการกำหนดเงื่อนไขใด ๆ เกี่ยวกับอนุญาตพิเศษ

(๔) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือตามที่รัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๑๗ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๓) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย

(๔) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๕) ไม่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งรับผิดชอบในการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง เจ้าหน้าที่พรรคการเมือง หรือข้าราชการในส่วนราชการที่เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง

(๖) ไม่เป็นกรรมการหรือผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจในการจัดการหรือมีส่วนได้เสียในนิติบุคคล หรือองค์กรที่ดำเนินธุรกิจหรือดำเนินกิจการที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการแร่

(๗) ไม่ประกอบอาชีพหรือวิชาชีพอื่นใดที่มีส่วนได้เสียหรือมีผลประโยชน์ขัดแย้งกับการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งกรรมการ

มาตรา ๑๘ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ หรือในกรณีที่รัฐมนตรีแต่งตั้ง กรรมการเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการที่แต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างหรือเป็นกรรมการเพิ่มขึ้น อยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวาระหนึ่ง หากยังมีได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นมาใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

มาตรา ๑๙ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๗

มาตรา ๒๐ ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิว่างลงก่อนวาระ ให้ดำเนินการแต่งตั้งผู้อื่นดำรงตำแหน่งแทน เว้นแต่วาระของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเหลือไม่ถึงเก้าสิบวัน จะไม่แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิก็ได้ และในระหว่างที่ยังมิได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้กรรมการที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้

มาตรา ๒๑ การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งเสียงเป็นเสียงชี้ขาด

ในการประชุม ถ้ามีการพิจารณาเรื่องที่กรรมการผู้ใดมีส่วนได้เสีย กรรมการผู้นั้นไม่มีสิทธิเข้าประชุม

มาตรา ๒๒ คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการมอบหมายได้

ให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๒๑ มาใช้บังคับแก่การประชุมคณะกรรมการด้วย

มาตรา ๒๓ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการอาจเชิญบุคคลใดมาให้ข้อเท็จจริง อธิบาย ให้ความเห็น ให้คำแนะนำ หรือส่งเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาได้

ส่วนที่ ๒

คณะกรรมการแร่จังหวัด

มาตรา ๒๔ ในจังหวัดที่จะมีการออกประทานบัตรสำหรับการทำเหมืองประเภทที่ ๑ ให้มีคณะกรรมการแร่จังหวัด ประกอบด้วยผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานกรรมการ ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด ปฏิรูปที่ดินจังหวัด ผู้แทนกรมเจ้าท่า ผู้แทนกรมทรัพยากรธรณี ผู้แทนกรมศิลปากร ผู้แทนกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประทานบัตรสำหรับการทำเหมืองตั้งอยู่ ผู้แทนสภาการเหมืองแร่ เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งจำนวนไม่เกินเจ็ดคน เป็นกรรมการ

ให้เจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่เป็นเลขานุการ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง ให้แต่งตั้งจากบุคคลดังต่อไปนี้

(๑) ผู้แทนองค์กรเอกชน จำนวนไม่เกินสองคน

(๒) ผู้แทนองค์กรชุมชน จำนวนไม่เกินสองคน

(๓) ผู้ซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ หรือมีประสบการณ์ด้านการเหมืองแร่ ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านสังคมศาสตร์ จำนวนไม่เกินสามคน

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๒๕ ให้คณะกรรมการแร่จังหวัดมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับการอนุญาตหรือไม่อนุญาต การต่ออายุ การโอน การเพิกถอน หรือการกำหนดเงื่อนไขใด ๆ เกี่ยวกับประทานบัตรสำหรับการทำเหมืองประเภทที่ ๑

(๒) ให้คำปรึกษา คำแนะนำ และความเห็นแก่ผู้ว่าราชการจังหวัดในการบริหารจัดการแร่
ในจังหวัดนั้น

(๓) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่ผู้ว่าราชการจังหวัด
มอบหมาย

มาตรา ๒๖ ให้นำมาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ มาตรา ๑๙ มาตรา ๒๐ มาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๓ มาใช้บังคับกับคณะกรรมการแร่จังหวัดโดยอนุโลม

หมวด ๓
บททั่วไป

มาตรา ๒๗ การอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ไม่ใช่บังคับแก่กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ กรมทรัพยากรธรณี และกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ ในการกระทำเพื่อประโยชน์แก่การสำรวจ การทดลอง การศึกษา หรือการวิจัยเกี่ยวกับแร่ แต่การดำเนินการต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง ประกาศ หรือระเบียบที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๒๘ เพื่อประโยชน์ในการควบคุมการทำเหมือง การแต่งแร่ และการประกอบโลหกรรม ให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกประกาศกำหนดมาตรฐานและวิธีการควบคุมการปล่อยมลพิษ หรือสิ่งอื่นใดที่อาจมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอันเกิดจากการทำเหมือง การแต่งแร่ และการประกอบโลหกรรม และหลักเกณฑ์หรือวิธีการให้ความคุ้มครองแก่คนงานและความปลอดภัยแก่บุคคลภายนอก

มาตรา ๒๙ ในเขตอาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่ เขตอาชญาบัตรพิเศษ หรือเขตเหมืองแร่ ห้ามมิให้ผู้ใดนอกจากผู้ถืออาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่ ผู้ถืออาชญาบัตรพิเศษ ผู้ถือประทานบัตร หรือผู้รับใบอนุญาต เข้าไปยึดถือหรือครอบครองพื้นที่ในเขตนั้น เว้นแต่ผู้นั้นมีสิทธิโดยชอบด้วยกฎหมาย

การฝ่าฝืนความในวรรคหนึ่ง นอกจากเป็นการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามกฎหมายอื่นแล้ว ให้ถือว่าเป็นการฝ่าฝืนสิทธิของผู้ถืออาชญาบัตร ผู้ถือประทานบัตร หรือผู้รับใบอนุญาตด้วยแล้วแต่กรณี

มาตรา ๓๐ ในการสำรวจแร่หรือการทำเหมือง ถ้าได้พบโบราณวัตถุ ซากดึกดำบรรพ์ แร่หรือสิ่งที่มีโครงสร้างทางธรณีวิทยาที่มีลักษณะทางกายภาพเป็นพิเศษอันมีคุณค่าเกี่ยวกับการศึกษา วิจัยหรืออนุรักษ์ นอกจากจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ และกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองซากดึกดำบรรพ์แล้ว ผู้ถืออาชญาบัตร หรือผู้ถือประทานบัตรจะต้องแจ้งการพบนั้นต่อเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่โดยพลัน

มาตรา ๓๑ ห้ามมิให้ผู้ใดยื่นคำขออาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่ คำขออาชญาบัตรพิเศษ หรือคำขอประทานบัตรเหลื่อมล้ำทับซ้อนในพื้นที่เดียวกัน รวมถึงห้ามยื่นคำขอดังกล่าวเหลื่อมล้ำทับซ้อนกับเขตเนื้อที่ตามอาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่ อาชญาบัตรพิเศษ หรือประทานบัตร เว้นแต่

(๑) ผู้ยื่นคำขอมิกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองตามประมวลกฎหมายที่ดิน ในเขตพื้นที่ตามคำขออาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่ คำขออาชญาบัตรพิเศษ เขตพื้นที่ตามอาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่ หรือเขตพื้นที่อาชญาบัตรพิเศษ

(๒) ผู้ซึ่งได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากผู้ถืออาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่ ผู้ถืออาชญาบัตรพิเศษ หรือผู้ถือประทานบัตร ให้ยื่นคำขอประทานบัตรในเขตพื้นที่ที่ได้รับอนุญาตนั้นได้

มาตรา ๓๒ การส่งหนังสือหรือคำสั่งที่มีถึงบุคคลใดเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เว้นแต่ในกรณีที่ผู้รับ หรือผู้รับแต่ไม่รู้ ภูมิสำเนา หรือผู้รับและภูมิสำเนาแต่มีผู้รับเกินหนึ่งร้อยคน การแจ้งจะกระทำโดยการประกาศในหนังสือพิมพ์ ซึ่งแพร่หลายในท้องถิ่นนั้นและโดยการประกาศในเว็บไซต์ของกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ก็ได้ ในกรณีนี้ให้ถือว่าได้รับแจ้งเมื่อล่วงพ้นระยะเวลาสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้แจ้งโดยวิธีดังกล่าว

มาตรา ๓๓ ขั้นตอนและระยะเวลาในการพิจารณาอนุญาต แบบอาชญาบัตร แบบประทานบัตร แบบใบอนุญาต รวมทั้งแบบอื่นใดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

หมวด ๔ การสำรวจแร่

ส่วนที่ ๑ บททั่วไป

มาตรา ๓๔ ห้ามมิให้ผู้ใดสำรวจแร่ในที่ใด ไม่ว่าที่ซึ่งสำรวจแร่นั้นจะเป็นสิทธิของบุคคลใด หรือไม่ เว้นแต่จะได้รับอาชญาบัตรสำรวจแร่ อาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่ หรืออาชญาบัตรพิเศษ

การขอและการออกอาชญาบัตรสำรวจแร่ อาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่ หรืออาชญาบัตรพิเศษ และคุณสมบัติของผู้ขออนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๕ อาชญาบัตรสำรวจแร่ อาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่ และอาชญาบัตรพิเศษ ให้ใช้ได้เฉพาะตัวผู้ถืออาชญาบัตร และให้คุ้มถึงลูกจ้างของผู้ถืออาชญาบัตรด้วย

ส่วนที่ ๒ อาชญาบัตรสำรวจแร่

มาตรา ๓๖ ผู้ใดประสงค์จะขออาชญาบัตรสำรวจแร่ในที่ใด ให้ยื่นคำขอต่อ เจ้าพนักงานท้องถิ่นในท้องที่นั้น

ในกรณีที่มิใช่ยื่นคำขออาชญาบัตรสำรวจแร่ไว้แล้วในที่ใด ไม่ตัดสิทธิบุคคลอื่นในการยื่น คำขออาชญาบัตรสำรวจแร่ในท้องที่เดียวกัน และเมื่อได้ออกอาชญาบัตรสำรวจแร่ให้ผู้ใดในที่ใดแล้ว อาจออกอาชญาบัตรสำรวจแร่ให้แก่ผู้ยื่นคำขอรายอื่นในท้องที่เดียวกันอีกได้

มาตรา ๓๗ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นเป็นผู้ออกอาชญาบัตรสำรวจแร่ อาชญาบัตรสำรวจแร่มีอายุหนึ่งปีนับแต่วันที่ออก ผู้ถืออาชญาบัตรสำรวจแร่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข เกี่ยวกับการสำรวจ แร่ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด รวมทั้งเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในอาชญาบัตรสำรวจแร่

ส่วนที่ ๓
อาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่

มาตรา ๓๘ ผู้ใดประสงค์จะขออาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่ในท้องที่ใด ให้ยื่นคำขอต่อเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่นั้น

คำขออาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่แต่ละคำขอให้ขอได้ไม่เกินสองพันห้าร้อยไร่

มาตรา ๓๙ ให้อธิบดีเป็นผู้ออกอาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่

อาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่มีอายุไม่เกินสองปีนับแต่วันที่ออก

เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ความปลอดภัยของบุคคล สัตว์ พืช และทรัพย์สิน อธิบดีอาจกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ตามที่เห็นสมควรไว้ในอาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่ก็ได้

ผู้ถืออาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการสำรวจแร่ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด รวมทั้งเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในอาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่

มาตรา ๔๐ ผู้ถืออาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่ต้องยื่นรายงานผลการดำเนินงานและการสำรวจที่กระทำไปในรอบระยะเวลาทุกหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ได้รับอาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่ต่อเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ภายในสามสิบวันนับแต่วันสิ้นกำหนดระยะเวลาดังกล่าว และต้องยื่นรายงานผลการดำเนินงานและการสำรวจที่ได้กระทำไปทั้งหมดต่อเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ภายในสามสิบวันก่อนอาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่สิ้นอายุ ทั้งนี้ ตามแบบที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๔๑ ให้อาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่สิ้นสุดลงก่อนอายุที่กำหนดไว้ในอาชญาบัตรเมื่อ

(๑) ผู้ถืออาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่ตายหรือสิ้นสภาพนิติบุคคล

(๒) ผู้ถืออาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่เป็นบุคคลล้มละลาย

(๓) ผู้ถืออาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่ขาดคุณสมบัติตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๔) ผู้ถืออาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่ไม่รายงานผลการดำเนินงานและการสำรวจที่กระทำไปในรอบระยะเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๐

(๕) ผู้ถืออาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่ขอยกเลิกอาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่ โดยให้มีผลนับแต่วันที่ยื่นคำขอต่อเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่

(๖) อธิบดีมีคำสั่งเพิกถอนอาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่ โดยให้มีผลนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งเพิกถอนนั้น

ส่วนที่ ๔
อาชญาบัตรพิเศษ

มาตรา ๔๒ ผู้ใดประสงค์จะขออาชญาบัตรพิเศษในท้องที่ใด ให้ยื่นคำขอต่อเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่นั้น

คำขออาชญาบัตรพิเศษให้ขอได้ตามเนื้อที่ที่สามารถดำเนินการสำรวจจนแล้วเสร็จครบถ้วนได้ภายในห้าปี ทั้งนี้ ต้องไม่เกินคำขอละหนึ่งหมื่นไร่ เว้นแต่คำขออาชญาบัตรพิเศษในทะเล ให้ขอได้ไม่เกินคำขอละห้าแสนไร่

ผู้ยื่นคำขออาชญาบัตรพิเศษต้องเสนอข้อผูกพันสำหรับการสำรวจโดยระบุจำนวนเงินที่จะใช้จ่ายเพื่อการสำรวจในแต่ละปีตลอดอายุของอาชญาบัตรพิเศษ และต้องเสนอผลประโยชน์พิเศษแก่รัฐตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ทั้งนี้ ให้ผลประโยชน์พิเศษดังกล่าวมีผลผูกพันผู้ถืออาชญาบัตรพิเศษต่อไปเมื่อผู้ถืออาชญาบัตรพิเศษนั้นได้รับประทานบัตรสำหรับการทำเหมืองในเขตพื้นที่ที่ได้รับอาชญาบัตรพิเศษนั้น

ในกรณีที่ผู้ถืออาชญาบัตรพิเศษได้ให้ความยินยอมเป็นหนังสือให้ผู้ยื่นยื่นคำขอประทานบัตรในเขตพื้นที่ที่ได้รับอาชญาบัตรพิเศษตามมาตรา ๓๑ (๒) ให้ผลประโยชน์พิเศษแก่รัฐตามวรรคสาม มีผลผูกพันแก่ผู้ขอประทานบัตรดังกล่าวด้วย

การกำหนดหลักเกณฑ์การเสนอผลประโยชน์พิเศษแก่รัฐตามวรรคสาม ให้กำหนดวิธีการในการจัดสรรผลประโยชน์พิเศษที่จะแบ่งให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอันเป็นที่ตั้งของเขตพื้นที่ตามคำขออาชญาบัตรพิเศษด้วย

ผลประโยชน์พิเศษแก่รัฐตามที่กำหนดในวรรคสาม ให้ใช้ในการสำรวจหรือศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแร่ หรือการฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม

มาตรา ๔๓ ให้อธิบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการเป็นผู้ออกอาชญาบัตรพิเศษ อาชญาบัตรพิเศษมีอายุไม่เกินห้าปีนับแต่วันที่ออก เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ความปลอดภัยของบุคคล สัตว์ พืช และทรัพย์สิน ในการอนุญาตอาจกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ตามที่เห็นสมควรไว้ในอาชญาบัตรพิเศษก็ได้ ผู้ถืออาชญาบัตรพิเศษต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข เกี่ยวกับการสำรวจแร่ ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด รวมทั้งเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในอาชญาบัตรพิเศษ

มาตรา ๔๔ ผู้ถืออาชญาบัตรพิเศษต้องปฏิบัติตามข้อผูกพันสำหรับการสำรวจของแต่ละปี ที่กำหนดไว้ในอาชญาบัตรพิเศษ

ในกรณีที่ผู้ถืออาชญาบัตรพิเศษได้ปฏิบัติตามประกาศของรัฐมนตรีหรือเงื่อนไขที่กำหนด ตามมาตรา ๔๓ และข้อผูกพันตามวรรคหนึ่งของแต่ละปีแล้ว ปรากฏว่าผลการสำรวจในปีที่ผ่านมาบ่งชี้ว่าแร่ ชนิดที่ประสงค์จะเปิดการทำเหมืองในเขตคำขออาชญาบัตรพิเศษมีไม่เพียงพอในเชิงพาณิชย์ที่จะเปิดการทำเหมืองได้ทั้งหมดหรือบางส่วน ผู้ถืออาชญาบัตรพิเศษอาจขอคืนอาชญาบัตรพิเศษ หรือขอคืนพื้นที่บางส่วนก็ได้ โดยยื่นคำขอต่อเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ และให้อาชญาบัตรพิเศษนั้นสิ้นอายุหรือการคืนพื้นที่ บางส่วนนั้นมีผลนับแต่วันที่ยื่นคำขอ และให้ข้อผูกพันสำหรับปีที่เหลืออยู่หรือข้อผูกพันสำหรับพื้นที่ส่วนที่คืนนั้น สิ้นผลไปด้วยแล้วแต่กรณี

มาตรา ๔๕ เมื่อสิ้นรอบปีข้อผูกพันใด ถ้าผู้ถืออาชญาบัตรพิเศษยังปฏิบัติตามข้อผูกพัน ตามมาตรา ๔๔ สำหรับการสำรวจในรอบปีนั้นไม่ครบถ้วน ผู้ถืออาชญาบัตรพิเศษต้องจ่ายเงินเท่ากับจำนวน ที่ยังมีได้ใช้จ่ายเพื่อการสำรวจในรอบปีข้อผูกพันนั้นให้แก่กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ภายใน กำหนดสามสิบวันนับแต่วันสิ้นรอบปีข้อผูกพันดังกล่าว

ในการสำรวจถ้าผู้ถืออาชญาบัตรพิเศษได้ใช้จ่ายเงินเพื่อการสำรวจในรอบปีข้อผูกพันใดเกินข้อผูกพันที่กำหนดไว้สำหรับรอบปีข้อผูกพันนั้น ให้มีสิทธิหักจำนวนเงินส่วนที่เกินออกจากข้อผูกพันสำหรับการสำรวจในรอบปีข้อผูกพันปีต่อไปได้

มาตรา ๔๖ ผู้ถืออาชญาบัตรพิเศษต้องยื่นรายงานผลการดำเนินงานและการสำรวจที่กระทำไปในรอบระยะเวลาทุกหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันได้รับอาชญาบัตรพิเศษต่อเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ภายในสามสิบวันนับแต่วันสิ้นกำหนดระยะเวลาดังกล่าว และต้องยื่นรายงานผลการดำเนินงานและการสำรวจที่ได้กระทำไปทั้งหมดต่อเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ภายในสามสิบวันก่อนอาชญาบัตรพิเศษสิ้นอายุ ทั้งนี้ ตามแบบที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๔๗ ให้อาชญาบัตรพิเศษสิ้นสุดลงก่อนอายุที่กำหนดไว้ในอาชญาบัตรเมื่อ

- (๑) ผู้ถืออาชญาบัตรพิเศษตายหรือสิ้นสภาพนิติบุคคล
- (๒) ผู้ถืออาชญาบัตรพิเศษเป็นบุคคลล้มละลาย
- (๓) ผู้ถืออาชญาบัตรพิเศษขาดคุณสมบัติตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
- (๔) ผู้ถืออาชญาบัตรพิเศษขอคืนอาชญาบัตรพิเศษตามมาตรา ๔๔
- (๕) อธิบดีมีคำสั่งเพิกถอนอาชญาบัตรพิเศษ โดยให้มีผลนับแต่วันได้รับแจ้งคำสั่งเพิกถอนนั้น

หมวด ๕

การทำเหมือง

ส่วนที่ ๑

บททั่วไป

มาตรา ๔๘ ห้ามมิให้ผู้ใดทำเหมืองในที่ใด ไม่ว่าที่ซึ่งทำเหมืองนั้นจะเป็นสิทธิของบุคคลใดหรือไม่ เว้นแต่จะได้รับประทานบัตร

ประทานบัตรให้ใช้ได้เฉพาะตัวผู้ถือประทานบัตร และให้คุ้มถึงลูกจ้างของผู้ถือประทานบัตรด้วยการขอและการออกประทานบัตร และคุณสมบัติของผู้ยื่นคำขอ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๔๙ เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการแร่และการกระจายอำนาจในการบริหารจัดการแร่ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกประกาศเพื่อแบ่งการทำเหมืองออกเป็นสามประเภท ดังนี้

(๑) การทำเหมืองประเภทที่ ๑ ได้แก่ การทำเหมืองในเนื้อที่ไม่เกินหนึ่งร้อยไร่ ให้เจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการแร่จังหวัดที่มีการทำเหมืองเป็นผู้ออกประทานบัตร

(๒) การทำเหมืองประเภทที่ ๒ ได้แก่ การทำเหมืองในเนื้อที่ไม่เกินหกร้อยยี่สิบห้าไร่ ให้อธิบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการเป็นผู้ออกประทานบัตร

(๓) การทำเหมืองประเภทที่ ๓ ได้แก่ การทำเหมืองที่ไม่ใช่การทำเหมืองประเภทที่ ๑ หรือการทำเหมืองประเภทที่ ๒ การทำเหมืองในทะเล และการทำเหมืองใต้ดิน ให้อธิบดีโดยความเห็นชอบของ คณะกรรมการเป็นผู้ออกประทานบัตร

ในการออกประกาศเพื่อแบ่งประเภทการทำเหมืองตามวรรคหนึ่ง ให้คำนึงถึงพื้นที่ ชนิดแร่ ลักษณะทางธรณีวิทยาของแหล่งแร่ วิธีการทำเหมือง และผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดจากการทำเหมือง

มาตรา ๕๐ เมื่อองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นใดมีความพร้อมในการบริหารจัดการและการ กำกับดูแลการทำเหมืองตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีกำหนด ให้รัฐมนตรีประกาศกำหนดให้เจ้าพนักงานท้องถิ่น โดยความเห็นชอบของสภาองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตนั้นเป็นผู้ออกประทานบัตรการทำเหมืองประเภทที่ ๑ ซึ่งอยู่ในเขตขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าวแทนหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๙ (๑) ได้

ส่วนที่ ๒

การขอประทานบัตร

มาตรา ๕๑ ผู้ใดประสงค์จะขอประทานบัตร ให้ยื่นคำขอต่อเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ ประจำท้องที่ เว้นแต่กรณีตามมาตรา ๕๐ ให้ยื่นคำขอต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นในเขตองค์การปกครอง ส่วนท้องถิ่นที่เขตพื้นที่การทำเหมืองตั้งอยู่ โดยพื้นที่ที่ยื่นคำขอต้องไม่เกินเขตพื้นที่ขององค์การปกครอง ส่วนท้องถิ่นนั้น

ผู้ยื่นคำขอประทานบัตรต้องส่งเอกสารหรือหลักฐานดังต่อไปนี้พร้อมคำขอ

(๑) หลักฐานที่เชื่อถือได้ว่าพบแร่ชนิดที่ประสงค์จะเปิดการทำเหมืองอยู่ในเขตคำขอตาม ระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(๒) ข้อเสนอผลประโยชน์พิเศษแก่รัฐตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

(๓) เอกสารหรือหลักฐานที่แสดงว่าผู้ยื่นคำขอมีสหิทธิจะทำเหมืองในเขตคำขอนั้นได้ เว้นแต่พื้นที่ที่อยู่ในความครอบครองของหน่วยงานของรัฐ ให้ยื่นหลักฐานการอนุญาตให้เข้าใช้ประโยชน์ เพื่อการทำเหมืองในพื้นที่ดังกล่าวจากหน่วยงานของรัฐก่อนการพิจารณาอนุญาต

(๔) เอกสารหรือหลักฐานอื่นที่กำหนดในกฎกระทรวงตามมาตรา ๔๘

การกำหนดหลักเกณฑ์การเสนอผลประโยชน์พิเศษแก่รัฐตามวรรคสอง (๒) ให้กำหนดวิธีการ ในการจัดสรรผลประโยชน์พิเศษที่จะแบ่งให้แก่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอันเป็นที่ตั้งของเขตพื้นที่การทำ เหมืองและองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีเขตติดต่อกับเขตพื้นที่การทำเหมืองซึ่งอาจจะได้รับผลกระทบจาก การทำเหมืองด้วย

ผลประโยชน์พิเศษแก่รัฐตามวรรคสอง (๒) ให้ใช้ในการสำรวจหรือศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแร่ หรือเพื่อใช้ในการฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม

มาตรา ๕๒ การขอประทานบัตรในเขตหนึ่งให้ขอได้ไม่เกินคำขอละหกร้อยสี่สิบห้าไร่ เว้นแต่

(๑) การขอประทานบัตรในเขตอาชญาบัตรพิเศษ ให้ขอได้ไม่เกินคำขอละสองพันห้าร้อยไร่

(๒) การขอประทานบัตรทำเหมืองใต้ดิน ให้ขอได้ไม่เกินคำขอละหนึ่งหมื่นไร่

(๓) การขอประทานบัตรในทะเล ให้ขอได้ไม่เกินคำขอละห้าหมื่นไร่

มาตรา ๕๓ เมื่อได้รับคำขอประทานบัตรแล้ว ให้เจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น แล้วแต่กรณี กำหนดเขตพื้นที่ประทานบัตรโดยวิธีการรังวัดหรือวิธีการอื่นใด ตามมาตรา ๑๑๓

เมื่อได้กำหนดเขตพื้นที่ตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้เจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น แล้วแต่กรณี ประกาศการขอประทานบัตรของผู้ยื่นคำขอโดยปิดประกาศเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสามสิบวันไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ ที่ว่าการอำเภอ ที่ทำการองค์รปกครองส่วนท้องถิ่น และที่ทำการผู้ใหญ่บ้านที่มีการยื่นขอประทานบัตร เมื่อครบกำหนดเวลา ให้เจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นแล้วแต่กรณี จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของชุมชนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

ส่วนที่ ๓

การออกประทานบัตร

มาตรา ๕๔ เพื่อประโยชน์ในด้านความปลอดภัย ห้ามออกประทานบัตรในลักษณะที่ทำให้มีเขตเหมืองแร่ซ้อนกัน ในระดับความลึกที่ต่างกันไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน

มาตรา ๕๕ ประทานบัตรมีอายุไม่เกินสามสิบปีนับแต่วันที่ออก

ประทานบัตรใดได้กำหนดอายุไว้ต่ำกว่าสามสิบปี ในกรณีที่ผู้ถือประทานบัตรประสงค์จะขอต่ออายุ ให้ยื่นคำขอก่อนวันที่ประทานบัตรสิ้นอายุเป็นเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยแปดสิบวัน ทั้งนี้ ผู้ออกประทานบัตรจะต่ออายุให้อีกก็ได้ แต่เมื่อรวมเวลาทั้งหมดแล้วต้องไม่เกินสามสิบปี

ในกรณีที่ประทานบัตรใดได้รับการต่ออายุ ให้ระยะเวลาการต่ออายุเริ่มนับแต่วันที่ผู้ออกประทานบัตรอนุญาตให้มีการต่ออายุนั้น

การยื่นคำขอต่ออายุและการอนุญาตให้ต่ออายุประทานบัตร ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ซึ่งอย่างน้อยต้องกำหนดให้มีการประเมินผลการดำเนินการตามมาตรการลดผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนหรือสิ่งแวดล้อม เพื่อประกอบการพิจารณาการขอต่ออายุประทานบัตรด้วย

ส่วนที่ ๔

สิทธิและหน้าที่ของผู้ถือประทานบัตร

มาตรา ๕๖ ผู้ถือประทานบัตรมีสิทธิในเขตเหมืองแร่ ดังต่อไปนี้

(๑) เตรียมการเพื่อการทำเหมือง เช่น การปลูกสร้างอาคาร การก่อสร้างหรือการติดตั้งเครื่องทุ่นแรงในการทำเหมือง ขุดทางน้ำ ทำทำนบ หรือทำการอย่างหนึ่งอย่างใดในเขตประทานบัตร เพื่อประโยชน์แก่การทำเหมือง

(๒) แต่งแร่ หรือประกอบโลหกรรม หรือทิ้งมูลดินทราย

(๓) ทำเหมืองในเขตประทานบัตร และขายแร่ที่ระบุนไว้ในประทานบัตร รวมถึงแร่อื่นที่เป็น

ผลพลอยได้จากการทำเหมืองนั้น

(๔) นำคดียื่นสู่ศาลในกรณีที่มีผู้โต้แย้งหรือขัดขวางการทำเหมือง

ความใน (๒) มิให้ใช้บังคับกับผู้ถือประทานบัตรทำเหมืองใต้ดิน เว้นแต่เป็นการกระทำ

ในเขตพื้นที่ที่ดินมีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครอง

การใช้สิทธิของผู้ถือประทานบัตรตาม (๑) (๒) หรือ (๓) เมื่อสิ้นอายุประทานบัตรแล้ว ไม่เป็นเหตุ

ให้ผู้ถือประทานบัตรได้มาซึ่งสิทธิครอบครองที่ดินนั้น

มาตรา ๕๗ ในกรณีที่ผู้ถือประทานบัตรคนเดียวมีประทานบัตรหลายฉบับซึ่งมีเขตประทานบัตรติดต่อกัน ให้ถือว่าประทานบัตรทั้งหมดมีเขตเหมืองแร่เดียวกัน

ในกรณีที่ผู้ถือประทานบัตรหลายคนมีประทานบัตรซึ่งมีเขตประทานบัตรติดต่อกัน อาจร่วมแผนผังโครงการทำเหมืองเป็นเขตเหมืองแร่เดียวกันได้ โดยยื่นคำขอและรับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น แล้วแต่กรณี ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ในกรณีที่ผู้ถือประทานบัตรหลายคนมีประทานบัตรซึ่งมีเขตประทานบัตรติดต่อกัน และมีพื้นที่เหมืองแร่ที่ไม่อาจทำเหมืองแต่ฝ่ายเดียวได้อย่างปลอดภัยหรือไม่อาจนำแร่ในเขตนั้นมาใช้อย่างคุ้มค่าได้ เพื่อประโยชน์ในการอนุรักษ์และเพื่อความปลอดภัย ให้เจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นแล้วแต่กรณี มีอำนาจกำหนดให้ผู้ถือประทานบัตรหลายคนซึ่งมีเขตประทานบัตรติดต่อกัน ร่วมแผนผังโครงการเป็นเขตเหมืองแร่เดียวกันได้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๕๘ ในกรณีผู้ถือประทานบัตรไม่มีหนี้ค้างชำระและได้ฟื้นฟูพื้นที่ รวมทั้งได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขอื่น ๆ ตามที่กำหนดไว้ในเงื่อนไขการออกประทานบัตรจนครบถ้วนแล้ว ผู้ถือประทานบัตรอาจคืนสิทธิตามประทานบัตรทั้งหมดหรือบางส่วนได้ โดยยื่นคำขอและคืนประทานบัตรต่อเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น แล้วแต่กรณี

กรณีคืนประทานบัตรทั้งหมด ให้สิทธิตามประทานบัตรนั้นสิ้นสุดลงเมื่อเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น แล้วแต่กรณี ตรวจสอบแล้วเห็นว่าผู้ถือประทานบัตรได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ตามวรรคหนึ่งแล้ว และมีหนังสือแจ้งให้ผู้ถือประทานบัตรทราบ

กรณีคืนประทานบัตรบางส่วน ให้สิทธิตามประทานบัตรส่วนที่คืนสิ้นสุดลงเมื่อมีการกำหนดเขตเพื่อตัดเนื้อที่ประทานบัตรส่วนที่ไม่ได้คืนออกจากส่วนที่คืนเสร็จแล้ว และเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นแล้วแต่กรณี ได้ส่งประทานบัตรที่เหลืออยู่คืนแก่ผู้ถือประทานบัตรตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

การพิจารณาคำขอคืนประทานบัตรตามวรรคหนึ่ง เจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น แล้วแต่กรณี ต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่รับคำขอคืนประทานบัตร

ผู้ถือประทานบัตรที่ประสงค์ขอคืนประทานบัตรบางส่วนต้องชำระค่าใช้จ่ายในการกำหนดเขตตามวรรคสาม

มาตรา ๕๙ สิทธิของผู้ถือประทานบัตรสิ้นสุดลงในกรณี ดังต่อไปนี้

- (๑) ผู้ถือประทานบัตรตายหรือสิ้นสภาพนิติบุคคล
- (๒) ผู้ถือประทานบัตรเป็นบุคคลล้มละลาย
- (๓) ผู้ถือประทานบัตรขาดคุณสมบัติตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
- (๔) ผู้ออกประทานบัตรมีคำสั่งเพิกถอนประทานบัตร
- (๕) เมื่อผู้ถือประทานบัตรไม่ได้รับความยินยอมหรือไม่ได้รับอนุญาตให้ใช้พื้นที่ในเขตประทานบัตรหรือเขตเหมืองแร่ต่อไปโดยคำสั่งของศาลหรือคำพิพากษาถึงที่สุด ทั้งนี้ เฉพาะในส่วนพื้นที่ที่เจ้าของที่ดินไม่ให้ความยินยอมหรือไม่อนุญาตนั้น และให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๕๘ วรรคสามและวรรคสี่ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

(๖) สิ้นอายุตามที่กำหนดไว้ในประทานบัตร

(๗) ไม่ชำระค่าภาคหลวงแร่ หรือชำระค่าภาคหลวงแร่ไม่ถูกต้องครบถ้วนภายในกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันพ้นกำหนดระยะเวลาตามมาตรา ๑๒๗ วรรคสอง

มาตรา ๖๐ ในกรณีที่สิทธิของผู้ถือประทานบัตรสิ้นสุดลง หากมีแร่คงเหลืออยู่ในเขตเหมืองแร่และผู้ถือประทานบัตรหรือทายาทไม่ยื่นขออนุญาตครอบครองภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่สิทธิตามประทานบัตรสิ้นสุดลงให้แร่นั้นตกเป็นของแผ่นดิน

แร่ที่ตกเป็นของแผ่นดินตามวรรคหนึ่ง ให้อธิบดีมีอำนาจนำออกขาย

หากปรากฏว่าราคาของแร่ที่จะขายตามวรรคหนึ่งนั้นต่ำเกินไป อธิบดีมีอำนาจให้ดำเนินการปรับปรุง ดัดแปลง หรือแต่งแร่ดังกล่าวเพื่อให้มีราคาเพิ่มขึ้นและคุ้มค่าง่อนขาย ทั้งนี้ ให้หักค่าใช้จ่ายในการปรับปรุง ดัดแปลง หรือแต่งแร่จากเงินที่ได้จากการขายแร่ นั้น

ในกรณีไม่มีผู้ซื้อแร่ตามวรรคสองหรือแร่นั้นมีราคาไม่คุ้มค่าต่อค่าใช้จ่ายในการขาย อธิบดีอาจสั่งให้นำแร่ดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ในการศึกษาวิจัยหรือเพื่อประโยชน์อื่นแก่ทางราชการ หรือจำหน่ายออกจากสารบบของทางราชการ

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการดำเนินการตามวรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

ผู้ซื้อแร่ที่ตกเป็นของแผ่นดินตามวรรคหนึ่ง ให้ขออนุญาตครอบครองแร่เป็นกรณีพิเศษเฉพาะราย และเมื่อประสงค์จะขายให้ขออนุญาตขนแร่และขายแร่เป็นกรณีพิเศษเฉพาะครั้งนั้นตามมาตรา ๙๑ วรรคสอง

มาตรา ๖๑ เมื่อประทานบัตรใดสิ้นอายุ ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เว้นแต่ในกรณีตามมาตรา ๗๐ หรือผู้ถือประทานบัตรยื่นคำขอต่ออายุและยังมีได้มีคำสั่งไม่อนุญาตให้ต่ออายุจากผู้ออกประทานบัตร

มาตรา ๖๒ สิทธิตามประทานบัตรไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี

มาตรา ๖๓ ผู้ถือประทานบัตรต้องเปิดการทำเหมืองภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ได้รับประทานบัตร เว้นแต่มีเหตุขัดข้องและได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น แล้วแต่กรณี

การเปิดการทำเหมืองตามวรรคหนึ่งให้หมายความรวมถึงการเตรียมการทำเหมืองตาม มาตรา ๕๖ (๑) ด้วย

ก่อนการเปิดการทำเหมืองตามวรรคหนึ่ง ผู้ถือประทานบัตรต้องแจ้งเป็นหนังสือให้ เจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นแล้วแต่กรณี ทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า สิบห้าวัน และต้องนำพนักงานเจ้าหน้าที่ไปตรวจสอบ และเมื่อได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากเจ้าพนักงาน อุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น แล้วแต่กรณีแล้ว ให้ดำเนินการทำเหมืองได้

การทำเหมืองต้องมีปริมาณงานและระยะเวลาไม่น้อยกว่าหลักเกณฑ์ที่อธิบดีกำหนด

ในกรณีมีเหตุขัดข้อง ผู้ถือประทานบัตรอาจขออนุญาตหยุดการทำเหมืองต่อเจ้าพนักงาน อุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น แล้วแต่กรณี และจะหยุดทำเหมืองได้เมื่อได้รับอนุญาต เป็นหนังสือจากเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น แล้วแต่กรณี

เมื่อผู้ถือประทานบัตรประสงค์จะขอเปิดการทำเหมืองหลังจากได้รับอนุญาตให้หยุดการทำ เหมืองตามวรรคสาม ให้แจ้งต่อเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น แล้วแต่กรณี และจะเริ่มทำเหมืองได้เมื่อได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น แล้วแต่กรณี

เหตุขัดข้องในการเปิดการทำเหมือง การหยุดการทำเหมือง ระยะเวลา การตรวจสอบ การขอ อนุญาตหยุดการทำเหมือง และการขออนุญาตเปิดการทำเหมือง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๖๔ ผู้ถือประทานบัตรมีหน้าที่ต้องปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) ทำเหมืองตามวิธีการทำเหมือง แผนผัง โครงการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในการออก ประทานบัตร

(๒) การเพิ่มเติมชนิดแร่ที่จะทำเหมือง การเปลี่ยนแปลงวิธีการทำเหมือง แผนผังโครงการ และเงื่อนไขสำหรับการทำเหมืองประเภทที่ ๑ จะต้องได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากผู้ออกประทานบัตร ส่วนการทำเหมืองประเภทที่ ๒ และการทำเหมืองประเภทที่ ๓ จะต้องได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดี

(๓) ห้ามทำเหมืองใกล้ทางหลวงที่ได้ลงทะเบียนไว้ตามกฎหมายว่าด้วยทางหลวง หรือ ทางน้ำสาธารณะภายในระยะห้าสิบลเมตร เว้นแต่ประทานบัตรกำหนดให้ทำได้หรือได้รับอนุญาตให้เปลี่ยน แผนผังโครงการ

(๔) ห้ามปิดกั้น ทำลาย หรือทำด้วยประการใดให้เป็นการเสื่อมประโยชน์แก่ทางหลวงที่ได้ ลงทะเบียนไว้ตามกฎหมายว่าด้วยทางหลวงหรือทางน้ำสาธารณะ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงาน ผู้รับผิดชอบทางหลวงหรือทางน้ำสาธารณะดังกล่าวตามกฎหมาย และได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงาน อุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น แล้วแต่กรณี

(๕) ห้ามทدنน้ำหรือชักน้ำจากทางน้ำสาธารณะ ไม่ว่าจะอยู่ภายในหรือนอกเขตเหมืองแร่ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานผู้รับผิดชอบทางน้ำสาธารณะดังกล่าวตามกฎหมาย และได้รับอนุญาต จากเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น แล้วแต่กรณี

(๖) ห้ามทิ้งหรือยอมให้ผู้อื่นนำมูลดินทรายออกนอกเขตเมืองแร่ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น แล้วแต่กรณี ตามหลักเกณฑ์ที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(๗) การทำเหมือง การแต่งแร่ หรือการประกอบโลหกรรม ภายในเขตเมืองแร่ ห้ามกระทำหรือละเว้นกระทำการใดอันน่าจะเป็นเหตุให้แร่ที่มีพิษหรือสิ่งอื่นใดที่มีพิษก่อให้เกิดอันตรายแก่บุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์สิน หรือสิ่งแวดล้อม

(๘) พื้นฟูสภาพพื้นที่การทำเหมืองตามแผนการฟื้นฟู การพัฒนา การใช้ประโยชน์ การเผ่าระวังผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในระหว่างที่มีการทำเหมืองและหลังจากปิดเหมือง ตามเงื่อนไขในการออกประทานบัตร เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากผู้ออกประทานบัตรให้ดำเนินการเป็นอย่างอื่น ทั้งนี้ แผนการฟื้นฟู การพัฒนา การใช้ประโยชน์ การเผ่าระวังผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในระหว่างที่มีการทำเหมืองและหลังจากปิดเหมือง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่อธิบดีกำหนด

(๙) จัดตั้งกองทุนฟื้นฟูสภาพพื้นที่การทำเหมืองและเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากการทำเหมือง หรือวางหลักประกันตามหลักเกณฑ์ที่อธิบดีกำหนด

(๑๐) ชำระหนี้อันพึงต้องชำระตามพระราชบัญญัตินี้

(๑๑) แจ้งพนักงานเจ้าหน้าที่โดยพลันในกรณีที่หลักหมายเขตเมืองแร่หรือหมวดหลักฐานการแผนที่ที่พนักงานเจ้าหน้าที่ทำไว้สูญหายหรือถูกทำลาย และต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการรังวัดทำหลักหมายเขตเมืองแร่หรือหมวดหลักฐานการแผนที่ใหม่ตามมาตรา ๑๑๕ วรรคสาม

(๑๒) ต้องรายงานการทำเหมืองให้ถูกต้องตามความเป็นจริง ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีกำหนด

มาตรา ๖๕ ในกรณีที่ผู้ถือประทานบัตรไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๖๔ (๘) หรือไม่เยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากการทำเหมือง ให้กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ นำเงินจากกองทุนหรือหลักประกันตามมาตรา ๖๔ (๙) มาเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ และแจ้งให้ผู้ถือประทานบัตรส่งเงินหรือหลักประกันตามจำนวนที่ได้ใช้จ่ายไปมาวางให้ครบถ้วนภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

ในกรณีที่กองทุนหรือหลักประกันไม่เพียงพอ ผู้ถือประทานบัตรต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายส่วนที่ขาด

ในกรณีที่ผู้ถือประทานบัตรได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ผู้ออกประทานบัตรกำหนดหรือได้ฟื้นฟูสภาพพื้นที่การทำเหมืองตามแผนฟื้นฟูครบถ้วนหรือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากการทำเหมืองแล้ว ให้คืนเงินกองทุนหรือหลักประกันตามมาตรา ๖๔ (๙) ส่วนที่เหลือนั้นแก่ผู้ถือประทานบัตร

กรณีที่ผู้ถือประทานบัตรไม่จัดตั้งกองทุนหรือวางหลักประกันตามมาตรา ๖๔ (๙) หรือไม่ส่งเงินเข้ากองทุนหรือนำหลักประกันมาวางภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ออกประทานบัตรมีคำสั่งเพิกถอนประทานบัตร

ส่วนที่ ๕

การรับช่วง การโอน การสวมสิทธิ

มาตรา ๖๖ ห้ามมิให้ผู้ถือประทานบัตรยอมให้ผู้อื่นรับช่วงการทำเหมืองไม่ว่าเฉพาะส่วนใด ส่วนหนึ่งหรือทั้งหมดของเขตเหมืองแร่ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น แล้วแต่กรณี

ผู้ถือประทานบัตรที่ได้ให้ผู้อื่นรับช่วงการทำเหมืองตามวรรคหนึ่งยังคงมีหน้าที่และความรับผิดชอบตามกฎหมาย และให้ผู้รับช่วงการทำเหมืองนั้นมีสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบตามกฎหมายในส่วนที่รับช่วง การทำเหมืองเช่นเดียวกับผู้ถือประทานบัตร

การยื่นคำขอและการอนุญาตการรับช่วงทำเหมืองและการเลิกการรับช่วงการทำเหมือง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๖๗ ในกรณีที่ผู้ถือประทานบัตรประสงค์จะโอนประทานบัตรต้องได้รับอนุญาตจาก ผู้ออกประทานบัตร

การยื่นคำขอโอนประทานบัตรตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ถือประทานบัตรและผู้ประสงค์จะรับโอน ยื่นคำขออนุญาตต่อเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น แล้วแต่กรณี

ผู้รับโอนประทานบัตรต้องมีคุณสมบัติเช่นเดียวกับผู้ถือประทานบัตรและต้องรับโอนไปซึ่งสิทธิ และหน้าที่ของผู้ถือประทานบัตรตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้และต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ใน ประทานบัตร

การอนุญาตให้โอนประทานบัตรจะกระทำได้อีกเมื่อได้มีการชำระหนี้สินที่ค้างชำระตามพระราชบัญญัตินี้ แก่เจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น แล้วแต่กรณี จนครบถ้วนแล้ว

การยื่นคำขอโอนประทานบัตรและการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๖๘ ในการโอนประทานบัตร นอกจากจะต้องเสียค่าธรรมเนียมการโอนแล้ว ผู้โอนจะต้องเสียค่าธรรมเนียมในค่าตอบแทนการโอนสิทธิทำเหมืองที่ดินพึงได้รับตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ค่าธรรมเนียมในค่าตอบแทนการโอนสิทธิทำเหมือง ให้เรียกเก็บเฉพาะแต่ในส่วนที่เป็น ค่าตอบแทนการโอนสิทธิทำเหมืองตามประทานบัตร โดยไม่รวมถึงค่าตอบแทนการโอนทรัพย์สินอื่น

การโอนประทานบัตรให้แก่บิดามารดา สามีนี ภริยา หรือผู้สืบสันดานของผู้โอนเอง ไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมในค่าตอบแทนการโอนสิทธิทำเหมือง

มาตรา ๖๙ ในกรณีที่ผู้ถือประทานบัตรตาย และทายาทมีความประสงค์จะประกอบกิจการ ต่อไป ให้ทายาทหรือผู้จัดการมรดกมีหนังสือแจ้งชื่อของทายาทที่จะประกอบกิจการแทนต่อเจ้าพนักงาน อุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นแล้วแต่กรณี ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้ถือประทานบัตรตาย เพื่อเสนอไปยังผู้ออกประทานบัตรเพื่อพิจารณา หากพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวหรือผู้ออกประทานบัตร ไม่อนุญาต ให้ถือว่าสิทธิตามประทานบัตรสิ้นสุดลงก่อนอายุของประทานบัตร

ในกรณีที่ทายาทผู้ถือประทานบัตรหรือผู้จัดการมรดกยื่นคำขอรับโอนประทานบัตรโดยการตกทอดภายในกำหนดเวลาในวรรคหนึ่ง ให้ทายาทหรือผู้จัดการมรดกทำเหมืองต่อไปได้เสมือนเป็นผู้ถือประทานบัตร จนกว่าผู้ออกประทานบัตรจะมีคำสั่งไม่อนุญาตให้มีการโอนประทานบัตรนั้น

การที่ทายาทคนหนึ่งคนใดยื่นคำขอรับโอนประทานบัตรโดยการตกทอดภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ไม่เป็นการตัดสิทธิทายาทคนอื่นหรือผู้จัดการมรดกยื่นคำขอรับโอนประทานบัตรดังกล่าวด้วยในเวลาใด ๆ ก่อนผู้ออกประทานบัตรจะอนุญาตให้มีการรับโอนประทานบัตรนั้น

การโอนประทานบัตรโดยการตกทอด ผู้รับโอนไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมในค่าตอบแทนการโอนสิทธิทำเหมือง

ในกรณีที่ผู้ถือประทานบัตรถูกศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ ให้นำความในสี่วรรคก่อนมาใช้บังคับกับผู้อนุบาลโดยอนุโลม

มาตรา ๗๐ ในกรณีที่สิทธิของผู้ถือประทานบัตรสิ้นสุดลงก่อนประทานบัตรสิ้นอายุ ผู้ออกประทานบัตรอาจจัดให้มีการประมูลเพื่อให้ผู้ชนะการประมูลเข้าสวมสิทธิการทำเหมืองตามประทานบัตรนั้น ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

ผู้ได้รับอนุญาตให้สวมสิทธิการทำเหมืองตามวรรคหนึ่ง มีสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบตามพระราชบัญญัตินี้ตามอายุประทานบัตรเดิมที่เหลืออยู่ และต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในประทานบัตรนั้น

หมวด ๖

การทำเหมืองใต้ดิน

ส่วนที่ ๑

บททั่วไป

มาตรา ๗๑ ให้นำบทบัญญัติในหมวดอื่นแห่งพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับกับการทำเหมืองใต้ดินเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติในหมวดนี้

มาตรา ๗๒ การทำเหมืองใต้ดินที่ไม่รุกรานแดนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองตามประมวลกฎหมายที่ดินของบุคคลอื่น หรือการทำเหมืองใต้ดินที่อยู่ภายในเขตเหมืองแร่ในประทานบัตรที่ออกตามความในหมวด ๕ ส่วนที่ ๓ ไม่อยู่ในบังคับของบทบัญญัติในหมวดนี้ โดยต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในหมวด ๕

มาตรา ๗๓ การทำเหมืองใต้ดินต้องทำในระดับความลึกที่ปลอดภัย โดยพิจารณาจากโครงสร้างทางธรณีวิทยา รวมทั้งวิธีการทำเหมืองตามหลักวิศวกรรมเหมืองแร่ในแต่ละพื้นที่และความปลอดภัยของสิ่งมีชีวิตและทรัพย์สิน

มาตรา ๗๔ การทำเหมืองใต้ดินที่อยู่ในระดับความลึกจากผิวดินไม่เกินหนึ่งร้อยเมตร ผู้ยื่นคำขอประทานบัตรต้องแสดงหลักฐานต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ว่าผู้ขอจะมีสิทธิทำเหมืองในเขตที่ดินนั้น

มาตรา ๗๕ เขตประทานบัตรทำเหมืองใต้ดินต้องไม่รูก้ำเข้าไปในเขตอุทยานแห่งชาติ หรือเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

ในกรณีที่พบว่าการทำเหมืองใต้ดินบริเวณใดในเขตประทานบัตรจะส่งผลกระทบต่อสภาพสิ่งแวดล้อมอย่างสำคัญโดยมีอาจแก้ไขหรือฟื้นฟูได้ ให้ผู้ออกประทานบัตรกำหนดเป็นเงื่อนไขในประทานบัตรมิให้ทำเหมืองใต้ดินในบริเวณนั้น

ส่วนที่ ๒

การออกประทานบัตรทำเหมืองใต้ดิน

มาตรา ๗๖ คำขอประทานบัตรทำเหมืองใต้ดินต้องประกอบด้วยข้อมูลตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยข้อมูล ดังต่อไปนี้

- (๑) ข้อมูลโดยสังเขปแสดงความลึกและมาตรการทางเทคนิคตามมาตรา ๗๓
- (๒) แผนที่แสดงเขตเหมืองแร่โดยสังเขป พร้อมข้อมูลประเมินผลกระทบต่อสภาพสิ่งแวดล้อมในบริเวณต่างๆ เพื่อประกอบการพิจารณาตามมาตรา ๗๕ วรรคสอง
- (๓) ข้อมูลทางเทคนิคในวิธีการทำเหมืองและแต่งแร่โดยสังเขปทั้งทางเลือกทางวิศวกรรมเหมืองแร่ที่มีอยู่โดยทั่วไปและทางเลือกที่ผู้ขอประทานบัตรเห็นสมควรจะนำมาใช้พร้อมเหตุผลของทางเลือกดังกล่าว

(๔) ข้อมูล แผนผัง ขั้นตอน วิธีการในการทำเหมือง และการแต่งแร่ ที่แสดงถึงมาตรการในการลดผลกระทบหรือรักษาไว้ซึ่งคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง ทั้งที่อาจกระทบต่อการดำรงอยู่ของธรรมชาติและชุมชน

(๕) ข้อเสนอเพื่อการมีส่วนร่วมตรวจสอบการทำเหมืองใต้ดินของตัวแทนผู้มีส่วนได้เสียตามมาตรา ๘๑ (๒) ที่ระบุถึงจำนวนกองทุนสนับสนุน และระเบียบการตรวจสอบการทำเหมืองที่ผู้ขอประทานบัตรจะเสนอให้ผู้มีสิทธิตรวจสอบการทำเหมืองได้เข้าร่วมตรวจสอบการทำเหมืองตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๘๓

(๖) เส้นทางขนส่ง และแหล่งน้ำที่จะใช้ในโครงการ ทั้งที่มีอยู่แล้วและที่จะพัฒนาขึ้น พร้อมรายละเอียดการใช้สอยตลอดโครงการ ที่เพียงพอจะประเมินให้เห็นได้ว่าการทำเหมืองใต้ดินในโครงการจะไม่ส่งผลกระทบต่อดำรงอยู่ของธรรมชาติและชุมชน

(๗) ข้อเสนอเอาประกันภัยความรับผิดชอบตามมาตรา ๘๕ ที่ระบุถึงวงเงินและระยะเวลาเอาประกันภัยไว้โดยชัดเจน

(๘) แผนการฟื้นฟู การพัฒนา การใช้ประโยชน์ การเฝ้าระวังผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในระหว่างที่มีการทำเหมืองและหลังจากปิดเหมือง

(๙) การจัดตั้งกองทุนฟื้นฟูสภาพพื้นที่ที่ทำเหมืองและเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากการทำเหมือง หรือการวางหลักประกัน

มาตรา ๗๗ เมื่อรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมของผู้ขอประทานบัตรทำเหมืองได้ดินได้รับความเห็นชอบตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติแล้ว ให้อธิบดีประมวลข้อมูลต่อไปน้เข้าสู่กระบวนการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎหมายหรือระเบียบที่เกี่ยวข้องแล้วแต่กรณี เพื่อประกอบการกำหนดเงื่อนไขอันจำเป็นในประทานบัตรต่อไป

(๑) ข้อมูลโครงการที่ยื่นประกอบคำขอประทานบัตรตามมาตรา ๗๖

(๒) รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่ได้รับความเห็นชอบตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติแล้ว

ในกรณีที่ปรากฏความแตกต่างของข้อมูลหรือความคิดเห็นในการรับฟังความคิดเห็นที่จัดขึ้นตามวรรคหนึ่ง ให้อธิบดีวินิจฉัยให้เป็นที่ยุติ แต่หากพบว่าข้อมูลใดยังไม่เพียงพอต่อการตัดสินใจ หรือการจ้ดรับฟังความคิดเห็นไม่ถูกต้องหรือผิดพลาดในสาระสำคัญให้สั่งให้มีการจัดรับฟังความคิดเห็นใหม่ เพื่อให้สามารถนำข้อมูลหรือความคิดเห็นมากำหนดเป็นเงื่อนไขในประทานบัตรได้อย่างถูกต้อง

มาตรา ๗๘ เมื่อกระบวนการรับฟังความคิดเห็นตามมาตรา ๗๗ สิ้นสุดลง ให้อธิบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการตามมาตรา ๘๑ พิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมและความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย แล้วนำมากำหนดเงื่อนไขในประทานบัตรไว้ตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) เงื่อนไขในประทานบัตรต้องครอบคลุมโครงการ อย่างน้อยในทุกรายการตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดไว้ตามมาตรา ๗๖

(๒) เงื่อนไขในประทานบัตรต้องครอบคลุมถึงรายละเอียดในโครงการทั้งหมดที่ผู้ขอประทานบัตรได้เสนอไว้ในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม และให้รวมถึงเงื่อนไขหรือมาตรการเพิ่มเติมที่กำหนดไว้ในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้วย

มาตรา ๗๙ การออกประทานบัตรทำเหมืองได้ดินจะต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไข ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ขอประทานบัตรเสนอคำขอตามเงื่อนไขในมาตรา ๗๖

(๒) ได้ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นตามมาตรา ๗๗

(๓) ได้กำหนดเงื่อนไขในประทานบัตรตามมาตรา ๗๘

มาตรา ๘๐ การแก้ไขเงื่อนไขในประทานบัตรทำเหมืองได้ดินที่กำหนดขึ้นตามมาตรา ๗๘ ให้นำบทบัญญัติในส่วนนี้มาใช้บังคับโดยอนุโลม โดยให้ถือการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีสิทธิตรวจสอบการทำเหมืองตามมาตรา ๘๓ วรรคหนึ่ง เป็นการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียโดยทั่วไปตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๗๗

ส่วนที่ ๓

การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย

มาตรา ๘๑ ให้ผู้ประสงค์จะขอประทานบัตรทำเหมืองได้ดินทำการปรึกษาเบื้องต้นกับผู้มีส่วนได้เสียเพื่อพัฒนาโครงการทำเหมืองได้ดินของตน โดยให้ยื่นคำขอต่ออธิบดีเพื่อแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการจัดประชุมปรึกษาตามขั้นตอนที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยผู้ประสงค์จะขอประทานบัตรเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่าย

ประกาศเพื่อกำหนดขั้นตอนการจัดประชุมปรึกษาตามวรรคหนึ่งอย่างน้อยต้องระบุถึงหลักเกณฑ์และขั้นตอน ดังต่อไปนี้

(๑) ความสมบูรณ์ของรายงานเบื้องต้นที่จะนำไปสู่การปรึกษาจะต้องประกอบด้วยข้อมูลอันจำเป็นและประเด็นปัญหาโดยชัดเจน

(๒) หลักเกณฑ์รับรองกลุ่มหรือองค์กรอันเกิดจากการรวมตัวของผู้มีส่วนได้เสียและการได้มาซึ่งตัวแทนที่จะเข้าร่วมปรึกษาที่ครอบคลุมทั้งกลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กลุ่มผู้บริหาร และสมาชิกสภาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มผู้มีสิทธิในที่ดินหรืออยู่อาศัยในเขตเหมืองแร่

(๓) องค์กรประกอบของคณะกรรมการจัดการประชุมปรึกษาเบื้องต้นซึ่งจะต้องมีตัวแทนราชการส่วนภูมิภาคที่เกี่ยวข้อง และสถาบันอุดมศึกษาของรัฐร่วมอยู่ด้วย

(๔) ขั้นตอนการประชุมปรึกษา รวมทั้งการประกาศเชิญโดยทั่วไปให้ผู้มีส่วนได้เสียส่งตัวแทนเข้าร่วมประชุม การลงทะเบียนเข้าร่วมประชุม และระยะเวลาล่วงหน้าที่จะให้ผู้มีส่วนได้เสียตาม (๒) ศึกษาข้อมูลตามสมควร

มาตรา ๘๒ ในการจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นตามมาตรา ๗๗ วรรคหนึ่ง ครั้งใดให้ผู้ขอประทานบัตรจ่ายเงินอุดหนุนให้แก่กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียตามมาตรา ๘๑ (๒) เพื่อดำเนินการศึกษารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด

มาตรา ๘๓ ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ออกประทานบัตรทำเหมืองใต้ดินรายใด ให้อธิบดีเรียกประชุมตัวแทนผู้มีส่วนได้เสียตามมาตรา ๘๑ (๒) เพื่อตกลงกำหนดตัวบุคคลผู้มีสิทธิตรวจสอบการทำเหมืองตามที่กำหนดไว้ในเงื่อนไขประทานบัตร

ให้ผู้ถือประทานบัตรนำเงินอุดหนุนในการจ้างผู้เชี่ยวชาญเพื่อช่วยเหลือผู้มีสิทธิตรวจสอบตามวรรคหนึ่งตามอัตราที่กำหนดไว้ในเงื่อนไขประทานบัตร มาวางไว้ที่กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการกำหนดตัวบุคคลผู้มีสิทธิตรวจสอบตามวรรคหนึ่ง

เมื่อได้รับแจ้งสัญญาและรายละเอียดการว่าจ้างผู้เชี่ยวชาญจากผู้มีสิทธิตรวจสอบแล้ว ให้อธิบดีจ่ายเงินค่าจ้างให้แก่ผู้เชี่ยวชาญได้ต่อเมื่อได้รับคำรับรองในรายงานจากผู้มีสิทธิตรวจสอบแล้ว

คุณสมบัติและวาระการทำงานของผู้มีสิทธิตรวจสอบ เงื่อนไขและวิธีการเพิกถอนผู้มีสิทธิตรวจสอบที่ประพฤติน่าสงสัยโดยที่ประชุมตัวแทนผู้มีส่วนได้เสียตามมาตรา ๘๑ (๒) ลักษณะสัญญาว่าจ้างผู้มีสิทธิตรวจสอบ และระเบียบการเบิกจ่ายเงินค่าจ้างให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

ส่วนที่ ๔

การคุ้มครองสิทธิในอสังหาริมทรัพย์

มาตรา ๘๔ การทำเหมืองใต้ดินในเขตประทานบัตรในลักษณะดังต่อไปนี้ ถือเป็นการทำให้เสียหายซึ่งสิทธิในอสังหาริมทรัพย์ในพื้นที่นั้น ผู้เสียหายมีสิทธิเรียกให้ผู้ถือประทานบัตรทำเหมืองใต้ดินระงับการกระทำและจัดการแก้ไขตามที่จำเป็นเพื่อป้องกันความเสียหายอันอาจเกิดขึ้นได้

(๑) การทำเหมืองใต้ดินในระดับความลึกจากผิวดินน้อยกว่าที่กำหนดไว้ในเงื่อนไขประทานบัตรทำเหมืองใต้ดิน และมีระดับลึกจากผิวดินไม่เกินหนึ่งร้อยเมตร

(๒) การทำเหมืองใต้ดินไม่ว่าในระดับความลึกใดที่มีวิธีการทำเหมืองตามหลักวิศวกรรมเหมืองแร่เพื่อประกันความมั่นคงของชั้นดินไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในเงื่อนไขประทานบัตรทำเหมืองใต้ดิน

มาตรา ๘๕ ในกรณีที่พื้นดินบริเวณใดในเขตประทานบัตรทำเหมืองใต้ดินทรุดตัวลงในลักษณะที่ก่อให้เกิดความเสียหายให้นำหลักความรับผิดชอบไปนำมาใช้บังคับกับความเสียหายทั้งปวงที่เกิดขึ้น

(๑) ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าการทรุดตัวของพื้นดินนั้นเกิดขึ้นจากการทำเหมืองใต้ดิน

(๒) หากกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่พิจารณาแล้วเห็นว่าการทำเหมืองใต้ดินเป็นต้นเหตุแห่งการทรุดตัวของพื้นที่ดินนั้น ให้กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่จ่ายเงินกองทุนหรือหลักประกันที่ผู้ถือประทานบัตรวางไว้มาชดใช้ค่าเสียหายให้แก่ผู้เสียหาย และแจ้งให้ผู้ถือประทานบัตรทำเหมืองใต้ดินส่งเงินหรือหลักประกันตามจำนวนที่ได้ชดใช้ค่าเสียหายไปมาวางไว้ให้ครบถ้วนภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

ในกรณีที่ผู้ถือประทานบัตรไม่ส่งเงินเข้ากองทุนหรือนำหลักประกันมาวางภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ออกประทานบัตรมีคำสั่งเพิกถอนประทานบัตร

ส่วนที่ ๕

การกำหนดเงินค่าทดแทน

มาตรา ๘๖ ในกรณีที่มีการทำเหมืองใต้ดินในระดับความลึกจากผิวดินเกินกว่าหนึ่งร้อยเมตรในเขตที่ดินแปลงใด ให้ผู้มีกรรมสิทธิ์หรือมีสิทธิครอบครองในที่ดินแปลงนั้นตามประมวลกฎหมายที่ดิน หรือผู้มีสิทธิทำกินในที่ดินแปลงนั้นตามกฎหมายอื่น มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนจากผู้ถือประทานบัตรทำเหมืองใต้ดินในบริเวณดังกล่าวตามจำนวนเงินที่กำหนดโดยคณะกรรมการกำหนดเงินค่าทดแทน

มาตรา ๘๗ ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่ได้มีการยื่นคำขอประทานบัตรทำเหมืองใต้ดินที่ลึกเกินกว่าหนึ่งร้อยเมตรจากผิวดินในท้องที่ใดแล้ว ให้มีคณะกรรมการกำหนดเงินค่าทดแทนขึ้นคณะหนึ่งเพื่อทำหน้าที่กำหนดจำนวนเงินค่าทดแทน ประกอบด้วยผู้ว่าราชการจังหวัดในท้องที่ที่เขตเหมืองใต้ดินส่วนใหญ่ตั้งอยู่เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ ธารักษ์พื้นที่ เจ้าพนักงานที่ดินที่เขตเหมืองใต้ดินตั้งอยู่ ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เขตเหมืองใต้ดินตั้งอยู่แห่งละหนึ่งคน เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งปลัดกระทรวงอุตสาหกรรมแต่งตั้งจำนวนสามคนซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญทางด้านธรณีวิทยา วิศวกรรมศาสตร์ และเศรษฐศาสตร์ เป็นกรรมการ

ให้เจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่เป็นกรรมการและเลขานุการ

ในการกำหนดจำนวนเงินค่าทดแทนนั้น ให้คำนึงถึงผลกระทบจากการทำเหมืองใต้ดินที่อาจทำให้ประโยชน์การใช้สอยที่ดินดังกล่าวของผู้มีกรรมสิทธิ์หรือมีสิทธิครอบครอง หรือผู้มีสิทธิทำกินในที่ดินแปลงนั้นลดลง โดยคณะกรรมการกำหนดเงินค่าทดแทนอาจกำหนดให้ผู้ถือประทานบัตรทำเหมืองใต้ดินจ่ายเงินค่าทดแทน ในคราวเดียวหรือจ่ายเป็นงวดตลอดอายุประทานบัตรก็ได้

การกำหนดจำนวนเงินค่าทดแทน ขั้นตอนในการขอรับและจ่ายเงินค่าทดแทนให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ระยะเวลา และวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๘๘ เมื่อคณะกรรมการกำหนดเงินค่าทดแทนได้กำหนดจำนวนเงินค่าทดแทนแล้ว ให้เจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่แจ้งแก่ผู้ยื่นคำขอประทานบัตรทำเหมืองใต้ดินว่าจะยินยอมชำระเงินค่าทดแทนตามที่กำหนดได้หรือไม่ หากผู้ยื่นคำขอประทานบัตรทำเหมืองใต้ดินไม่ยินยอมชำระเงินค่าทดแทนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ให้มีหนังสือแจ้ง ให้ผู้ออกประทานบัตรสั่งยกคำขอประทานบัตรนั้น

ในกรณีที่ได้ออกประทานบัตรทำเหมืองใต้ดินแล้ว ผู้ถือประทานบัตรไม่ยอมชำระเงินค่าทดแทนตามเงื่อนไขในประทานบัตร ให้ผู้ออกประทานบัตรมีคำสั่งเพิกถอนประทานบัตร

หมวด ๗

การขุดหาแร่รายย่อยและการร่อนแร่

มาตรา ๘๙ ห้ามมิให้ผู้ใดขุดหาแร่รายย่อย เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตขุดหาแร่รายย่อยจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นในท้องที่ซึ่งมีการขุดหาแร่รายย่อย

เพื่อประโยชน์ในการป้องกันมิให้มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอันเกิดจากการขุดหาแร่รายย่อย เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะกำหนดเงื่อนไข เพื่อให้ผู้รับใบอนุญาตถือปฏิบัติด้วยก็ได้

ใบอนุญาตขุดหาแร่รายย่อยมีอายุไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่ออก

การขอและการออกใบอนุญาต และคุณสมบัติของผู้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๙๐ ผู้ใดประสงค์จะร่อนแร่ ให้แจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น

การแจ้งและการรับแจ้ง และการร่อนแร่ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

หมวด ๘

การประกอบธุรกิจแร่ การแต่งแร่ และการประกอบโลหกรรม

ส่วนที่ ๑

การประกอบธุรกิจแร่

มาตรา ๙๑ แร่ที่ได้มาจากประทานบัตรหรือแร่อื่นที่เป็นผลพลอยได้จากการทำเหมืองใบอนุญาตขุดหาแร่รายย่อยหรือการร่อนแร่ตามที่ได้แจ้งไว้ เมื่อได้ชำระค่าภาคหลวงแร่ตามมาตรา ๑๑ แล้ว ให้เป็นแร่ที่ทำการซื้อ ขาย ครอบครอง เก็บ หรือขนได้ตามพระราชบัญญัตินี้

แร่ที่ได้มาโดยประการอื่นนอกจากวรรคหนึ่ง ให้อธิบดีมีอำนาจอนุญาตให้ครอบครองเป็นกรณีพิเศษเฉพาะราย และเมื่อได้ชำระค่าภาคหลวงแร่ครบถ้วนแล้ว ให้เป็นแร่ที่ขอขนหรือขอขายได้เป็นกรณีพิเศษเฉพาะครั้งนั้น

การขอครอบครอง การขอขาย และการขอขนเป็นกรณีพิเศษตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด

มาตรา ๙๒ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศกำหนดให้แร่ชนิดใด สภาอย่างใด ปริมาณเท่าใด หรือในพื้นที่ใด เป็นแร่ที่อยู่ในความควบคุมเกี่ยวกับการซื้อแร่ ขายแร่ ครอบครองแร่ เก็บแร่ หรือขนแร่

มาตรา ๙๓ การซื้อแร่ การขายแร่ การครอบครองแร่ การเก็บแร่ หรือการขนแร่ที่อยู่ในความควบคุมตามมาตรา ๙๒ ต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี

การยื่นคำขออนุญาตและการออกใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๙๔ บทบัญญัติในมาตรา ๙๑ และมาตรา ๙๓ มิให้ใช้บังคับกับ

(๑) การครอบครองแร่หรือขนแร่ที่ได้มาจากการสำรวจแร่เพื่อนำไปวิเคราะห์หรือวิจัยไม่เกินปริมาณที่กำหนดไว้ในอาชญาบัตร

(๒) การครอบครองแร่หรือขนแร่แต่ละชนิดปริมาณไม่เกินสิบกิโลกรัม แต่เมื่อเห็นสมควร อธิบดีจะกำหนดปริมาณให้น้อยกว่าสิบกิโลกรัมก็ได้

(๓) การครอบครองแร่พลอยได้จากการแต่งแร่ภายในเขตแต่งแร่ หรือการครอบครองตะกั่วที่มีแร่ชนิดอื่นเจือปนอยู่เกินปริมาณที่อธิบดีกำหนดภายในเขตโลหกรรม ซึ่งแร่พลอยได้หรือแร่ชนิดอื่นนั้น ยังมีได้ชำระค่าภาคหลวงมาก่อน

(๔) การครอบครองแร่หรือขนแร่เพื่อการศึกษาหรือวิจัยของสถาบันวิจัยของเอกชนที่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดี ส่วนราชการ องค์การของรัฐ หรือสถาบันการศึกษา

(๕) การครอบครองแร่หรือขนแร่ในสภาพวัตถุสำเร็จที่เป็นเครื่องใช้ เครื่องประดับ ปฏิกิริยาหรือผลผลิตจากกรรมวิธีของโลหกรรมหรืออุตสาหกรรม

(๖) การครอบครองแร่ หรือการขนแร่ที่ได้มาจากการทำเหมืองในเขตเหมืองแร่ที่เก็บแร่นั้นไว้

มาตรา ๙๕ การซื้อแร่ การขายแร่ การครอบครองแร่ การเก็บแร่ และการขนแร่ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

ในกรณีที่เห็นสมควรเพื่อประโยชน์ในการควบคุมและกำกับดูแลการชำระค่าภาคหลวงแร่ ให้ถูกต้องครบถ้วน ให้อธิบดีมีอำนาจประกาศกำหนดให้ผู้ซื้อ ผู้ขาย ผู้ครอบครอง ผู้เก็บ ผู้รับใบอนุญาตแต่งแร่ ผู้รับใบอนุญาตประกอบโลหกรรม หรือผู้ใช้แร่ ต้องรายงานการซื้อ การขาย การครอบครอง การเก็บ การแต่งแร่ การประกอบโลหกรรม หรือการใช้แร่ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดก็ได้

มาตรา ๙๖ ใบอนุญาตตามมาตรา ๙๓ ให้ใช้ได้ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต แต่ต้องไม่เกินห้าปีนับแต่วันที่ออก

มาตรา ๙๗ ในกรณีที่ใบอนุญาตครอบครองแร่สิ้นอายุและผู้ได้รับใบอนุญาตไม่ได้ยื่นขอต่ออายุใบอนุญาต หรือไม่ได้รับอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต ให้แร่นั้นตกเป็นของแผ่นดิน และให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๖๐ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๙๘ เพื่อประโยชน์ในความมั่นคงทางเศรษฐกิจ การคุ้มครองสิ่งแวดล้อม หรือความปลอดภัยของประชาชน รัฐมนตรีอาจออกประกาศกำหนด ดังนี้

(๑) ชนิดและสภาพแร่ที่ห้ามนำเข้ามาในราชอาณาจักรหรือเขตไหล่ทวีป หรือส่งออกนอกราชอาณาจักรหรือเขตไหล่ทวีป

(๒) ชนิดและสภาพแร่ที่ต้องขออนุญาตนำเข้ามาในราชอาณาจักรหรือเขตไหล่ทวีป หรือส่งออกนอกราชอาณาจักรหรือเขตไหล่ทวีป

(๓) ชนิด สภาพ และปริมาณแร่ที่ต้องแจ้งการนำเข้ามาในราชอาณาจักรหรือเขตไหล่ทวีป หรือส่งออกนอกราชอาณาจักรหรือเขตไหล่ทวีป

ความในวรรคหนึ่ง (๑) มิให้ใช้บังคับกับการนำแร่เข้ามาในราชอาณาจักรหรือเขตไหล่ทวีป เพื่อนำไปวิเคราะห์หรือวิจัย แต่ต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดี

ให้อธิบดีเป็นผู้ออกใบอนุญาตหรือรับแจ้งการนำแร่เข้ามาในราชอาณาจักรหรือเขตไหล่ทวีป หรือส่งแร่ออกนอกราชอาณาจักรหรือเขตไหล่ทวีปตามวรรคหนึ่ง (๒) และ (๓)

การขออนุญาตหรือการแจ้งการนำแร่เข้ามาในราชอาณาจักรหรือเขตไหล่ทวีป หรือส่งแร่ ออกนอกราชอาณาจักรหรือเขตไหล่ทวีป ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๙๙ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการควบคุมการขนแร่และการจัดเก็บแร่ที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรหรือเขตไหล่ทวีปได้ และในกรณีที่ผู้นำแร่เข้ามาในราชอาณาจักรหรือเขตไหล่ทวีปประสงค์จะนำแร่นั้นไปแต่งหรือประกอบโลหกรรม จะต้องปฏิบัติตามส่วนที่ ๒ หรือส่วนที่ ๓ ของหมวดนี้ด้วย

ส่วนที่ ๒

การแต่งแร่

มาตรา ๑๐๐ ห้ามมิให้ผู้ใดแต่งแร่ เว้นแต่ได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับกับผู้ถือประทานบัตรซึ่งแต่งแร่ภายในเขตประทานบัตร

ใบอนุญาตให้ใช้ได้ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต แต่ต้องไม่เกินสิบปีนับแต่วันที่ออก

เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ความปลอดภัย และสุขภาพอนามัยของประชาชน

สัตว์ พืช และทรัพยากรอื่น ผู้ออกใบอนุญาตอาจกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ตามที่เห็นสมควรไว้ในใบอนุญาตด้วยก็ได้

การขอและการออกใบอนุญาต และคุณสมบัติของผู้ยื่นคำขอรับใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๑๐๑ ในการแต่งแร่ ผู้รับใบอนุญาตต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

ก่อนเริ่มการแต่งแร่ ให้ผู้รับใบอนุญาตแจ้งเป็นหนังสือต่ออธิบดีล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน และต้องนำพนักงานเจ้าหน้าที่ไปตรวจสอบ และเมื่อได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดีแล้ว ให้ดำเนินการแต่งแร่ได้

ผู้รับใบอนุญาตแต่งแร่ต้องรายงานการแต่งแร่ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๐๒ การขยายหรือลดเขตแต่งแร่ การเปลี่ยนแปลงแผนผังและวิธีการแต่งแร่ การหยุดแต่งแร่ชั่วคราว การแจ้งแต่งแร่ใหม่ และการเลิกแต่งแร่ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๐๓ ในการแต่งแร่ ห้ามมิให้ผู้รับใบอนุญาตกระทำหรือละเว้นกระทำการใด อันน่าจะเป็นเหตุให้แร่ที่มีพิษหรือสิ่งอื่นใดที่มีพิษก่อให้เกิดอันตรายแก่บุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์สิน หรือสิ่งแวดล้อม

ส่วนที่ ๓

การประกอบโลหกรรม

มาตรา ๑๐๔ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศกำหนดให้การประกอบโลหกรรมแร่ชนิดใด ปริมาณการผลิตขนาดใด และโดยกรรมวิธีใด เป็นการประกอบโลหกรรมควบคุมตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๐๕ ห้ามมิให้ผู้ใดประกอบโลหกรรมควบคุม เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับกับผู้ถือประทานบัตรซึ่งประกอบโลหกรรมภายในเขตประทานบัตร และผู้ประกอบโลหกรรมควบคุมที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

ใบอนุญาตให้ใช้ได้ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต แต่ต้องไม่เกินสิบปีนับแต่วันที่ออก เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ความปลอดภัย และสุขภาพอนามัยของประชาชน สัตว์ พืช และทรัพย์สิน ผู้ออกใบอนุญาตอาจกำหนดเงื่อนไขใดๆ ตามที่เห็นสมควรไว้ในใบอนุญาตด้วยก็ได้ การขออนุญาตและการออกใบอนุญาต และคุณสมบัติของผู้ยื่นคำขอรับใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๑๐๖ ในการประกอบโลหกรรม ผู้รับใบอนุญาตต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

ก่อนเริ่มประกอบโลหกรรม ให้ผู้รับใบอนุญาตแจ้งเป็นหนังสือต่ออธิบดีล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน และต้องนำพนักงานเจ้าหน้าที่ไปตรวจสอบ และเมื่อได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดีแล้ว ให้ดำเนินการประกอบโลหกรรมได้

ผู้รับใบอนุญาตประกอบโลหกรรมต้องรายงานการประกอบโลหกรรมตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๐๗ การขยายหรือลดเขตโลหกรรม การเปลี่ยนแปลงแผนผังและวิธีการประกอบโลหกรรม การหยุดประกอบโลหกรรมชั่วคราว การแจ้งประกอบโลหกรรมใหม่ และการเลิกประกอบโลหกรรม ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๐๘ ในการประกอบโลหกรรม ห้ามมิให้ผู้รับใบอนุญาตประกอบโลหกรรมกระทำหรือละเว้นกระทำการใดอันน่าจะเป็นเหตุให้แร่ที่มีพิษหรือสิ่งอื่นใดที่มีพิษก่อให้เกิดอันตรายแก่บุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์สิน หรือสิ่งแวดล้อม

ส่วนที่ ๔

การต่ออายุและการโอนใบอนุญาต

มาตรา ๑๐๙ ผู้รับใบอนุญาตซื้อแร่ ผู้รับใบอนุญาตครอบครองแร่ ผู้รับใบอนุญาตตั้งสถานที่เก็บแร่ ผู้รับใบอนุญาตแต่งแร่ หรือผู้รับใบอนุญาตประกอบโลหกรรมที่ประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาต จะต้องยื่นคำขอก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ เมื่อได้ยื่นคำขอดังกล่าวแล้วให้ถือว่ามิฐานะเสมือนผู้ได้รับใบอนุญาตและให้ประกอบกิจการต่อไปจนกว่าอธิบดีจะสั่งไม่ต่ออายุใบอนุญาตนั้น

ใบอนุญาตซื้อแร่ ใบอนุญาตครอบครองแร่ และใบอนุญาตตั้งสถานที่เก็บแร่ให้ต่ออายุได้ครั้งละไม่เกินห้าปีนับแต่วันอนุญาตให้ต่ออายุ

ใบอนุญาตแต่งแร่และใบอนุญาตประกอบโลหกรรมให้ต่ออายุได้ครั้งละไม่เกินสิบปีนับแต่วันที่อนุญาตให้ต่ออายุ

การขอต่ออายุใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๑๐ ห้ามมิให้ผู้รับใบอนุญาตแต่งแร่หรือผู้รับใบอนุญาตประกอบโลหกรรมใดโอนใบอนุญาตให้แก่ผู้อื่น เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดี

การขอโอนใบอนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๑๑ ในกรณีที่ผู้รับอนุญาตในหมวดนี้ตาย และทายาทมีความประสงค์จะประกอบกิจการต่อไป ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๖๙ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๕
การออกใบแทน

มาตรา ๑๑๒ ในกรณีอาชญาบัตร ประทานบัตร หรือใบอนุญาตชำรุด สูญหาย หรือถูกทำลาย ให้ผู้ถืออาชญาบัตร ผู้ถือประทานบัตร หรือผู้รับใบอนุญาตยื่นคำขอรับใบแทนต่อเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น แล้วแต่กรณี ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

หมวด ๙
การรังวัด

มาตรา ๑๑๓ เมื่อได้รับคำขออาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่ คำขออาชญาบัตรพิเศษ คำขอประทานบัตร คำขอใบอนุญาตแต่งแร่ คำขอใบอนุญาตประกอบโลหกรรม หรือคำขออนุญาตทิ้งมูลดิน ทรายแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนดเขตพื้นที่คำขอ โดยวิธีการรังวัดหรือวิธีอื่น ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ในกรณีที่มีการกำหนดเขตโดยการรังวัด ให้ผู้ยื่นคำขอหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายนำรังวัด ตามวัน เวลา และสถานที่ ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่กำหนดเป็นหนังสือ

มาตรา ๑๑๔ เพื่อประโยชน์แก่การรังวัดให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่มอบหมาย มีอำนาจเข้าไปในที่ดินของผู้มีสิทธิในที่ดินหรือผู้ครอบครองในเวลากลางวันได้ แต่ต้องแจ้งให้ผู้มีสิทธิในที่ดินหรือผู้ครอบครองทราบเสียก่อน และให้ผู้มีสิทธิในที่ดินหรือผู้ครอบครองที่ดินนั้นมีส่วนร่วม และอำนวยความสะดวกในการรังวัดของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามควรแก่กรณี

ในกรณีต้องสร้างหมุดหลักฐานการแผนที่ในที่ดินของผู้ใด พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่มอบหมาย มีอำนาจสร้างหมุดหลักฐานลงได้ตามความจำเป็น

ในการรังวัด เมื่อมีความจำเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่มอบหมาย มีอำนาจที่จะขุดดิน ตัดต้นไม้ หรือรานกิ่งไม้ หรือกระทำการอย่างอื่นแก่สิ่งกีดขวางต่อการรังวัดได้เท่าที่จำเป็น ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงการที่จะให้เจ้าของได้รับความเสียหายน้อยที่สุด

ในกรณีที่การเข้าไปในที่ดินดังกล่าวเป็นเหตุให้เกิดความเสียหาย ผู้มีสิทธิในที่ดิน ผู้ครอบครอง หรือผู้ทรงสิทธิอื่นใดในที่ดินนั้นมีสิทธิเรียกค่าเสียหายได้ โดยผู้ยื่นคำขอต้องรับผิดชอบค่าเสียหายที่เกิดขึ้น

มาตรา ๑๑๕ การกำหนดเขตพื้นที่คำขอตามมาตรา ๑๑๓ ให้ผู้ยื่นคำขอเป็นผู้ออกค่าใช้จ่าย

ในกรณีคำขอประทานบัตร ให้พนักงานเจ้าหน้าที่สร้างหมุดหลักฐานการแผนที่หรือหลักหมายเขตเหมืองแร่ให้ปรากฏชัดเจนและตรวจสอบได้

ถ้าหลักหมายเขตเหมืองแร่หรือหมุดหลักฐานการแผนที่ที่พนักงานเจ้าหน้าที่ทำไว้สูญหาย หรือถูกทำลาย ให้ผู้ถือประทานบัตรแจ้งพนักงานเจ้าหน้าที่ทราบโดยพลันและต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการรังวัดทำหลักหมายเขตเหมืองแร่หรือหมุดหลักฐานการแผนที่ใหม่

ในกรณีที่ผู้ถือประทานบัตรไม่แจ้งตามวรรคสาม หากมีการทำเหมืองออกนอกเขตประทานบัตร ให้ถือว่าจงใจทำเหมืองออกนอกเขตประทานบัตร

มาตรา ๑๑๖ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้จัดทำหลักหมายเขตเหมืองแร่หรือหมุดหลักฐาน การแผนที่ตามพระราชบัญญัตินี้ลงไว้ในที่ใด ห้ามมิให้ผู้ใดทำลาย ดัดแปลง เคลื่อนย้าย ถอน เว้นแต่ จะได้รับอนุญาตจากผู้ออกประทานบัตรหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมาย แล้วแต่กรณี

มาตรา ๑๑๗ ในกรณีที่จะต้องกำหนดเขตพื้นที่คำขอตตามมาตรา ๑๑๓ โดยการรังวัดหรือวิธี อื่นใด อธิบดีอาจกำหนดให้ช่างรังวัดเอกชนตามกฎหมายว่าด้วยช่างรังวัดเอกชนเป็นผู้ดำเนินการแทนพนักงาน เจ้าหน้าที่ได้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา และต้อง จัดทำรายงานการรังวัดเสนอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ด้วย

หมวด ๑๐

การยกคำขอ การยกเลิก การแก้ไข หรือเพิกถอนการอนุญาต

ส่วนที่ ๑

การยกคำขอ

มาตรา ๑๑๘ อธิบดีมีอำนาจสั่งยกคำขออาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่หรือคำขออาชญาบัตร พิเศษได้ เมื่อผู้ยื่นคำขอ

- (๑) ขาดนัดในการนำรังวัดโดยไม่มีเหตุอันสมควร
- (๒) ละเลยเพิกเฉยไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งสั่งให้ดำเนินการตามความ จำเป็นเพื่อออกอาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่หรืออาชญาบัตรพิเศษ
- (๓) กระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติในหมวด ๔ หรือรู้เห็นเป็นใจในการกระทำ เช่นว่านั้น

มาตรา ๑๑๙ อธิบดี เจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น แล้วแต่กรณี มีอำนาจสั่งยกคำขอประทานบัตรได้เมื่อผู้ยื่นคำขอ

- (๑) ขาดนัดในการนำรังวัดโดยไม่มีเหตุอันสมควร
- (๒) ละเลยเพิกเฉยไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งสั่งให้ดำเนินการ ตามความจำเป็นเพื่อออกประทานบัตร
- (๓) กระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติในหมวด ๕ หรือรู้เห็นเป็นใจในการกระทำ เช่นว่านั้น
- (๔) เมื่อปรากฏว่าแร่ชนิดที่ประสงค์จะเปิดการทำเหมืองในเขตคำขอมิไม่เพียงพอที่จะเปิด การทำเหมืองได้

ส่วนที่ ๒

การยกเลิก การแก้ไข หรือเพิกถอนการอนุญาต

มาตรา ๑๒๐ เมื่อได้มีการอนุญาตโดยการออกอาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่ อาชญาบัตรพิเศษ ประทานบัตร หรือใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว และผู้ได้รับอนุญาตดังกล่าวไม่มารับภายในสามสิบวัน นับแต่ได้รับแจ้งโดยไม่มีเหตุอันควร ให้ผู้มีอำนาจอนุญาตยกเลิกการอนุญาตนั้นเสียได้

มาตรา ๑๒๑ เมื่อปรากฏในภายหลังว่าได้ออกอาชญาบัตร ประทานบัตร หรือใบอนุญาต ตามพระราชบัญญัตินี้ให้แก่ผู้ใดโดยคลาดเคลื่อนหรือสำคัญผิดในข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ ให้ผู้ออก อาชญาบัตร ผู้ออกประทานบัตร หรือผู้ออกใบอนุญาต แล้วแต่กรณี มีอำนาจเรียกอาชญาบัตร ประทานบัตร หรือใบอนุญาตนั้นมาแก้ไขให้ถูกต้องหรือเพิกถอนเสียได้

ในกรณีที่มีการแก้ไขหรือเพิกถอนการอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ผู้ถืออาชญาบัตร ผู้ถือประทานบัตร หรือผู้รับใบอนุญาตจะเรียกร้องค่าเสียหายใดๆ จากการแก้ไขหรือเพิกถอนนั้นไม่ได้

เพื่อประโยชน์แก่การอันเป็นสาธารณูปโภค การป้องกันประเทศ หรือเพื่อประโยชน์สาธารณะ อย่างอื่นของรัฐ ให้รัฐมนตรีโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรีมีอำนาจเรียกอาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่ อาชญาบัตร พิเศษ หรือประทานบัตร มาแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือกั้นเนื้อที่ หรือลดระยะเวลาที่ได้อนุญาตไว้ได้ตามความจำเป็น หรือเพิกถอนได้ แล้วแต่กรณี และในกรณีเช่นว่านี้ ให้ผู้ได้รับผลกระทบจากการกระทำดังกล่าวมีสิทธิได้รับ เงินชดเชยความเสียหายตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ทั้งนี้ ความเสียหาย ต้องไม่รวมถึงมูลค่าของแร่ที่ยังมิได้นำขึ้นมาจากการทำเหมือง

มาตรา ๑๒๒ ในกรณีที่ผู้มีหน้าที่ต้องชำระหนี้ตามพระราชบัญญัตินี้ไม่ชำระหนี้ เมื่อเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นแล้วแต่กรณี ได้บอกกล่าวเป็นหนังสือ ให้ชำระแล้ว และไม่ชำระภายในเก้าสิบวันนับแต่วันรับคำบอกกล่าว ให้ผู้ออกอาชญาบัตร ผู้ออกประทานบัตร หรือผู้ออกใบอนุญาต แล้วแต่กรณี มีอำนาจในการสั่งเพิกถอนอาชญาบัตร ประทานบัตร หรือใบอนุญาตนั้นเสียได้

มาตรา ๑๒๓ เมื่อปรากฏว่าผู้ถืออาชญาบัตร ผู้ถือประทานบัตร หรือผู้รับใบอนุญาต ผู้ใดฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง ประกาศ หรือระเบียบที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ หรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในอาชญาบัตร ประทานบัตร ใบอนุญาต หรือดำเนินการใดที่อาจก่อให้เกิดเหตุ เตือร้อนรำคาญ ความเสียหาย หรืออันตรายที่มีผลกระทบต่อบุคคล สัตว์ พืช หรือทรัพย์สินของประชาชน หรือสิ่งแวดล้อม ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นระงับการกระทำที่เป็นการฝ่าฝืนหรือสั่งให้แก้ไขหรือ ปรับปรุงหรือปฏิบัติให้ถูกต้องเหมาะสมภายในระยะเวลาที่กำหนด

ในกรณีที่เห็นสมควร ผู้มีอำนาจอนุญาตหรือออกใบอนุญาตอาจมอบหมายให้พนักงาน เจ้าหน้าที่มีอำนาจผูกมัดประทับตราบรรดาเครื่องมือ เครื่องใช้ หรือเครื่องจักรกลใด ๆ เพื่อมิให้ทำงานได้ ในระหว่างการปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๑๒๔ ในกรณีที่ผู้ถืออาชญาบัตร ผู้ถือประทานบัตร ผู้รับใบอนุญาตแต่งแร่ หรือ ผู้รับใบอนุญาตประกอบโลหกรรมจงใจไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๑๒๓ โดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้อธิบดี ผู้ถืออาชญาบัตร ผู้ถือประทานบัตร หรือผู้ถือใบอนุญาต แล้วแต่กรณี มีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นหยุดประกอบกิจการทั้งหมดหรือบางส่วนเป็นการชั่วคราวและให้ปรับปรุงแก้ไขหรือปฏิบัติให้ถูกต้องเหมาะสมภายในระยะเวลาที่กำหนด

ถ้าผู้ประกอบการตามวรรคหนึ่งได้ปรับปรุงแก้ไขหรือปฏิบัติให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนดแล้ว ให้ผู้ถือคำสั่งตามวรรคหนึ่งสั่งให้ประกอบกิจการนั้นต่อไปได้

ถ้าผู้ประกอบการตามวรรคหนึ่ง ไม่ปรับปรุงแก้ไขหรือไม่ปฏิบัติให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด หรือการประกอบกิจการนั้นอาจทำให้สิ่งแวดล้อมเป็นพิษอย่างรุนแรงอันเป็นเหตุให้เป็นอันตรายแก่ชีวิต สุขภาพ หรือทรัพย์สินของประชาชนหรือสิ่งแวดล้อมโดยไม่อาจแก้ไขได้ ให้อธิบดี ผู้ถืออาชญาบัตร ผู้ถือประทานบัตร หรือผู้ถือใบอนุญาต แล้วแต่กรณี มีอำนาจสั่งเพิกถอนอาชญาบัตร ประทานบัตร หรือใบอนุญาต โดยแจ้งเป็นหนังสือไปยังผู้ถูกเพิกถอน

หมวด ๑๑

ค่าภาคหลวงแร่ ค่าธรรมเนียม และเงินบำรุงพิเศษ

มาตรา ๑๒๕ ผู้ถือประทานบัตร ผู้รับใบอนุญาตขุดหาแร่รายย่อย ผู้แจ้งการร่อนแร่ ผู้รับใบอนุญาตแต่งแร่ ผู้รับใบอนุญาตประกอบโลหกรรม หรือผู้รับใบอนุญาตครอบครองแร่ ต้องชำระค่าภาคหลวงแร่ ดังต่อไปนี้

(๑) แร่ที่กำหนดไว้ในประทานบัตร รวมถึงแร่อื่นที่เป็นผลพลอยได้จากการทำเหมือง

(๒) แร่อื่นที่เป็นผลพลอยได้จากการแต่งแร่ หรือตะกรันที่มีแร่ชนิดอื่นเจือปนอยู่เกินปริมาณที่อธิบดีกำหนด ซึ่งยังมีได้ชำระค่าภาคหลวงแร่

(๓) แร่ที่ได้จากการขุดหาแร่รายย่อยหรือการร่อนแร่

(๔) แร่ที่ได้รับอนุญาตให้ครอบครองตามมาตรา ๙๑ วรรคสอง ซึ่งแร่นั้นยังมีได้ชำระค่าภาคหลวงแร่

(๕) การซื้อแร่ที่ตกเป็นของแผ่นดิน หากปรากฏว่าแร่นั้นยังมีได้ชำระค่าภาคหลวงแร่

มาตรา ๑๒๖ อัตราค่าภาคหลวงแร่ให้เรียกเก็บได้ไม่เกินร้อยละยี่สิบของราคาตลาดแร่ พิกัดอัตราค่าภาคหลวงแร่ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ราคาตลาดแร่แต่ละชนิดให้เป็นตามที่อธิบดีกำหนด

หลักเกณฑ์และวิธีการจัดเก็บค่าภาคหลวงแร่ รวมทั้งการตรวจสอบและการประเมินการชำระค่าภาคหลวงแร่ ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๑๒๗ ในกรณีที่ผู้มีหน้าที่ต้องชำระค่าภาคหลวงแร่ไม่ชำระค่าภาคหลวงแร่ หรือชำระค่าภาคหลวงแร่ไม่ครบถ้วน หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าการชำระค่าภาคหลวงแร่ไม่ถูกต้อง ให้อธิบดี มีหนังสือเรียกให้ผู้นั้นมาชี้แจงโดยกำหนดเวลาไม่น้อยกว่าเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือ เพื่อนำหลักฐานการชำระค่าภาคหลวงแร่มาแสดง หากพบว่าไม่มีหลักฐานการชำระค่าภาคหลวงแร่หรือหลักฐานที่นำมาแสดงนั้น

ยังไม่อาจรับฟังได้ว่ามีการชำระค่าภาคหลวงแร่ถูกต้องครบถ้วนแล้ว หรือผู้นั้นไม่มาชี้แจงภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้อธิบดีแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินค่าภาคหลวงแร่ เพื่อประเมินการชำระค่าภาคหลวงแร่ในกรณีดังกล่าว ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

เมื่อคณะกรรมการประเมินค่าภาคหลวงแร่ได้ประเมินว่าให้ชำระค่าภาคหลวงแร่เป็นจำนวนเท่าใด หรือให้ชำระค่าภาคหลวงแร่เพิ่มเป็นจำนวนเท่าใด ให้ผู้ถูกประเมินชำระภายในกำหนดสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งผลการประเมินเป็นหนังสือ หากพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว ผู้นั้นจะต้องชำระค่าภาคหลวงแร่ทั้งหมดหรือค่าภาคหลวงแร่ส่วนที่ยังขาด แล้วแต่กรณี พร้อมเงินเพิ่มสองเท่าของค่าภาคหลวงแร่ส่วนที่ขาดนั้น

มาตรา ๑๒๘ ผู้ขออนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ต้องเสียค่าธรรมเนียมพร้อมกับการยื่นคำขอ และต้องออกค่าใช้จ่ายหรือวางเงินล่วงหน้าเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดดำเนินงานตามความจำเป็นอันควรแก่กรณีตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

ในกรณีที่มีการส่งยกคำขอ หรือไม่อนุญาตตามคำขอ หรือผู้ยื่นคำขอได้ถอนคำขอ ให้คืนค่าใช้จ่ายหรือเงินล่วงหน้าที่ยังไม่ได้จ่ายสำหรับกิจการนั้นแก่ผู้ยื่นคำขอตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๑๒๙ การสำรวจแร่ตามอาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่หรืออาชญาบัตรพิเศษ ต้องเสียค่าสิทธิการสำรวจแร่ในอัตราที่กำหนดตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

ในกรณีอาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่หรืออาชญาบัตรพิเศษสิ้นสุดลงก่อนอายุที่กำหนด ผู้ถืออาชญาบัตรไม่มีสิทธิขอคืนค่าสิทธิการสำรวจแร่ที่ตนได้ชำระแล้ว

ในกรณีที่ผู้ถืออาชญาบัตรไม่ชำระค่าสิทธิการสำรวจแร่ให้ถูกต้องครบถ้วน เมื่อเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ได้บอกกล่าวเป็นหนังสือแล้ว และไม่ชำระภายในหกสิบวันนับแต่วันรับคำบอกกล่าว ให้ผู้ถืออาชญาบัตรมีอำนาจสั่งเพิกถอนอาชญาบัตรนั้นเสียได้

มาตรา ๑๓๐ ผู้ถือประทานบัตรต้องเสียเงินบำรุงพิเศษในอัตราไม่เกินร้อยละสิบของค่าภาคหลวงแร่ที่ผลิตได้จากประทานบัตรนั้น

เงินบำรุงพิเศษตามวรรคหนึ่งให้ใช้เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการพัฒนาท้องถิ่น การศึกษาวิจัยด้านแร่ การปรับปรุงพื้นที่ที่ผ่านการทำเหมืองแล้วตามหลักภูมิสถาปัตยกรรม และการป้องกันและปราบปรามการกระทำ ความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

อัตรา หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการเรียกเก็บ รวมตลอดทั้งการจัดสรรเงินบำรุงพิเศษ ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

ในกรณีที่มีความจำเป็นในทางเศรษฐกิจ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกประกาศกำหนดให้แร่ชนิดใด ได้รับการลดหย่อนหรือยกเว้นการเรียกเก็บเงินบำรุงพิเศษตามระยะเวลาที่เห็นสมควรได้

หมวด ๑๒
การพัฒนาและการส่งเสริม

มาตรา ๑๓๑ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาและส่งเสริมการประกอบกิจการตามพระราชบัญญัตินี้ คณะกรรมการอาจให้คำแนะนำแก่รัฐมนตรีเพื่อออกกฎกระทรวงยกเว้นหรือลดค่าธรรมเนียม รวมทั้งกำหนด หลักเกณฑ์และคุณสมบัติของผู้มีสิทธิได้รับยกเว้นหรือลดค่าธรรมเนียมในเรื่องดังกล่าวในกรณี ดังต่อไปนี้

- (๑) ผู้ถือประทานบัตร ผู้รับใบอนุญาตแต่งแร่ หรือผู้รับใบอนุญาตประกอบโลหกรรม ที่ประกอบกิจการรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมสูงกว่ามาตรฐานที่กฎหมายกำหนด
- (๒) เหตุภัยพิบัติทางธรรมชาติ หรืออุบัติเหตุ
- (๓) เหตุอื่นอันสมควร

มาตรา ๑๓๒ หากปรากฏว่าพื้นที่ใดน่าจะมีแร่เหมาะสมเพียงพอที่จะพัฒนาเป็นแหล่งแร่ เพื่อการทำเหมือง รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการอาจให้กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ จัดทำเอกสารที่จำเป็นในการขอประทานบัตร และจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม สำหรับพื้นที่นั้นเพื่อขอความเห็นชอบตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ก่อนออกประทานบัตรให้ทำเหมืองในพื้นที่ดังกล่าว

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง หากปรากฏว่าพื้นที่นั้นมีผู้ยื่นคำขออาชญาบัตรหรือคำขอ ประทานบัตรอยู่แล้ว ให้ถือว่าคำขอนั้นเป็นคำขอที่ไม่อาจอนุญาตได้และให้จำหน่ายคำขอดังกล่าวออกจาก ทะเบียนคำขอ เว้นแต่คำขอนั้นทับซ้อนพื้นที่ตามวรรคหนึ่งบางส่วน ให้ดำเนินการเพื่อการอนุญาตหรือ ไม่อนุญาตคำขอนั้นเฉพาะในส่วนที่ไม่ทับซ้อนต่อไปได้

เมื่อรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมสำหรับพื้นที่นั้นได้รับความเห็นชอบแล้ว ตามวรรคหนึ่ง ในการออกประทานบัตรกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่อาจนำพื้นที่นั้นออกประมูล โดยให้นำหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ประกาศกำหนดตามมาตรา ๑๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม ทั้งนี้ ให้ผู้ออกประทานบัตรพิจารณาให้ผู้ประกอบการตามมาตรา ๑๓๑ (๑) มีสิทธิได้รับการคัดเลือกก่อน

ผู้ชนะการประมูลตามวรรคสามต้องปฏิบัติตามมาตรการที่กำหนดไว้ในรายงานการวิเคราะห์ ผลกระทบสิ่งแวดล้อม และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในประทานบัตร และต้องชำระค่าใช้จ่ายที่กรมอุตสาหกรรม พื้นฐานและการเหมืองแร่ได้ดำเนินการไปตามวรรคหนึ่งทั้งหมดในวันที่ได้รับประทานบัตร

หมวด ๑๓
ความรับผิดชอบทางแพ่ง

มาตรา ๑๓๓ ผู้ได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายใหม่ทดแทนหรือ ค่าเสียหายที่เกิดจากการประกอบกิจการของตนต่อความเสียหายหรือความเดือดร้อนรำคาญอันเกิดขึ้น แก่บุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์สิน หรือสิ่งแวดล้อม

ในกรณีที่ความเสียหายเกิดขึ้นในเขตที่ได้รับอนุญาต ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าความเสียหาย ดังกล่าวเกิดจากการกระทำของผู้ได้รับอนุญาตรายนั้น

มาตรา ๑๓๔ ผู้ใดทำเหมืองแร่โดยไม่ได้รับอนุญาต หรือผู้ถือประทานบัตรรายใด ทำเหมืองแร่นอกเขตประทานบัตร หรือผู้ถือประทานบัตรรายใดทำเหมืองแร่ในเขตประทานบัตร แต่เป็นพื้นที่ห้ามทำเหมืองตามมาตรา ๖๔ (๓) หรือตามกฎหมายอื่น นอกจากจะต้องรับผิดชอบตามกฎหมายแล้ว จะต้องชดเชยค่าเสียหายให้แก่รัฐตั้งแต่สองเท่าแต่ไม่เกินสามเท่าของมูลค่าแร่ที่ได้จากการทำเหมืองในบริเวณดังกล่าวด้วย

การกำหนดค่าเสียหายตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลคำนึงถึงพฤติการณ์และเจตนาของผู้ทำเหมือง หรือผู้ถือประทานบัตร แล้วแต่กรณี ในการฝ่าฝืนกฎหมายหรือปฏิบัติผิดเงื่อนไขในประทานบัตร มูลค่าแร่ตามวรรคหนึ่งให้ถือตามราคาตลาดแร่ที่อธิบดีประกาศใช้ในวันที่มีการกระทำตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๑๓๕ ผู้ยื่นคำขออาชญาบัตรหรือคำขอประทานบัตรที่ถูกจำหน่ายตามมาตรา ๑๓ วรรคห้า หรือมาตรา ๑๓๒ วรรคสอง มีสิทธิได้รับค่าทดแทนความเสียหายได้ หากพิสูจน์ได้ว่าเป็นค่าเสียหายที่แท้จริงซึ่งเกิดจากการดำเนินการตามกฎหมายเกี่ยวกับคำขอนั้น

ให้กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่จ่ายเงินค่าทดแทนตามวรรคหนึ่งจากเงินที่ได้จากการประมูลตามมาตรา ๑๓ หรือมาตรา ๑๓๒ แล้วแต่กรณี แต่ทั้งนี้ ค่าทดแทนต้องไม่รวมถึงมูลค่าของแร่ ซึ่งยังมีได้นำขึ้นมาจากการทำเหมือง

มาตรา ๑๓๖ นอกจากความรับผิดตามมาตรา ๑๓๓ ศาลมีอำนาจกำหนดค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษ ตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) ค่าเสียหายสำหรับความเสียหายต่อจิตใจอันเป็นผลเนื่องมาจากความเสียหายต่อร่างกาย สุขภาพ หรืออนามัยของผู้เสียหาย และหากผู้เสียหายถึงแก่ความตาย สามปี ภริยา บุพการี หรือผู้สืบสันดานของบุคคลนั้นชอบที่จะได้รับค่าเสียหายสำหรับความเสียหายต่อจิตใจได้

(๒) หากข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้ได้รับอนุญาตได้ประกอบกิจการเหมืองแร่โดยรู้อยู่แล้วว่าการประกอบกิจการเหมืองแร่นั้นไม่ปลอดภัย หรือมิได้รู้เพราะความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง หรือเมื่อรู้ว่าการประกอบกิจการเหมืองแร่ไม่ปลอดภัยภายหลังจากการทำแร่นั้นแล้วไม่ดำเนินการใด ๆ ตามสมควร เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหาย ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้ประกอบกิจการจ่ายค่าสินไหมทดแทนเพิ่มขึ้นจากจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงที่ศาลกำหนดได้ตามที่ศาลเห็นสมควร แต่ไม่เกินสองเท่าของค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงนั้น ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ เช่น ความร้ายแรงของความเสียหายที่ผู้เสียหายได้รับการที่ผู้ประกอบกิจการรู้ถึงความไม่ปลอดภัยของการประกอบกิจการ ระยะเวลาที่ผู้ประกอบกิจการปกปิดความไม่ปลอดภัยของการประกอบกิจการของผู้ประกอบกิจการเมื่อทราบว่าการประกอบกิจการทำเหมืองแร่นั้นไม่ปลอดภัย ผลประโยชน์ที่ผู้ประกอบกิจการได้รับ สถานะทางการเงินของผู้ประกอบกิจการ การที่ผู้ประกอบกิจการได้บรรเทาความเสียหายที่เกิดขึ้น ตลอดจนการที่ผู้เสียหายมีส่วนในการก่อให้เกิดความเสียหายด้วย

หมวด ๑๔
การควบคุมและการตรวจสอบ

ส่วนที่ ๑
พนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๑๓๗ ในการปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในเขตเหมืองแร่ เขตประกอบธุรกิจแร่ เขตแต่งแร่ เขตโลหกรรม เขตขุดหาแร่ รាយย่อย หรือเขตที่มีการร่อนแร่ เพื่อตรวจสอบการประกอบกิจการดังกล่าวได้ในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นจนถึงพระอาทิตย์ตกหรือในเวลาทำการของสถานที่ดังกล่าว

(๒) สั่งเป็นหนังสือให้ผู้ถืออาชญาบัตร ผู้ถือประทานบัตร ผู้ขุดหาแร่ รាយย่อย ผู้ประกอบกิจการร่อนแร่ ผู้ประกอบธุรกิจแร่ ผู้รับใบอนุญาตแต่งแร่ หรือผู้รับใบอนุญาตประกอบโลหกรรม ระงับการกระทำที่เป็นการฝ่าฝืน หรือแก้ไขปรับปรุง หรือปฏิบัติให้ถูกต้องเหมาะสม หรือจัดการป้องกันอันตรายอันอาจเกิดจากการประกอบกิจการนั้นภายในระยะเวลาที่กำหนด

(๓) นำแร่ในปริมาณพอสมควรไปเป็นตัวอย่างเพื่อตรวจสอบวิเคราะห์

(๔) ยึดหรืออายัดแร่หรือทรัพย์สินใดตามมาตรา ๑๔๒

เมื่อได้เข้าไปและทำการตรวจสอบตาม (๑) แล้ว ถ้ายังดำเนินการไม่แล้วเสร็จ จะกระทำต่อไปในเวลากลางคืนหรือนอกเวลาทำการของสถานที่นั้นก็ได้

มาตรา ๑๓๘ ในกรณีที่ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งที่ออกตามมาตรา ๑๓๗ (๒) ให้พนักงานเจ้าหน้าที่รายงานต่ออธิบดี ผู้ออกอาชญาบัตร ผู้ออกประทานบัตร หรือผู้ออกใบอนุญาต เพื่อพิจารณาพักใช้หรือเพิกถอนอาชญาบัตร ประทานบัตร ใบอนุญาต หรือระงับการประกอบกิจการต่อไป

มาตรา ๑๓๙ ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ผู้ซึ่งเกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามสมควร

มาตรา ๑๔๐ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา เพื่อประโยชน์ในการจับกุมผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๑๔๑ ในการปฏิบัติการตามหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวแก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง

บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

ส่วนที่ ๒

การดำเนินการเกี่ยวกับของกลางและเงินค้ำจำย

มาตรา ๑๔๒ บรรดาทรัพย์สินที่มีไว้ในเนื่องในการกระทำความผิด และเครื่องมือ เครื่องใช้ สัตว์พาหนะ ยานพาหนะ หรือเครื่องจักรกลใดๆ ที่บุคคลได้มาหรือได้ใช้ในการกระทำความผิด หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่า ได้ใช้ในการกระทำความผิด หรือเป็นอุปกรณ์ให้ได้รับผลในการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจยึดหรืออายัดไว้เพื่อเป็นหลักฐานในการพิจารณาคดีได้จนกว่าจะมีคำสั่งเด็ดขาด ไม่ฟ้องคดี หรือสิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับ หรือจนกว่าคดีจะถึงที่สุด ทั้งนี้ ไม่ว่าทรัพย์สินนั้นจะเป็นของผู้กระทำความผิดหรือของผู้มีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นผู้กระทำความผิดหรือไม่ และเมื่อได้มีการฟ้องคดี ให้นำความใน ๑๗๒ วรรคสองและวรรคสาม มาใช้บังคับ

ในการยึดหรืออายัดเครื่องมือ เครื่องใช้ สัตว์พาหนะ ยานพาหนะ หรือเครื่องจักรกลใดๆ ตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผูกมัด ประทับตรา จัดทำบัญชี หรือเก็บรักษาไว้ตามหลักเกณฑ์ที่อธิบดี กำหนด

ในกรณีที่มีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดีหรือสิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับ หรือศาลไม่พิพากษาให้รับ ถ้าเจ้าของหรือผู้ครอบครองมิได้ร้องขอรับทรัพย์สินคืนภายในกำหนดหกเดือนนับแต่วันทราบ หรือถือว่าได้ทราบ คำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดี หรือนับแต่วันที่สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับ ให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดิน ทั้งนี้ เว้นแต่อธิบดีจะใช้อำนาจประกาศหาตัวบุคคลที่เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองให้แสดงหลักฐานเพื่อขอรับ ทรัพย์สินคืนภายในสามสิบวัน หากพ้นกำหนดดังกล่าวและไม่มีผู้ใดมาขอรับทรัพย์สินคืน ให้ทรัพย์สินนั้น ตกเป็นของแผ่นดิน และให้นำมาตรา ๑๔๕ วรรคสอง มาใช้บังคับเกี่ยวกับวิธีการประกาศหาตัวบุคคลที่เป็น เจ้าของหรือผู้ครอบครองทรัพย์สินและวิธีการขอรับทรัพย์สินคืนโดยอนุโลม

มาตรา ๑๔๓ ในกรณีทรัพย์สินถูกยึดไว้ตามมาตรา ๑๔๒ วรรคหนึ่ง มิใช่เป็นของผู้กระทำความผิดหรือของผู้มีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นผู้กระทำความผิด ให้พนักงานเจ้าหน้าที่โดยอนุมัติอธิบดี คืนทรัพย์สินหรือเงินแล้วแต่กรณี ให้แก่เจ้าของก่อนถึงกำหนดตามมาตรา ๑๔๒ วรรคสามได้ ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) เมื่อทรัพย์สินนั้นไม่จำเป็นต้องใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีที่เป็นเหตุให้ ทรัพย์สินนั้นถูกยึด หรือ

(๒) เมื่อผู้กระทำความผิดหรือผู้มีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นผู้กระทำความผิดได้ทรัพย์สินนั้น มาจากผู้เป็นเจ้าของโดยการกระทำความผิดทางอาญา

ในการดำเนินการคืนทรัพย์สินตามวรรคหนึ่ง อาจมีการกำหนดเงื่อนไขในการคืน และการตรวจสอบเพื่อป้องกันมิให้มีการนำทรัพย์สินนั้นกลับไปใช้ในการกระทำความผิดอีก ทั้งนี้ ตามระเบียบ ที่อธิบดีกำหนด

มาตรา ๑๔๔ ในกรณีที่มีการยึดของกลางที่ต้องสงสัยในการกระทำความผิดโดยไม่ปรากฏ ตัวเจ้าของหรือผู้ครอบครอง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ยึดส่งมอบของกลางให้แก่เจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ ประจำท้องที่หรือเจ้าหน้าที่ที่อธิบดีกำหนดเพื่อเก็บรักษาไว้ และให้อธิบดีมีอำนาจประกาศหาตัวเจ้าของ หรือผู้ครอบครองเพื่อให้บุคคลดังกล่าวไปแสดงหลักฐานเพื่อขอรับของกลางคืน

การประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้ปิดประกาศไว้ที่สำนักงานเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ที่มีการยึดของกลางนั้น และประกาศในหนังสือพิมพ์อย่างน้อยสองวันติดต่อกันและในเว็บไซต์ของกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่

เจ้าของหรือผู้ครอบครองมีสิทธิขอรับของกลางคืนจากเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่หรือเจ้าหน้าที่อธิบดีระบุไว้ในประกาศ ภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ประกาศในหนังสือพิมพ์ดังกล่าวและในเว็บไซต์ของกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่

ในกรณีที่ไม่มีผู้ใดแสดงตัวเป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองเพื่อขอรับของกลางคืนภายในกำหนดเวลาตามวรรคสาม ให้ของกลางนั้นตกเป็นของแผ่นดิน แต่ถ้ามีบุคคลใดแสดงตัวเป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองและขอรับของกลางคืนภายในกำหนดเวลา ให้อธิบดีดำเนินการตามวรรคห้าต่อไป

ในกรณีที่ปรากฏว่าผู้ที่แสดงตัวเป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองตามวรรคหนึ่ง เป็นบุคคลที่พนักงานอัยการได้พิจารณาแล้วและมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดี หรือเป็นบุคคลที่ปรากฏหลักฐานในขณะสอบสวนแล้วว่ามิใช่เป็นผู้รู้เห็นเป็นใจในการกระทำความผิดหรือมิใช่เจ้าของหรือผู้ครอบครอง ให้อธิบดีมีหนังสือแจ้งให้บุคคลดังกล่าวดำเนินการใช้สิทธิฟ้องร้องต่อศาลเพื่อขอรับของกลางคืนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งจากอธิบดี หากมิได้ใช้สิทธิฟ้องร้องคดีต่อศาลภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าบุคคลนั้นมีใช่เจ้าของหรือผู้ครอบครองทรัพย์สินนั้น

มาตรา ๑๔๕ ถ้าทรัพย์สินและของกลางที่ยึดหรืออายัดไว้ตามมาตรา ๑๔๒ หรือมาตรา ๑๔๔ จะเป็นการเสี่ยงต่อความเสียหายหรือสูญหาย หรือค่าใช้จ่ายในการเก็บรักษาจะเกินค่าของทรัพย์สิน หรือมีเหตุอื่นอันสมควร อธิบดีอาจดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดการขายทรัพย์สินหรือของกลางก่อนครบกำหนดเวลาตามมาตรา ๑๔๒ วรรคสาม หรือมาตรา ๑๔๔ วรรคสาม แล้วแต่กรณี เมื่อได้เงินเป็นสุทธิเท่าใดให้ยึดไว้แทนทรัพย์สินหรือของกลางนั้น หรือ

(๒) ถ้าการนำทรัพย์สินหรือของกลางที่ยึดหรืออายัดไว้ไปใช้ประโยชน์จะเป็นการบรรเทาความเสียหายหรือค่าใช้จ่ายในการเก็บรักษาให้นำทรัพย์สินหรือของกลางนั้นไปใช้เพื่อประโยชน์ของทางราชการได้ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

ก่อนที่จะสั่งดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้อธิบดีประกาศในหนังสือพิมพ์และในเว็บไซต์ของกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่อย่างน้อยสองวันติดต่อกัน เพื่อให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายทราบ และให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายมีสิทธิยื่นคำร้องขอรับทรัพย์สินหรือของกลางดังกล่าวไปเก็บรักษาด้วยตนเองได้ภายในระยะเวลาที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนด ซึ่งต้องไม่น้อยกว่าสิบห้าวันนับแต่วันที่เริ่มประกาศ และถ้าเจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายทำสัญญาไว้กับกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ว่าจะเก็บรักษาทรัพย์สินหรือของกลางดังกล่าวโดยปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ให้อธิบดีมอบทรัพย์สินหรือของกลางดังกล่าวให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายเป็นผู้เก็บรักษาไว้ แต่ห้ามมิให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายนำทรัพย์สินหรือของกลางดังกล่าวไปใช้หรือแสวงหาประโยชน์ไม่ว่าด้วยประการใดๆ

ในกรณีที่มิปรากฏตัวเจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายมาขอรับทรัพย์สินหรือของกลางไปเก็บรักษาหรือปรากฏเจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมาย แต่บุคคลดังกล่าวไม่ยอมทำสัญญาตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ให้อธิบดีสั่งดำเนินการตามวรรคหนึ่งได้ หรือในกรณีที่มีการทำสัญญาแต่เจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายผิดสัญญาหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

ให้อธิบดีเรียกทรัพย์สินหรือของกลางดังกล่าวคืนจากเจ้าของหรือผู้ครอบครอง และมีอำนาจสั่งให้ดำเนินการ บังคับตามสัญญาประกันและดำเนินการตามวรรคหนึ่งได้

หลักเกณฑ์และวิธีการในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง (๑) และ (๒) ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรี ประกาศกำหนด และในกรณีเช่นนี้ เจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายจะฟ้องเรียกค่าเสียหาย หรือค่าทดแทนใด ๆ จากทางราชการอันเนื่องมาจากการดำเนินการหรือการนำทรัพย์สินหรือของกลางที่ยึด หรืออายัดไปใช้ประโยชน์ของทางราชการดังกล่าวมิได้

มาตรา ๑๔๖ บรรดาค่าธรรมเนียมหรือเงินอื่นใดตามพระราชบัญญัตินี้ที่ค้างจ่ายอยู่ใน ความรับผิดชอบของกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ หรือเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น แล้วแต่กรณี ถ้าผู้มีสิทธิมิได้เรียกเอาคืนภายในหนึ่งปีนับแต่ได้รับแจ้งเป็นหนังสือจาก อธิบดีหรือเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น แล้วแต่กรณี ให้ตกเป็นของแผ่นดิน

หมวด ๑๕

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๑๔๗ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามประกาศที่รัฐมนตรีกำหนดตามมาตรา ๑๔ หรือ มาตรา ๒๘ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามแสนบาท

มาตรา ๑๔๘ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๙ หรือมาตรา ๓๐ ต้องระวางโทษจำคุก ไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๔๙ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกิน สามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๕๐ ผู้ถืออาชญาบัตรสำรวจแร่รายใดไม่ปฏิบัติตามประกาศที่รัฐมนตรีกำหนด หรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขตามมาตรา ๓๗ วรรคสาม ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา ๑๕๑ ผู้ถืออาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่รายใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๙ วรรคสาม หรือไม่ปฏิบัติตามประกาศที่รัฐมนตรีกำหนดหรือตามเงื่อนไขตามมาตรา ๓๙ วรรคสี่ หรือไม่ปฏิบัติตาม มาตรา ๔๐ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๑๕๒ ผู้ถืออาชญาบัตรพิเศษรายใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๓ วรรคสาม หรือ ไม่ปฏิบัติตามประกาศที่รัฐมนตรีกำหนดหรือตามเงื่อนไขตามมาตรา ๔๓ วรรคสี่ หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๔ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๔๖ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองแสนบาท

มาตรา ๑๕๓ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกิน หนึ่งล้านห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๕๔ ผู้ใด

(๑) ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๖๓ วรรคห้าหรือวรรคหก มาตรา ๖๔ (๑) (๒) (๓) (๘) หรือ (๙) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามแสนบาท

(๒) ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๖๔ (๗) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามแสนบาท และปรับอีกไม่เกินวันละห้าหมื่นบาทตลอดระยะเวลาที่ไม่ได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

(๓) ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๖๔ (๔) (๕) (๖) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหกหมื่นบาท และปรับอีกไม่เกินวันละห้าหมื่นบาทตลอดระยะเวลาที่ไม่ได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

(๔) ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๖๔ (๑๑) หรือ (๑๒) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหกหมื่นบาท

มาตรา ๑๕๕ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖๖ มาตรา ๖๗ หรือมาตรา ๑๑๐ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหกหมื่นบาท

มาตรา ๑๕๖ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๘๙ วรรคหนึ่ง หรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดในมาตรา ๘๙ วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามหมื่นบาท

มาตรา ๑๕๗ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๙๐ วรรคหนึ่ง หรือไม่ปฏิบัติตามวิธีการร่อนแร่ตามที่รัฐมนตรีประกาศตามมาตรา ๙๐ วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามหมื่นบาท

มาตรา ๑๕๘ ผู้ใดซื้อแร่ ขายแร่ ครอบครองแร่ หรือขนแร่ ที่ยังมีได้มีการชำระค่าภาคหลวงแร่ตามมาตรา ๙๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับตั้งแต่หนึ่งเท่าถึงห้าเท่าของมูลค่าแร่

มาตรา ๑๕๙ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๙๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับตั้งแต่สามเท่าถึงห้าเท่าของมูลค่าแร่ หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๖๐ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๙๕ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๖๑ ผู้ใดไม่จัดทำรายงานตามมาตรา ๙๕ วรรคสอง หรือจัดทำรายงานดังกล่าวเป็นเท็จ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา ๑๖๒ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๙๘ ต้องระวางโทษ ดังนี้

(๑) ฝ่าฝืนประกาศที่ออกตามมาตรา ๙๘ (๑) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับตั้งแต่สองเท่าถึงห้าเท่าของมูลค่าแร่ หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๒) ฝ่าฝืนประกาศที่ออกตามมาตรา ๙๘ (๒) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งเท่าถึงสามเท่าของมูลค่าแร่ หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๓) ฝ่าฝืนประกาศที่ออกตามมาตรา ๙๘ (๓) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหกหมื่นบาท

เมื่อปรากฏว่าแร่ที่ส่งออกนอกราชอาณาจักรหรือเขตไหล่ทวีปโดยไม่ได้รับอนุญาต ตามมาตรา ๙๘ (๒) เป็นแร่จากประทานบัตร สถานที่ซื้อแร่ เขตแต่งแร่ หรือเขตโลหกรรมใด ให้ผู้ออก ประทานบัตรหรือผู้ออกใบอนุญาตนั้น เพิกถอนประทานบัตรหรือใบอนุญาตนั้นเสียได้

มาตรา ๑๖๓ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการควบคุมการขนส่งและการจัดเก็บแร่ ที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรหรือเขตไหล่ทวีปตามมาตรา ๙๙ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สามแสนบาทถึงห้าแสนบาท

มาตรา ๑๖๔ ผู้ใด

(๑) ผ่าฝืนมาตรา ๑๐๐ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๑๐๕ วรรคหนึ่ง

(๒) ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขตามมาตรา ๑๐๐ วรรคสี่ หรือมาตรา ๑๐๕ วรรคสี่

ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

กรณีผู้รับใบอนุญาตแต่งแร่ หรือผู้รับใบอนุญาตประกอบโลหกรรม หรือผู้ฝ่าฝืนมาตรา ๑๐๐ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๑๐๕ วรรคหนึ่ง นำแร่ที่ได้มาจากการกระทำความผิดตามมาตรา ๔๘ มาทำการแต่งแร่ หรือประกอบโลหกรรม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าความผิดตามวรรคหนึ่ง (๑) เป็นการกระทำของผู้ถือประทานบัตรหรือผู้รับใบอนุญาตตาม พระราชบัญญัตินี้ด้วย ให้ผู้ออกประทานบัตรหรือผู้ออกใบอนุญาตเพิกถอนประทานบัตรหรือใบอนุญาตนั้นเสียได้

มาตรา ๑๖๕ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๐๑ หรือมาตรา ๑๐๖ ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน หกหมื่นบาท

มาตรา ๑๖๖ การฝ่าฝืนมาตรา ๑๐๓ หรือมาตรา ๑๐๘ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามแสนบาท และปรับอีกไม่เกินวันละห้าหมื่นบาทตลอดระยะเวลาที่ไม่ได้ปฏิบัติให้ถูกต้องหรือหยุดการกระทำนั้น

มาตรา ๑๖๗ ผู้ใดฝ่าฝืนหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดตามมาตรา ๑๐๒ หรือมาตรา ๑๐๗ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสามแสนบาท หรือทั้งจำ ทั้งปรับ

มาตรา ๑๖๘ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๑๖ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกิน สามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๖๙ ผู้ใดจัดทำรายงานการรังวัดตามมาตรา ๑๑๗ อันเป็นเท็จหรือไม่รายงาน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินหกแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๗๐ ผู้ใดขัดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือ ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๑๓๗ (๒) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๗๑ ผู้ใดนำทรัพย์สินหรือของกลางที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้เก็บรักษาตาม มาตรา ๑๔๕ วรรคสอง ไปใช้หรือแสวงหาประโยชน์ ต้องระวางโทษปรับจำนวนสองเท่าของประโยชน์ที่ได้รับ จากการใช้หรือแสวงหาประโยชน์

มาตรา ๑๗๒ บรรดาแร่ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ สัตว์พาหนะ ยานพาหนะ หรือ เครื่องจักรกลใดๆ ที่บุคคลได้มา หรือได้ใช้ในการกระทำความผิด หรือมีไว้เนื่องในการกระทำความผิด หรือ ได้ใช้เป็นอุปกรณ์ให้ได้รับผลในการกระทำความผิดตามมาตรา ๑๔๘ มาตรา ๑๔๙ มาตรา ๑๕๓ มาตรา ๑๕๔ เฉพาะการไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๖๔ (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) หรือ (๗) มาตรา ๑๕๖ มาตรา ๑๕๗ มาตรา ๑๕๘ มาตรา ๑๕๙ มาตรา ๑๖๒ มาตรา ๑๖๔ และมาตรา ๑๘๐ ให้รับเสียทั้งสิ้นไม่ว่าจะมีผู้ถูกลงโทษตาม คำพิพากษาหรือไม่

ให้พนักงานอัยการร้องขอให้ศาลสั่งริบทรัพย์สินตามวรรคหนึ่ง และเมื่อพนักงานอัยการ ได้ร้องขอต่อศาลแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปิดประกาศไว้ที่สำนักงานเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ ที่ยึดหรืออายัดของกลางนั้น และให้ประกาศในเว็บไซต์ของกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ อย่างน้อยสองวันติดต่อกัน เพื่อให้บุคคลซึ่งอาจอ้างว่าเป็นเจ้าของมายื่นคำร้องขอเข้ามาในคดี ก่อนมีคำพิพากษาของศาลชั้นต้น ทั้งนี้ ไม่ว่าคดีดังกล่าวจะปรากฏตัวบุคคลซึ่งอาจเชื่อว่าเป็นเจ้าของ หรือไม่ก็ตาม

ในกรณีที่ไม่มีผู้ใดอ้างตัวเป็นเจ้าของก่อนมีคำพิพากษาของศาลชั้นต้น หรือมีเจ้าของ แต่เจ้าของไม่สามารถพิสูจน์ให้ศาลเชื่อว่าตนไม่มีโอกาสทราบหรือไม่มีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีการกระทำความผิดดังกล่าว อีกทั้งตนได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควรแล้วที่จะป้องกันมิให้มีการกระทำความผิดเช่นนั้น เกิดขึ้น หรือไม่สามารถพิสูจน์ให้ศาลเชื่อได้ว่า ตนไม่มีโอกาสทราบหรือไม่มีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีการนำ ทรัพย์สินดังกล่าวไปใช้ในการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ศาลสั่งริบทรัพย์สินดังกล่าวได้ เมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันแรกของวันประกาศในในเว็บไซต์ของกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ตามวรรคสอง และในกรณีนี้มีให้นำมาตรา ๓๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญามาใช้บังคับ

มาตรา ๑๗๓ ในกรณีที่ของกลางหรือทรัพย์สินใดที่เกี่ยวข้องในการกระทำความผิด ซึ่งตกเป็นของแผ่นดินตามพระราชบัญญัตินี้ ให้อธิบดีนำออกขาย หรือนำไปใช้ประโยชน์ในการศึกษาวิจัยหรือ เพื่อประโยชน์อื่นแก่ทางราชการ หรือจำหน่ายออกจากสารบบของทางราชการ

ให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๖๐ มาใช้บังคับกับการดำเนินการตามวรรคหนึ่งโดยอนุโลม

มาตรา ๑๗๔ ในกรณีมีเงินซึ่งได้จากการขายของกลางหรือทรัพย์สินใดที่เกี่ยวข้องในการ กระทำความผิดซึ่งตกเป็นของแผ่นดินตามพระราชบัญญัตินี้ หรือเงินค่าปรับที่ชำระต่อศาลหรือตามที่มีการ เปรียบเทียบ อธิบดีมีอำนาจสั่งจ่ายเงินดังกล่าวเพื่อเป็นเงินสินบนหรือรางวัลแก่ผู้นำจับ ผู้จับ หรือผู้ดำเนินการ เพื่อให้การขายของกลางเป็นผลสำเร็จ ตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

เงินที่หักจ่ายให้เป็นเงินสินบนและเงินรางวัลตามวรรคหนึ่ง รวมกันต้องไม่เกินร้อยละห้าสิบห้า ของเงินค่าขายของกลางและทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องในการกระทำความผิด หรือเงินค่าปรับ อย่างใดอย่างหนึ่ง ทั้งนี้ รัฐมนตรีจะกำหนดให้จ่ายเงินสินบนและเงินรางวัลสำหรับกรณีที่ปรากฏตัวผู้ต้องหา หรือมีผู้กระทำความผิดที่ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ได้รับโทษทางอาญามากกว่าการจ่ายเงินสินบนและเงินรางวัลในกรณีที่ ไม่ปรากฏตัวผู้ต้องหา หรือไม่มีผู้กระทำความผิดที่ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดก็ได้

ในกรณีที่ดีเป็นอันระงับโดยการเปรียบเทียบ อธิบดีอาจมอบหมายให้คณะกรรมการเปรียบเทียบเป็นผู้ส่งจ่าย โดยจะกำหนดเงื่อนไขอย่างใดอย่างหนึ่งหรือไม่ก็ได้

มาตรา ๑๗๕ ในกรณีที่มีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ถือว่าบุคคล ซึ่งได้รับความเสียหายเนื่องจากการกระทำความผิดเป็นผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๑๗๖ ผู้สนับสนุนหรือได้รับผลตอบแทนจากการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับตัวการในความผิดนั้น

มาตรา ๑๗๗ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ที่มีโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือมีโทษปรับสถานเดียว ให้คณะกรรมการเปรียบเทียบมีอำนาจเปรียบเทียบได้

มาตรา ๑๗๘ ให้มีคณะกรรมการเปรียบเทียบ ประกอบด้วยผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นกรรมการ และผู้แทนกรมอุตสาหกรรมพื้นฐาน และการเหมืองแร่เป็นกรรมการและเลขานุการ โดยให้มีคณะหนึ่งหรือหลายคณะตามที่รัฐมนตรีกำหนด ตามความเหมาะสม

การประชุม หลักเกณฑ์ และวิธีการพิจารณาของคณะกรรมการเปรียบเทียบให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๑๗๙ เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเปรียบเทียบแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๑๘๐ ในกรณีที่ความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ได้กระทำในเขตควบคุมแร่ ตามมาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง หรือฝ่าฝืนหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือมาตรการที่กำหนดในประกาศตามมาตรา ๑๔ วรรคสอง ผู้ฝ่าฝืนต้องระวางโทษสำหรับความผิดนั้น ๆ เป็นสองเท่า

มาตรา ๑๘๑ ในกรณีผู้กระทำความผิดซึ่งจะต้องรับโทษตามพระราชบัญญัตินี้เป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการให้กระทำของผู้ใด หรือไม่สั่งการ หรือไม่กระทำการ อันเป็นหน้าที่ที่ต้องกระทำของผู้ใด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นด้วย

มาตรา ๑๘๒ พนักงานเจ้าหน้าที่ เจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ หรือผู้ใด ที่เกี่ยวข้องโดยทุจริต กระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใด ๆ โดยทุจริตเพื่อมิให้มีการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ หรือฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับ ตั้งแต่สามแสนบาทถึงสามล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๘๓ มูลค่าแร่ตามหมวดนี้ให้ถือตามราคาตลาดที่อธิบดีประกาศกำหนด และใช้บังคับอยู่ในวันที่มีการกระทำความผิด

หมวด ๑๖
บทเฉพาะกาล

มาตรา ๑๘๔ ในวาระเริ่มแรก ในระหว่างที่ยังไม่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

(๑) ให้คณะกรรมการประกอบด้วยปลัดกระทรวงอุตสาหกรรมเป็นประธานกรรมการ อธิบดีกรมเจ้าท่า อธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง อธิบดีกรมทรัพยากรธรณี อธิบดีกรมที่ดิน อธิบดีกรมป่าไม้ อธิบดีกรมศิลปากร อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประธานสภาการเหมืองแร่หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมาย เป็นกรรมการ และอธิบดีกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ เป็นเลขานุการ ปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนจนกว่าจะได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

(๒) ให้คณะกรรมการเร่งจังหวัดประกอบด้วยผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานกรรมการ ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด ปฏิรูปที่ดินจังหวัด ผู้แทนกรมเจ้าท่า ผู้แทนกรมทรัพยากรธรณี ผู้แทนกรมศิลปากร ผู้แทนกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประธานบัตรสำหรับการทำเหมืองตั้งอยู่ ผู้แทนสภาการเหมืองแร่ เป็นกรรมการ และเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ เป็นเลขานุการ ปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนจนกว่าจะได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๘๕ ให้ประกาศกำหนดพื้นที่เป็นเขตสำหรับดำเนินการสำรวจ การทดลอง การศึกษา หรือการวิจัยเกี่ยวกับแร่ที่ออกตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้มีผลใช้บังคับต่อไปอีกห้าปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๘๖ บรรดากฎกระทรวง ประกาศ ระเบียบ หรือคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ และพระราชบัญญัติพิกัตอัตราค่าภาคหลวงแร่ พ.ศ. ๒๕๐๙ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะมีกฎกระทรวง ประกาศ หรือระเบียบที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๘๗ บรรดาคำขอทุกประเภทที่ได้ยื่นไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นคำขอตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๘๘ บรรดาอาชญาบัตร ประทานบัตร หรือใบอนุญาตที่ได้ออกให้ตามพระราชบัญญัติ
แร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้ได้จนกว่าจะสิ้นอายุหรือถูกเพิกถอน

บรรดาข้อผูกพันตามสัญญาต่างๆ ซึ่งมีอยู่กับรัฐบาลไทยโดยกระทรวงอุตสาหกรรมและ
กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้มีผลใช้บังคับต่อไป
ตามข้อผูกพันแห่งสัญญานั้นๆ ทั้งนี้ จนกว่าผลการใช้บังคับตามสัญญาจะสิ้นสุดลง

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

บัญชีอัตราค่าธรรมเนียม

เลขลำดับ	รายการ	อัตราค่าธรรมเนียม
๑	ค่าธรรมเนียมออกอาชญาบัตร ประทานบัตร และใบอนุญาต	
	(๑) ค่าอาชญาบัตรสำรวจแร่ ฌบับละ	๑๐,๐๐๐ บาท
	(๒) ค่าอาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่ ฌบับละ	๕๐,๐๐๐ บาท
	(๓) ค่าอาชญาบัตรพิเศษ ฌบับละ	๑๐๐,๐๐๐ บาท
	(๔) ค่าประทานบัตร	
	ก. ค่าประทานบัตรการทำเหมืองประเภทที่ ๑ ฌบับละ	๑๐๐,๐๐๐ บาท
	ข. ค่าประทานบัตรการทำเหมืองประเภทที่ ๒ ฌบับละ	๕๐๐,๐๐๐ บาท
	ค. ค่าประทานบัตรการทำเหมืองประเภทที่ ๓ ฌบับละ	๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท
	ง. ค่าประทานบัตรการทำเหมืองใต้ดิน ฌบับละ	๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท
	(๕) ค่าใบอนุญาต	
	ก. ใบอนุญาตขุดหาแร่รายย่อย ฌบับละ	๕,๐๐๐ บาท
	ข. ใบอนุญาตแต่งแร่ ฌบับละ	๕๐๐,๐๐๐ บาท
	ค. ใบอนุญาตประกอบโลหกรรม ฌบับละ	๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท
	ง. ใบอนุญาตอื่นๆ ตามพระราชบัญญัตินี้ ฌบับละ	๑๐,๐๐๐ บาท
๒	ค่าธรรมเนียมรายปี	
	(๑) การแต่งแร่ ปีละ	๑๐,๐๐๐ บาท
	(๒) การประกอบโลหกรรม ปีละ	๒๐,๐๐๐ บาท
	(๓) การประกอบธุรกิจแร่ ปีละ	๑๐,๐๐๐ บาท
๓	ค่าธรรมเนียมรังวัด	
	(๑) ค่าเขียนหรือจำลองแผนที่ ฌบับละ	๖,๐๐๐ บาท
	(๒) ค่ารังวัดตามจำนวนเนื้อที่ทุก ๑ ไร่หรือเศษของ ๑ ไร่ ไร่ละ	๖๐๐ บาท
	(๓) ค่าหลักเขตเหมืองแร่ หลักละ	๓,๐๐๐ บาท
	(๔) ค่าไต่สวน เรื่องละ	๓๐,๐๐๐ บาท
๔	ค่าธรรมเนียมต่ออายุ โอนสิทธิการทำเหมืองและใบอนุญาต	
	(๑) ค่าต่ออายุประทานบัตร	
	ก. ค่าต่ออายุประทานบัตรการทำเหมืองประเภทที่ ๑ ฌบับละ	๑๐๐,๐๐๐ บาท
	ข. ค่าต่ออายุประทานบัตรการทำเหมืองประเภทที่ ๒ ฌบับละ	๕๐๐,๐๐๐ บาท
	ค. ค่าต่ออายุประทานบัตรการทำเหมืองประเภทที่ ๓ ฌบับละ	๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท
	ง. ค่าต่ออายุประทานบัตรการทำเหมืองใต้ดิน ฌบับละ	๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท
	(๒) ค่าต่ออายุใบอนุญาตแต่งแร่ ฌบับละ	๕๐๐,๐๐๐ บาท
	(๓) ค่าต่ออายุใบอนุญาตประกอบโลหกรรม ฌบับละ	๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท
	(๔) ค่าต่ออายุใบอนุญาตประกอบธุรกิจแร่ ฌบับละ	๑๐,๐๐๐ บาท
	(๕) ค่าโอนประทานบัตร	
	ก. ค่าโอนประทานบัตรการทำเหมืองประเภทที่ ๑ ฌบับละ	๑๐,๐๐๐ บาท

เลขลำดับ	รายการ	อัตราค่าธรรมเนียม
	ข. ค่าโอนประทานบัตรการทำเหมืองประเภทที่ ๒ ฉบับละ	๕๐,๐๐๐ บาท
	ค. ค่าโอนประทานบัตรการทำเหมืองประเภทที่ ๓ ฉบับละ	๑๐๐,๐๐๐ บาท
	ง. ค่าโอนประทานบัตรการทำเหมืองใต้ดิน ฉบับละ	๑๐๐,๐๐๐ บาท
	(๖) ค่าตอบแทนการโอนสิทธิทำเหมืองตามประทานบัตร ร้อยละ	๔
	(๗) ค่าโอนใบอนุญาตแต่งแร่	ฉบับละ ๕,๐๐๐ บาท
	(๘) ค่าโอนใบอนุญาตประกอบโลหกรรม	ฉบับละ ๒๐,๐๐๐ บาท
	(๙) ค่าโอนใบอนุญาตอื่น ๆ ตามพระราชบัญญัตินี้	ฉบับละ ๕,๐๐๐ บาท
๕	ค่าธรรมเนียมเบ็ดเตล็ด	
	(๑) ค่าคัดสำเนาหรือถ่ายเอกสาร	หน้าละ ๑๐ บาท
	(๒) ค่ารับรองสำเนาเอกสาร	ฉบับละ ๑๕๐ บาท
	(๓) ค่าหยุดการทำเหมืองทุก ๑ ไร่ หรือเศษของ ๑ ไร่	ปีละ ๖๐๐ บาท
	(๔) ค่านำมูลดินทรายออกนอกเขตเหมืองแร่	เมตริกตันละ ๒๐ บาท
	(๕) ค่าใบแทนอาญาบัตร ประทานบัตร หรือใบอนุญาต	ฉบับละ ๖,๐๐๐ บาท
	(๖) ค่าขยายหรือลดเขตแต่งแร่	ฉบับละ ๕,๐๐๐ บาท
	(๗) ค่าขยายหรือลดเขตโลหกรรม	ฉบับละ ๒๐,๐๐๐ บาท
	(๘) ค่าลดพื้นที่ในเขตอาญาบัตรพิเศษ	ฉบับละ ๒๐,๐๐๐ บาท
	(๙) ค่าลดพื้นที่ในเขตประทานบัตร	ฉบับละ ๒๐,๐๐๐ บาท
๖	ค่าตรวจสอบ ทดลอง หรือวิเคราะห์ทางวิทยาศาสตร์ ตัวอย่างหนึ่ง ๆ แร่หรือธาตุหรือรายการละ	๑๐,๐๐๐ บาท

บันทึกวิเคราะห์สรุป
สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ.

คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติและสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

โดยที่พระราชบัญญัติพิกัดอัตราค่าภาคหลวงแร่ พ.ศ. ๒๕๐๙ และพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน ทำให้บทบัญญัติบางประการไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน สมควรปรับปรุงโดยนำหลักการของกฎหมายทั้งสองฉบับมาบัญญัติไว้ในกฎหมายฉบับเดียวกัน เพื่อให้การอนุญาตและการจัดเก็บค่าภาคหลวงแร่เป็นไปอย่างมีระบบ โดยกำหนดนโยบายในการบริหารจัดการแร่เพื่อให้เกิดดุลยภาพในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการรักษาสิ่งแวดล้อม กำหนดหลักเกณฑ์การอนุญาตและการกำกับดูแลการทำเหมืองให้เหมาะสมกับประเภทและขนาดของการทำเหมือง ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแร่ กำหนดหลักเกณฑ์ในการจัดสรรผลประโยชน์จากทรัพยากรแร่ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนอันเป็นที่ตั้งของพื้นที่ทำเหมืองและพื้นที่ซึ่งได้รับผลกระทบจากการทำเหมือง และกำหนดให้มีการจ่ายเงินค่าทดแทนแก่ผู้มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในที่ดินอันเป็นที่ตั้งของการทำเหมืองได้ดินตลอดจนกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการจัดเก็บค่าภาคหลวงแร่ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัตินี้เป็นการปรับปรุงพระราชบัญญัติพิกัดอัตราค่าภาคหลวงแร่ พ.ศ. ๒๕๐๙ และพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ โดยนำหลักการของกฎหมายทั้งสองฉบับมาบัญญัติไว้ในกฎหมายฉบับเดียวกันเพื่อให้การอนุญาตและการจัดเก็บค่าภาคหลวงแร่เป็นไปอย่างมีระบบ มีทั้งหมด ๑๕ หมวด ประกอบด้วย

- หมวด ๑ นโยบายในการบริหารจัดการแร่
- หมวด ๒ คณะกรรมการแร่และคณะกรรมการแร่จังหวัด
- หมวด ๓ บททั่วไป
- หมวด ๔ การสำรวจแร่
- หมวด ๕ การทำเหมือง
- หมวด ๖ การทำเหมืองใต้ดิน
- หมวด ๗ การขุดหาแร่รายย่อยและการร่อนแร่
- หมวด ๘ การประกอบธุรกิจแร่ การแต่งแร่ และการประกอบโลหกรรม
- หมวด ๙ การรังวัด

หมวด ๑๐ การยกคำขอ การยกเลิก การแก้ไข หรือเพิกถอนการอนุญาต

หมวด ๑๑ ค่าภาคหลวงแร่ ค่าธรรมเนียม และเงินบำรุงพิเศษ

หมวด ๑๒ การพัฒนาและการส่งเสริม

หมวด ๑๓ ความรับผิดชอบทางแพ่ง

หมวด ๑๔ การควบคุมและการตรวจสอบ

หมวด ๑๕ บทกำหนดโทษ

บทเฉพาะกาล

โดยมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

๒.๑ วัตถุประสงค์ในการตรากฎหมาย

ร่างพระราชบัญญัตินี้มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้บังคับกับการบริหารจัดการทรัพยากรแร่ทั่วราชอาณาจักร ตลอดจนพื้นที่ในเขตไหล่ทวีปที่เป็นสิทธิอธิปไตยของประเทศไทย ตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศที่เป็นที่ยอมรับนับถือกันโดยทั่วไป หรือตามความตกลงที่ประเทศไทย ได้ทำกับต่างประเทศ (ร่างมาตรา ๖)

๒.๒ การกำหนดบทนิยาม

ร่างพระราชบัญญัตินี้ได้มีการกำหนดบทนิยามตามที่เคยมีการกำหนดไว้ตามกฎหมายเดิม โดยมีการปรับปรุงถ้อยคำเล็กน้อยเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบันและได้เพิ่มบทนิยามให้สอดคล้องกับหลักการที่มีการเพิ่มเติมใหม่ เช่น คำว่า “การบริหารจัดการแร่” เนื่องจากได้มีการเพิ่มหลักการในการกำหนดนโยบายการบริหารจัดการแร่เพื่อการบริหารจัดการแร่มีประสิทธิภาพ ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการจัดสรรผลประโยชน์ให้รัฐ ผู้ประกอบการ และชุมชนท้องถิ่นในพื้นที่ทำเหมืองและพื้นที่ใกล้เคียงที่ได้รับผลกระทบจากการทำเหมืองอย่างเป็นธรรม นอกจากนี้ ได้กำหนดบทนิยามคำว่า “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” แตกต่างจากความหมายทั่วไป โดยประสงค์จะให้หมายความถึงเทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลเท่านั้น เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีการทำเหมืองและได้รับผลกระทบโดยตรง รวมทั้งกำหนดบทนิยามของถ้อยคำที่มีความหมายเฉพาะที่จำเป็นต้องใช้ในร่างพระราชบัญญัตินี้ให้ครบถ้วนเพื่อประโยชน์ในการบังคับใช้กฎหมาย (ร่างมาตรา ๔)

๒.๓ นโยบายในการบริหารจัดการแร่ (หมวด ๑)

ร่างพระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดแนวนโยบายในการบริหารจัดการแร่ไว้เพื่อเป็นกรอบในการบังคับใช้กฎหมาย โดยกำหนดให้รัฐมีหน้าที่ในการบริหารจัดการแร่เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประเทศชาติและประชาชนอย่างยั่งยืน โดยต้องคำนึงถึงดุลยภาพในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมอย่างรอบด้าน รวมทั้งการจัดสรรผลประโยชน์ระหว่างรัฐ ผู้ประกอบการ และชุมชนท้องถิ่นในพื้นที่ทำเหมืองและพื้นที่ใกล้เคียงที่ได้รับผลกระทบอย่างเป็นธรรม โดยกำหนดให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและกระทรวงอุตสาหกรรม ร่วมกันจัดทำแผนบริหารจัดการแร่ ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วย การสำรวจทรัพยากรแร่ แหล่งแร่ สำรอง การจำแนกเขตพื้นที่ศักยภาพแร่ พื้นที่ที่สมควรสงวนหวงห้ามหรือนุรักษ์ไว้ และกำหนดกรอบในการพิจารณาอนุญาตให้ทำเหมืองแร่ได้เฉพาะในพื้นที่ที่มีแหล่งแร่อุดมสมบูรณ์และมูลค่าทาง

เศรษฐกิจสูง และจะต้องมีเทคโนโลยีที่ใช้ในการทำเหมืองที่เหมาะสมด้วย โดยกำหนดให้มีการเปิดเผยข้อมูลในการจัดทำแผนบริหารจัดการแร่ให้สาธารณชนทราบ เว้นแต่เป็นกรณีที่อาจกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ และให้มีการปรับปรุงข้อมูลทุกสิบห้าปี และเพื่อให้รัฐมีความข้อมูลในเชิงลึกในการสำรวจ การทดลอง การศึกษา หรือการวิจัยเกี่ยวกับแร่ได้กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศกำหนดเขตพื้นที่เพื่อดำเนินการดังกล่าวได้ โดยเมื่อหมดความจำเป็นให้ยกเลิกประกาศก่อนสิ้นสุดระยะเวลาใช้บังคับก็ได้ และในกรณีที่มีการสำรวจแล้วพบว่าพื้นที่ใดมีแหล่งแร่อุดมสมบูรณ์และมีความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจสูงได้กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศกำหนดพื้นที่ให้เป็นเขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมืองก่อนการสงวน หวงห้าม หรือใช้ประโยชน์อย่างอื่นในพื้นที่ และให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจประกาศให้มีการประมูลเพื่อให้ผู้ชนะการประมูลได้สิทธิในการสำรวจแร่และทำเหมืองในพื้นที่ดังกล่าวได้ โดยจะต้องกำหนดสัดส่วนผลประโยชน์ตอบแทนแก่รัฐและสัดส่วนที่จะให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นที่ตั้งเหมืองหรือมีเขตติดต่อกับเขตพื้นที่ทำเหมือง และเพื่อประโยชน์ในการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของประเทศ หรือเพื่อประโยชน์สาธารณะอื่น รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดให้พื้นที่ที่อยู่ภายใต้การบริหารจัดการแร่เป็นเขตควบคุมแร่และกำหนดมาตรการในการดำเนินการภายในเขตพื้นที่ดังกล่าวได้ (ร่างมาตรา ๗ ถึงร่างมาตรา ๑๔)

๒.๔ คณะกรรมการแร่และคณะกรรมการแร่จังหวัด (หมวด ๒)

ในการบริหารจัดการแร่เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศชาติและประชาชนอย่างยั่งยืนและสอดคล้องกับนโยบายในการบริหารจัดการแร่ ได้กำหนดองค์กรเพื่อทำหน้าที่ในการให้คำแนะนำแก่รัฐมนตรี รวมทั้งพิจารณาให้ความเห็นชอบในการอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ไว้ ดังนี้

(๑) คณะกรรมการแร่

กำหนดให้คณะกรรมการแร่มีหน้าที่ในการให้คำแนะนำแก่รัฐมนตรีในการประกาศให้มีการประมูลเขตแหล่งแร่ การให้ความเห็นชอบในการอนุญาต การต่ออายุ การโอน การเพิกถอน และกำหนดเงื่อนไขใดๆ เกี่ยวกับประทานบัตรสำหรับการทำเหมืองประเภทที่ ๒ และประเภทที่ ๓ การให้ความเห็นชอบในการอนุญาต การเพิกถอน และการกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับอาชญาบัตรพิเศษ รวมถึงการกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ตามที่เห็นสมควรไว้ในอาชญาบัตรพิเศษเพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ความปลอดภัยของบุคคล พืช สัตว์ และทรัพย์สินในการอนุญาต (ร่างมาตรา ๑๕ ถึงร่างมาตรา ๒๓)

(๒) คณะกรรมการแร่จังหวัด

กำหนดให้มีคณะกรรมการแร่จังหวัด ในจังหวัดที่จะมีการออกประทานบัตรสำหรับการทำเหมืองประเภทที่ ๑ ซึ่งเป็นการทำเหมืองในเนื้อที่ไม่เกินหนึ่งร้อยไร่ โดยคณะกรรมการแร่จังหวัดมีหน้าที่ให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับการอนุญาต การต่ออายุ การโอน การเพิกถอน หรือการกำหนดเงื่อนไขใด ๆ เกี่ยวกับประทานบัตรสำหรับการทำเหมืองประเภทที่ ๑ รวมทั้งให้คำปรึกษา คำแนะนำ และความเห็นแก่ผู้ว่าราชการจังหวัดในการบริหารจัดการแร่ในจังหวัดนั้น ๆ

(ร่างมาตรา ๒๔ ถึงร่างมาตรา ๒๖)

๒.๕ บททั่วไป (หมวด ๓)

โดยที่การดำเนินการเกี่ยวกับการสำรวจแร่ การทำเหมือง การแต่งแร่ และการประกอบโลหกรรม ซึ่งมีบทบัญญัติกำหนดหลักเกณฑ์ในการดำเนินการไว้โดยเฉพาะนั้น มีหลักเกณฑ์บางประการที่มีลักษณะเหมือนกัน จึงได้รวบรวมหลักเกณฑ์ดังกล่าวมาบัญญัติรวมไว้เป็นหมวดทั่วไป

(๑) ในการอนุญาตต่าง ๆ เกี่ยวกับการสำรวจแร่ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ไม่นำมาใช้บังคับกับกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ กรมทรัพยากรธรณี และกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ หากเป็นการกระทำเพื่อประโยชน์ในการสำรวจ การทดลอง การศึกษา หรือการวิจัยเกี่ยวกับแร่เนื่องจากเป็นภารกิจหลักของหน่วยงานดังกล่าว อย่างไรก็ตาม เพื่อให้การดำเนินการของหน่วยงานของรัฐมีมาตรฐานเช่นเดียวกับภาคเอกชนจึงได้กำหนดให้ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง หรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย

(๒) กำหนดให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกประกาศกำหนดมาตรฐานและวิธีการควบคุมการปล่อยมลพิษ หรือสิ่งอื่นใดที่อาจมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอันเกิดจากการทำเหมือง การแต่งแร่ และการประกอบโลหกรรม และหลักเกณฑ์หรือวิธีการให้ความคุ้มครองแก่คนงานและความปลอดภัยแก่บุคคลภายนอก

(๓) กำหนดห้ามมิให้ผู้ใดนอกจากผู้ถืออาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่ ผู้ถืออาชญาบัตรพิเศษ ผู้ถือประทานบัตร หรือผู้รับใบอนุญาตมีสิทธิเข้าไปยึดถือหรือครอบครองพื้นที่ในเขตอาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่ เขตอาชญาบัตรพิเศษ หรือเขตเหมืองแร่

(๔) ห้ามมิให้การยื่นคำขอเช่าหรือเช่าซื้อที่ดินในพื้นที่ยื่นคำขอเช่าหรือเช่าซื้อที่ดินกับเขตพื้นที่ตามอาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่ อาชญาบัตรพิเศษ หรือประทานบัตร เว้นแต่ผู้ขอมีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองตามประมวลกฎหมายที่ดิน หรือได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากผู้ถืออาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่ ผู้ถืออาชญาบัตรพิเศษ หรือผู้ถือประทานบัตร

(๕) กำหนดหน้าที่ของผู้ถืออาชญาบัตรหรือผู้ถือประทานบัตรในกรณีพบโบราณวัตถุ ซากดึกดำบรรพ์ แร่ หรือสิ่งที่มีโครงสร้างทางธรณีวิทยาที่มีลักษณะพิเศษ

(๖) กำหนดหลักเกณฑ์ในแจ้งและขั้นตอนในการพิจารณาอนุญาต

(ร่างมาตรา ๒๗ ถึงร่างมาตรา ๓๓)

๒.๖ การสำรวจแร่ (หมวด ๔)

กำหนดให้ผู้สำรวจจะต้องได้รับอาชญาบัตรสำรวจแร่ หรืออาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่ หรืออาชญาบัตรพิเศษ โดยให้พิจารณาคุณสมบัติของผู้ขออนุญาตตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ อาชญาบัตรทั้งสามประเภทให้ใช้ได้เฉพาะตัวผู้ถืออาชญาบัตร แต่ให้คุ้มครองถึงลูกจ้างของผู้ถืออาชญาบัตรด้วย โดยกำหนดหลักเกณฑ์การออกอาชญาบัตรแต่ละประเภท ดังนี้

(๑) อาชญาบัตรสำรวจแร่ ให้ยื่นคำขอต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นในท้องที่นั้น และไม่ตัดสิทธิบุคคลอื่นในการยื่นคำขออาชญาบัตรสำรวจแร่ในท้องที่เดียวกันแม้จะมีผู้ยื่นคำขอไว้แล้ว โดยกำหนดให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นเป็นผู้ออกอาชญาบัตร ซึ่งอาชญาบัตรสำรวจแร่มีอายุ ๑ ปี นับแต่วันที่ออก

(๒) อาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่ ให้ยื่นคำขอต่อเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ ประจำท้องที่นั้น ซึ่งคำขอหนึ่งขอได้ไม่เกินสองพันห้าร้อยไร่ โดยกำหนดให้อธิบดีเป็นผู้ออก อาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่ โดยในการออกอาชญาบัตรสามารถกำหนดเงื่อนไขใด ๆ เพื่อการ ค้ำครองสิ่งแวดล้อม ความปลอดภัยของบุคคล พืช สัตว์ และทรัพย์สินได้ นอกจากนี้ ผู้ได้รับอาชญาบัตร จะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการสำรวจแร่ตามที่รัฐมนตรีประกาศ กำหนดด้วย รวมทั้งต้องยื่นรายงานผลการดำเนินงานและการสำรวจที่ได้กระทำไปในรอบระยะเวลา ทุกหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ได้รับอาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่ โดยยื่นต่อเจ้าพนักงาน อุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ภายในสามสิบวันนับแต่วันสิ้นกำหนดระยะเวลาดังกล่าว และต้องยื่น รายงานทั้งหมดที่ได้กระทำไปต่อเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ภายในสามสิบวันก่อน อาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่สิ้นอายุ ซึ่งอาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่มีอายุ ๒ ปี นับแต่วันที่ออก

(๓) อาชญาบัตรพิเศษ ให้ยื่นคำขอต่อเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ นั้น โดยขอได้ตามเนื้อที่ที่สามารถดำเนินการสำรวจจนแล้วเสร็จครบถ้วนภายในห้าปี แต่คำขอหนึ่ง ขอได้ไม่เกินหนึ่งหมื่นไร่ เว้นแต่คำขออาชญาบัตรพิเศษในทะเล ขอได้ไม่เกินห้าแสนไร่ โดยผู้ขอจะต้อง เสนอข้อผูกพันสำหรับการสำรวจโดยระบุจำนวนเงินที่จะใช้จ่ายเพื่อการสำรวจในแต่ละปีตลอดอายุ ของอาชญาบัตรพิเศษ และจะต้องเสนอผลประโยชน์พิเศษแก่รัฐตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีประกาศ กำหนด รวมทั้งการจัดสรรผลประโยชน์พิเศษที่จะแบ่งให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นที่ตั้งของ เขตพื้นที่ตามคำขอด้วย โดยกำหนดให้อธิบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการเป็นผู้ออก อาชญาบัตรพิเศษ ซึ่งอาชญาบัตรพิเศษมีอายุห้าปีนับแต่วันที่ออก (ร่างมาตรา ๓๔ ถึงร่างมาตรา ๔๗)

๒.๗ การทำเหมือง (หมวด ๕)

กำหนดห้ามมิให้ผู้ใดทำเหมืองไม่ว่าในที่ใดก็ตาม ไม่ว่าพื้นที่ดังกล่าวจะเป็นสิทธิ ของบุคคลใดหรือไม่ เว้นแต่ผู้นั้นจะได้รับประทานบัตร ซึ่งให้ใช้ได้เฉพาะตัวผู้ถือประทานบัตร รวมถึง ลูกจ้างของผู้ถือประทานบัตรด้วย และเพื่อประโยชน์ในการกระจายอำนาจในการบริหารจัดการแร่ ได้กำหนดให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกประกาศเพื่อแบ่งการทำเหมืองออกเป็นสามประเภทโดยให้คำนึงถึง พื้นที่ ชนิดแร่ ลักษณะทางธรณีวิทยาของแร่ วิธีการทำเหมืองและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ดังนี้

(๑) การทำเหมืองประเภทที่ ๑ ได้แก่ การทำเหมืองในเนื้อที่ไม่เกินหนึ่งร้อยไร่ โดยกำหนดให้อำนาจเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ แร่จังหวัดที่มีการทำเหมืองเป็นผู้ออกประทานบัตร

(๒) การทำเหมืองประเภทที่ ๒ ได้แก่ การทำเหมืองในเนื้อที่ไม่เกินหกร้อยสี่สิบห้าไร่ โดยกำหนดให้อำนาจอธิบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการเป็นผู้ออกประทานบัตร

(๓) การทำเหมืองประเภทที่ ๓ ได้แก่ การทำเหมืองที่ไม่ใช่การทำเหมือง ประเภทที่ ๑ หรือการทำเหมืองประเภทที่ ๒ การทำเหมืองในทะเล และการทำเหมืองใต้ดิน ให้อธิบดี โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการเป็นผู้ออกประทานบัตร

ส่วนหลักการในการขออนุญาต การออกประทานบัตร และคุณสมบัติของผู้ยื่น คำขอ ได้กำหนดให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยในการ ออกประทานบัตรได้กำหนดห้ามออกประทานบัตรในลักษณะที่ทำให้มีเขตเหมืองแร่ซ้อนกันในระดับ ความลึกที่ต่างกันไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน โดยกำหนดให้ประทานบัตรมีอายุไม่เกินสามสิบปีนับแต่ วันที่ออก โดยห้ามรับช่วงการทำเหมือง และห้ามโอนประทานบัตรเว้นแต่ได้รับอนุญาตจากผู้ออก ประทานบัตร นอกจากนี้ ได้กำหนดสิทธิของผู้ถือประทานบัตร เหตุแห่งการสิ้นสุดสิทธิของ

ผู้ถือประทานบัตร รวมทั้งการดำเนินการกับแร่คงเหลือในเขตเหมืองแร่ภายหลังจากการสิ้นสุดสิทธิของผู้ถือประทานบัตร กำหนดให้ผู้ถือประทานบัตรต้องเปิดการทำเหมืองภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ได้รับประทานบัตร กำหนดหน้าที่ของผู้ถือประทานบัตร รวมทั้งกำหนดให้ผู้ถือประทานบัตรต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายส่วนที่ขาดในกรณีที่กองทุนหรือหลักประกันไม่เพียงพอ หรือกรณีที่ผู้ถือประทานบัตรไม่ดำเนินการฟื้นฟูพื้นที่การทำเหมืองตามแผนฟื้นฟู การพัฒนา การใช้ประโยชน์ การเผ่าระวังผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในระหว่างการทำเหมืองและหลังจากปิดเหมือง รวมถึงกรณีที่ไม่เยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากการทำเหมือง (ร่างมาตรา ๔๘ ถึงร่างมาตรา ๗๐)

๒.๘ การทำเหมืองใต้ดิน (หมวด ๖)

กำหนดให้การทำเหมืองใต้ดินต้องทำในระดับความลึกที่ปลอดภัย โดยจะต้องพิจารณาโครงสร้างทางธรณีวิทยา วิธีการทำเหมืองตามหลักวิศวกรรมเหมืองแร่ในแต่ละพื้นที่ ความปลอดภัยของสิ่งมีชีวิตและทรัพย์สิน โดยกำหนดห้ามมิให้เขตประทานบัตรเหมืองใต้ดินรูก้ำเข้าไปในเขตอุทยานแห่งชาติหรือเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า สำหรับกรณีการทำเหมืองใต้ดินในระดับความลึกจากผิวดินไม่เกินหนึ่งร้อยเมตร ผู้ยื่นคำขอประทานบัตรต้องแสดงหลักฐานต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ด้วยว่าผู้ขอจะมีสิทธิทำเหมืองในเขตที่ดินนั้น และในคำขอประทานบัตรทำเหมืองใต้ดินจะต้องมีข้อมูลตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยข้อมูลดังต่อไปนี้

- (๑) ข้อมูลโดยสังเขปแสดงความเสี่ยงและมาตรการทางเทคนิค
- (๒) แผนที่แสดงเขตเหมืองแร่โดยสังเขป พร้อมข้อมูลประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมในบริเวณต่างๆ เพื่อประกอบการพิจารณา
- (๓) ข้อมูลทางเทคนิคในวิธีการทำเหมืองและแต่งแร่โดยสังเขปทั้งทางเลือกทางวิศวกรรมเหมืองแร่ที่มีอยู่โดยทั่วไปและทางเลือกที่ผู้ขอประทานบัตรเห็นสมควรจะนำมาใช้ พร้อมเหตุผลของทางเลือกดังกล่าว
- (๔) ข้อมูล แผนผัง ขั้นตอน วิธีการในการทำเหมือง และการแต่งแร่ ที่แสดงถึงมาตรการในการลดผลกระทบหรือรักษาไว้ซึ่งคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง ทั้งที่อาจกระทบต่อการดำรงอยู่ของธรรมชาติและชุมชน
- (๕) ข้อเสนอเพื่อการมีส่วนร่วมตรวจสอบการทำเหมืองใต้ดินของตัวแทนผู้มีส่วนได้เสียที่ระบุนถึงจำนวนกองทุนสนับสนุน และระเบียบการตรวจสอบการทำเหมืองที่ผู้ขอประทานบัตรจะเสนอให้ผู้มีสิทธิตรวจสอบการทำเหมืองได้เข้าร่วมตรวจสอบการทำเหมือง
- (๖) เส้นทางขนส่ง และแหล่งน้ำที่จะใช้ในโครงการ ทั้งที่มีอยู่แล้วและที่จะพัฒนาขึ้นพร้อมรายละเอียดการใช้สอยตลอดโครงการ ที่เพียงพอจะประเมินให้เห็นได้ว่าการทำเหมืองใต้ดินในโครงการจะไม่ส่งผลกระทบต่อการดำรงอยู่ของธรรมชาติและชุมชน
- (๗) ข้อเสนอเอาประกันภัยความรับผิดที่ระบุนถึงวงเงินและระยะเวลาเอาประกันภัยไว้โดยชัดเจน
- (๘) แผนการฟื้นฟู การพัฒนา การใช้ประโยชน์ การเผ่าระวังผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในระหว่างที่มีการทำเหมืองและหลังจากปิดเหมือง
- (๙) การจัดตั้งกองทุนฟื้นฟูสภาพพื้นที่ที่ทำเหมืองและเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากการทำเหมือง หรือการวางหลักประกัน

และได้กำหนดหลักเกณฑ์การมีส่วนร่วมในการพิจารณาอนุญาตของผู้มีส่วนได้เสีย การคุ้มครองสิทธิในอสังหาริมทรัพย์ และการกำหนดเงินค่าทดแทนให้แก่ผู้มีกรรมสิทธิ์หรือมีสิทธิในที่ดินที่มีการทำเหมืองใต้ดินในระดับความลึกจากผิวดินเกินกว่าหนึ่งร้อยเมตร (ร่างมาตรา ๗๑ ถึงร่างมาตรา ๘๘)

๒.๙ การขุดหาแร่รายย่อยและการร่อนแร่ (หมวด ๗)

กำหนดห้ามมิให้ผู้ใดขุดหาแร่รายย่อยซึ่งได้แก่ การขุดหาแร่โดยใช้แรงงานคนหรือเครื่องจักรรวมกันไม่เกินยี่สิบแรงม้า เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น และเพื่อประโยชน์ในการป้องกันมิให้มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอันเกิดจากการขุดหาแร่รายย่อยได้กำหนดให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตถือปฏิบัติด้วยก็ได้ สำหรับการขอและการออกใบอนุญาต และคุณสมบัติของผู้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ทั้งนี้ กำหนดให้ใบอนุญาตขุดหาแร่รายย่อยมีอายุไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่ออก และกำหนดให้ผู้ที่ประสงค์จะทำการร่อนแร่ต้องแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ (ร่างมาตรา ๘๙ และร่างมาตรา ๙๐)

๒.๑๐ การประกอบธุรกิจแร่ การแต่งแร่ และการประกอบโลหกรรม (หมวด ๘)

(๑) การประกอบธุรกิจแร่

กำหนดให้การประกอบธุรกิจแร่ ซึ่งได้แก่ การซื้อแร่ การขายแร่ การครอบครองแร่ การเก็บแร่ การขนแร่ การนำเข้าและส่งออกแร่ ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดให้เป็นแร่ที่อยู่ในความควบคุมต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี และกำหนดให้แร่ที่ได้มาจากประทานบัตรหรือแร่ดิบที่เป็นผลพลอยได้จากการทำเหมือง การขุดหาแร่รายย่อย หรือการร่อนแร่ต้องมีการชำระค่าภาคหลวงแร่ก่อนจึงจะสามารถซื้อ ขาย ครอบครอง เก็บ หรือขนแรวดังกล่าวได้ และเพื่อประโยชน์ในการควบคุมและกำกับดูแลการชำระราคาภาคหลวงให้ถูกต้องครบถ้วน ได้กำหนดให้อธิบดีมีอำนาจประกาศกำหนดให้ผู้ซื้อ ผู้ขาย ผู้ครอบครอง การเก็บ การแต่งแร่ การประกอบโลหกรรม หรือผู้ใช้แร่ ต้องรายงานการซื้อ การขาย การครอบครอง การเก็บ การแต่งแร่ การประกอบโลหกรรม หรือการใช้แร่ได้

(๒) การแต่งแร่

กำหนดห้ามมิให้ผู้ใดแต่งแร่เว้นแต่ได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี ทั้งนี้ ไม่รวมถึงผู้ถือประทานบัตรที่แต่งแร่ภายในเขตประทานบัตร โดยที่ผู้รับใบอนุญาตจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด และห้ามมิให้ผู้ใดรับใบอนุญาตกระทำหรือละเว้นการทำการใดอันน่าจะเป็นเหตุให้แร่ที่มีนั้นหรือสิ่งอื่นใดก่อให้เกิดอันตรายแก่บุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์สิน และสิ่งแวดล้อม ในกรณีการขยายหรือลดเขตแต่งแร่ การเปลี่ยนแปลงแผนผังและวิธีการแต่งแร่ การหยุดแต่งแร่ชั่วคราว การแจ้งแต่งแร่ใหม่ และการเลิกแต่งแร่ จะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนดด้วย

(๓) การประกอบโลหกรรม

กำหนดให้การประกอบโลหกรรมที่อยู่ในความควบคุมจะต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี โดยที่ผู้รับใบอนุญาตจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด การขยายหรือลดเขตโลหกรรม การเปลี่ยนแปลงแผนผังและวิธีการประกอบโลหกรรม

การหยุดประกอบโลหกรรมชั่วคราว การแจ้งประกอบโลหกรรมใหม่ และการเลิกประกอบโลหกรรม ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด (ร่างมาตรา ๙๑ ถึงร่างมาตรา ๑๑๒)

๒.๑๑ การรังวัด (หมวด ๙)

กำหนดให้เมื่อได้รับคำขออาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่ คำขออาชญาบัตรพิเศษ คำขอประทานบัตร คำขอใบอนุญาตแต่งแร่ คำขอใบอนุญาตประกอบโลหกรรม หรือคำขออนุญาตทิ้งมูลดินทรายแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนดเขตพื้นที่คำขอ โดยวิธีการรังวัดหรือวิธีอื่นตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด และในกรณีที่มีการกำหนดเขต โดยการรังวัด ให้ผู้ยื่นคำขอหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายนำรังวัดตามวัน เวลา และสถานที่ ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่กำหนดเป็นหนังสือ และกำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่มอบหมายมีอำนาจเข้าไปในที่ดินของผู้มีสิทธิในที่ดินหรือผู้ครอบครองในเวลากลางวันได้ แต่จะต้องแจ้งให้ผู้มีสิทธิในที่ดินหรือผู้ครอบครองทราบเสียก่อน และให้ผู้มีสิทธิในที่ดินหรือผู้ครอบครองที่ดินนั้นมีส่วนร่วมและอำนวยความสะดวกในการรังวัดของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามควรแก่กรณี รวมทั้งกำหนดให้อธิบดีมีอำนาจกำหนดให้ช่างรังวัดเอกชนตามกฎหมายว่าด้วยช่างรังวัดเอกชนเป็นผู้ดำเนินการรังวัดแทนพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ โดยต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่อธิบดีกำหนด และเมื่อรังวัดเสร็จต้องจัดทำรายงานเสนอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ด้วย (ร่างมาตรา ๑๑๓ ถึงร่างมาตรา ๑๑๗)

๒.๑๒ การยกคำขอ การยกเลิก การแก้ไข หรือเพิกถอนการอนุญาต (หมวด ๑๐)

(๑) การยกคำขอ

กำหนดให้อธิบดีมีอำนาจสั่งยกคำขออาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่หรือคำขออาชญาบัตรพิเศษหรือคำขอประทานบัตรได้ในกรณีที่ผู้ยื่นคำขอไม่ให้ความร่วมมือในการรังวัดหรือการออกอาชญาบัตร

(๒) การยกเลิก การแก้ไข หรือเพิกถอนการอนุญาต

เมื่อได้มีการอนุญาตโดยการออกอาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่ อาชญาบัตรพิเศษ ประทานบัตร หรือใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว ผู้ได้รับใบอนุญาตต้องมารับใบอนุญาตภายในสามสิบวันนับแต่ได้รับแจ้ง หากไม่มารับภายในกำหนดเวลาได้กำหนดให้ผู้มีอำนาจอนุญาตยกเลิกการอนุญาตดังกล่าวได้หรือในกรณีที่มีการออกอาชญาบัตร ประทานบัตร หรือใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ให้แก่ผู้ใดโดยคลาดเคลื่อนหรือสำคัญผิดในข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ ผู้ออกอาชญาบัตร ประทานบัตร หรือใบอนุญาต แล้วแต่กรณี ได้กำหนดให้ผู้มีอำนาจอนุญาตมีอำนาจเรียกอาชญาบัตร ประทานบัตร หรือใบอนุญาตนั้นมาแก้ไขให้ถูกต้องหรือเพิกถอนเสียก็ได้ และในกรณีที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎกระทรวง ประกาศ หรือระเบียบที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ หรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในอาชญาบัตร ประทานบัตร หรือใบอนุญาต หรือดำเนินการมีสภาพที่อาจก่อให้เกิดเหตุเดือดร้อนรำคาญ ความเสียหายหรืออันตรายที่มีผลกระทบต่อบุคคล สัตว์ ทรัพย์สินของประชาชน หรือสิ่งแวดล้อม ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้ระงับการกระทำดังกล่าว หรือสั่งให้แก้ไขหรือปรับปรุง หรือปฏิบัติให้ถูกต้องเหมาะสมได้ แต่หากเป็นการจงใจไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่โดยไม่มีเหตุอันสมควร อธิบดี ผู้ออกอาชญาบัตรผู้ออกประทานบัตร หรือผู้ออกใบอนุญาต แล้วแต่กรณี มีอำนาจสั่งให้ผู้ฝ่าฝืน

หยุดประกอบกิจการทั้งหมดหรือบางส่วนเป็นการชั่วคราวหรือเพิกถอนอาชญาบัตร ประทานบัตร หรือใบอนุญาตก็ได้ (ร่างมาตรา ๑๑๘ ถึงร่างมาตรา ๑๒๔)

๒.๑๓ ค่าภาคหลวงแร่ ค่าธรรมเนียม และเงินบำรุงพิเศษ (หมวด ๑๑)

กำหนดให้ผู้ถือประทานบัตร ผู้รับใบอนุญาตขุดหาแร่รายย่อย ผู้แจ้งการร่อนแร่ ผู้รับใบอนุญาตแต่งแร่ ผู้รับใบอนุญาตประกอบโลหกรรม หรือผู้รับใบอนุญาตครอบครองแร่ ต้องชำระค่าภาคหลวงแร่ ค่าธรรมเนียม และผู้ถืออาชญาบัตรทำเหมืองแร่ทุกชนิดต้องเสียเงินบำรุงพิเศษตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

(๑) ค่าภาคหลวงแร่

กำหนดให้เรียกเก็บได้ไม่เกินร้อยละยี่สิบของราคากลางแร่ โดยราคาแร่แต่ละชนิดเป็นไปตามที่อธิบดีกำหนด และในกรณีที่ผู้มีหน้าที่ชำระค่าภาคหลวงไม่ชำระค่าภาคหลวงแร่ หรือชำระค่าภาคหลวงไม่ครบถ้วน หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าชำระไม่ถูกต้อง ให้อธิบดีมีหนังสือเรียกให้มาชี้แจงภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือ หากไม่มาภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้อธิบดีแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินค่าภาคหลวงแร่เพื่อประเมินการชำระค่าภาคหลวงแร่ต่อไป ผู้ถือประทานบัตร ผู้รับใบอนุญาตขุดหาแร่รายย่อย ผู้แจ้งการร่อนแร่ ผู้รับใบอนุญาตแต่งแร่ ผู้รับใบอนุญาตประกอบโลหกรรม หรือผู้รับใบอนุญาตครอบครองแร่ต้องชำระค่าภาคหลวงแร่ตามที่กำหนดไว้ ดังนี้

๑) แร่ที่กำหนดไว้ในประทานบัตร รวมถึงแร่อื่นที่เป็นผลพลอยได้จากการทำเหมือง

๒) แร่อื่นที่เป็นผลพลอยได้จากการแต่งแร่ หรือตะกั่วที่มีแร่ชนิดอื่นเจือปนอยู่เกินปริมาณที่อธิบดีกำหนด ซึ่งยังมีได้ชำระค่าภาคหลวงแร่

๓) แร่ที่ได้จากการขุดหาแร่รายย่อยหรือการร่อนแร่

๔) แร่ที่ได้รับอนุญาตให้ครอบครอง ซึ่งแร่นั้นยังมีได้ชำระค่าภาคหลวงแร่

๕) การซื้อแร่ที่ตกเป็นของแผ่นดิน หากปรากฏว่าแร่นั้นยังมีได้ชำระค่าภาคหลวงแร่

(๒) ค่าธรรมเนียม

ผู้ขออนุญาตต้องเสียค่าธรรมเนียมพร้อมกับการยื่นคำขอและต้องออกค่าใช้จ่ายหรือวางเงินล่วงหน้าเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดดำเนินงานตามความจำเป็นอันควรแก่กรณีตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ในกรณีที่มีการส่งยกคำขอ หรือไม่อนุญาตตามคำขอ หรือผู้ยื่นคำขอได้ถอนคำขอ ให้คืนค่าใช้จ่ายหรือเงินล่วงหน้าที่ยังไม่ได้จ่ายสำหรับกิจการนั้นแก่ผู้ยื่นคำขอตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ในกรณีที่เป็นการสำรวจแร่ตามอาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่หรืออาชญาบัตรพิเศษ ต้องเสียค่าสิทธิการสำรวจแร่ในอัตราก้าวหน้าตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดด้วย โดยที่ผู้ถืออาชญาบัตรไม่มีสิทธิขอคืนค่าสิทธิการสำรวจแร่ที่ตนได้ชำระแล้วหากอาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่หรืออาชญาบัตรพิเศษสิ้นสุดลงก่อนอายุที่กำหนด แต่หากผู้ถืออาชญาบัตรไม่ชำระค่าสิทธิการสำรวจแร่ให้ถูกต้องครบถ้วนเมื่อเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ได้บอกกล่าวเป็นหนังสือแล้ว และผู้ถืออาชญาบัตรไม่ได้ชำระภายในหกสิบวันนับแต่วันรับคำบอกกล่าว ให้ผู้ถืออาชญาบัตรมีอำนาจสั่งเพิกถอนอาชญาบัตรนั้นเสียได้

(๓) เงินบำรุงพิเศษ

ผู้ถือประทานบัตรทำเหมืองแร่ทุกชนิดต้องเสียเงินบำรุงพิเศษเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการพัฒนาท้องถิ่น การศึกษาวิจัยด้านแร่ การปรับปรุงสภาพพื้นที่ที่ผ่านการทำเหมืองแล้ว ตามหลักภูมิสถาปัตยกรรม และการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ โดยกำหนดให้เรียกเก็บในอัตราไม่เกินร้อยละสิบของค่าภาคหลวงแร่ที่ผลิตได้จากประทานบัตรนั้น และในกรณีที่มีความจำเป็นในทางเศรษฐกิจ รัฐมนตรีมีอำนาจออกประกาศกำหนดให้แร่ชนิดใดได้รับการลดหย่อนหรือยกเว้นการเรียกเก็บเงินบำรุงพิเศษตามระยะเวลาที่เห็นสมควรได้ (ร่างมาตรา ๑๒๕ ถึงร่างมาตรา ๑๓๐)

๒.๑๔ การพัฒนาและการส่งเสริม (หมวด ๑๒)

(๑) กำหนดให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อลดหย่อนหรือยกเว้นค่าธรรมเนียมให้กับผู้ประกอบการ ซึ่งดำเนินการตามหลักเกณฑ์ได้สูงกว่ามาตรฐานที่กฎหมายกำหนด เพื่อเป็นการมาตรการจูงใจให้ผู้ประกอบการมีความรับผิดชอบต่อสังคม โดยกำหนดหลักเกณฑ์และคุณสมบัติของผู้มีสิทธิได้รับยกเว้นหรือลดหย่อนในเรื่อง ดังนี้

๑) ผู้ถือประทานบัตร ผู้รับใบอนุญาตแต่งแร่ หรือผู้รับใบอนุญาตประกอบโลหกรรมที่ประกอบการรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมสูงกว่ามาตรฐานที่กฎหมายกำหนด

๒) เหตุภัยพิบัติทางธรรมชาติ หรืออุบัติเหตุ

๓) เหตุอื่นอันสมควร

(๒) ในพื้นที่ที่มีแร่เหมาะสมเพียงพอที่จะพัฒนาเป็นแหล่งแร่เพื่อการทำเหมือง รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการอาจให้กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่จัดทำเอกสารที่จำเป็นในการขอประทานบัตร และจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมสำหรับพื้นที่นั้นเพื่อขอความเห็นชอบตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ก่อนออกประทานบัตรให้ทำเหมืองในพื้นที่ดังกล่าว และเมื่อรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมสำหรับพื้นที่นั้นได้รับความเห็นชอบแล้ว กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่อาจนำพื้นที่นั้นออกประมูลก็ได้ โดยอาจให้สิทธิแก่ผู้ประกอบการชั้นดีที่ประกอบการโดยดำเนินการตามหลักเกณฑ์ได้สูงกว่ามาตรฐานที่กฎหมายกำหนดมีสิทธิได้รับการคัดเลือกก่อนก็ได้ (ร่างมาตรา ๑๓๑ และร่างมาตรา ๑๓๒)

๒.๑๕ ความรับผิดทางแพ่ง (หมวด ๑๓)

กำหนดให้ผู้ได้รับอนุญาตต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายหรือความเดือดร้อนรำคาญ อันเกิดขึ้นแก่บุคคล ทรัพย์สิน หรือสิ่งแวดล้อม และในกรณีที่ความเสียหายเกิดขึ้นในเขตที่ได้รับอนุญาต ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าความเสียหายดังกล่าวเกิดจากการกระทำของผู้ได้รับอนุญาตรายนั้น โดยในกรณีที่ผู้ใดทำเหมืองแร่โดยไม่ได้รับอนุญาต หรือผู้ถือประทานบัตรรายใดทำเหมืองแร่นอกเขตประทานบัตร หรือผู้ถือประทานบัตรรายใดทำเหมืองแร่ในเขตประทานบัตร แต่เป็นพื้นที่ห้ามทำเหมืองตามมาตรา ๖๔ (๓) หรือตามกฎหมายอื่น นอกจากจะต้องรับผิดทางอาญาแล้ว จะต้อง

รับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหายให้แก่รัฐตั้งแต่สองเท่าแต่ไม่เกินสามเท่าของมูลค่าแร่ที่ได้จากการทำเหมือง ในบริเวณดังกล่าวด้วย นอกจากนี้ ศาลมีอำนาจกำหนดค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษ ตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

(๑) ค่าเสียหายสำหรับความเสียหายต่อจิตใจอันเป็นผลเนื่องมาจากความเสียหายต่อร่างกาย สุขภาพ หรืออนามัยของผู้เสียหาย และหากผู้เสียหายถึงแก่ความตาย สามมี ภริยา บุพการี หรือผู้สืบสันดานของบุคคลนั้นชอบที่จะได้รับค่าเสียหายสำหรับความเสียหายต่อจิตใจได้

(๒) หากข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้ได้รับอนุญาตได้ประกอบกิจการเหมืองแร่ โดยรู้อยู่แล้วว่าการประกอบกิจการเหมืองแร่นั้นไม่ปลอดภัย หรือมิได้รู้เพราะความประมาทเลินเล่อ อย่างร้ายแรง หรือเมื่อรู้ว่าการประกอบกิจการเหมืองแร่ไม่ปลอดภัยภายหลังจากการทำเช่นนั้นแล้ว ไม่ดำเนินการใด ๆ ตามสมควร เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหาย ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้ประกอบการ จ่ายค่าสินไหมทดแทนเพิ่มขึ้นจากจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงที่ศาลกำหนดได้ตามที่ศาล เห็นสมควร แต่ไม่เกินสองเท่าของค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงนั้น โดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ เช่น ความร้ายแรงของความเสียหายที่ผู้เสียหายได้รับ การที่ผู้ประกอบการรู้ถึงความไม่ปลอดภัยของการประกอบกิจการ ระยะเวลาที่ผู้ประกอบการปกปิดความไม่ปลอดภัยของการประกอบกิจการของผู้ประกอบการเมื่อทราบว่าการประกอบกิจการทำเหมืองแร่นั้นไม่ปลอดภัย ผลประโยชน์ที่ผู้ประกอบการ ได้รับ สถานะทางการเงินของผู้ประกอบการ การบรรเทาความเสียหายที่เกิดขึ้น ตลอดจนกรณีที่ผู้เสียหายมีส่วนในการก่อให้เกิดความเสียหายด้วย (ร่างมาตรา ๑๓๓ ถึงร่างมาตรา ๑๓๖)

๒.๑๖ การควบคุมและการตรวจสอบ (หมวด ๑๔)

กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจในการควบคุมและตรวจสอบ การดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งให้มีอำนาจดำเนินการเกี่ยวกับของกลาง และเงินค้ำจ่ายดังนี้

(๑) อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ในการควบคุมและการตรวจสอบการ ดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

๑) เข้าไปในเขตเหมืองแร่ เขตประกอบธุรกิจแร่ เขตแต่งแร่ เขตโลหกรรม เขตขุดหาแร่รายย่อย หรือเขตที่มีการร่อนแร่ เพื่อตรวจสอบการประกอบกิจการ ดังกล่าวได้ในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นจนถึงพระอาทิตย์ตกหรือในเวลาทำการของสถานที่ดังกล่าว โดยในกรณีที่ยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จ จะกระทำต่อไปในเวลากลางคืนหรือนอกเวลาทำการของ สถานที่นั้นก็ได้

๒) สั่งเป็นหนังสือให้ผู้ถืออาชญาบัตร ผู้ถือประทานบัตร ผู้ประกอบธุรกิจแร่ ผู้รับใบอนุญาตแต่งแร่ หรือผู้รับใบอนุญาตประกอบโลหกรรม ผู้ประกอบกิจการร่อนแร่ หรือผู้ขุดหาแร่รายย่อย ระงับการกระทำที่เป็นการฝ่าฝืน หรือแก้ไขปรับปรุง หรือปฏิบัติให้ถูกต้อง เหมาะสม หรือจัดการป้องกันอันตรายอันอาจเกิดจากการประกอบกิจการนั้นภายในระยะเวลา ที่กำหนด

๓) นำแร่ในปริมาณพอสมควรไปเป็นตัวอย่างเพื่อตรวจสอบวิเคราะห์

๔) ยึดหรืออายัดแร่หรือทรัพย์สินใดที่มีไว้เนื่องจากการกระทำความผิด หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าได้ใช้ในการกระทำความผิด

ทั้งนี้ ในกรณีที่มีผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่รายงานต่ออธิบดี ผู้ออกอาชญาบัตร ประทานบัตร หรือใบอนุญาต เพื่อพิจารณา

พักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาต ประทานบัตร ใบอนุญาต หรือระงับการประกอบกิจการต่อไปได้ รวมทั้งกำหนดให้ผู้ซึ่งเกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามสมควรในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยในการปฏิบัติหน้าที่จะต้องแสดงบัตรประจำตัวแก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง

(๒) อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ในการดำเนินการเกี่ยวกับของกลาง และเงินค้ำจ่าย

กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจยึดหรืออายัดทรัพย์สินไว้เนื่องในการกระทำความผิด และเครื่องมือ เครื่องใช้ สัตว์พาหนะ ยานพาหนะ หรือเครื่องจักรกลใดๆ ที่บุคคลได้มา หรือได้ใช้ในการกระทำความผิด หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าได้ใช้ในการกระทำความผิด หรือเป็นอุปกรณ์ให้ได้รับผลในการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อเป็นหลักฐานในการพิจารณาคดี ได้จนกว่าจะมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดี หรือสิทธิภาคินาฎามาฟ้องระงับ หรือจนกว่าคดีจะถึงที่สุด ไม่ว่าทรัพย์สินนั้นจะเป็นของผู้กระทำความผิดหรือของผู้มีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นผู้กระทำความผิดหรือไม่ และเมื่อได้มีการฟ้องคดี โดยให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจผูกมัด ประทับตรา จัดทำบัญชี หรือเก็บรักษาไว้ตามหลักเกณฑ์ที่อธิบดีกำหนด ในกรณีทรัพย์สินถูกยึดไว้ มิใช่เป็นของผู้กระทำความผิดหรือของผู้มีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นผู้กระทำความผิด ให้พนักงานเจ้าหน้าที่โดยอนุมัติอธิบดี คืนทรัพย์สินหรือเงินแล้วแต่กรณี ให้แก่เจ้าของก่อนถึงเวลาตามที่กฎหมายกำหนดไว้ได้ โดยอาจกำหนดเงื่อนไขในการคืนและการตรวจสอบเพื่อป้องกันมิให้มีการนำทรัพย์สินนั้นกลับไปใช้ในการกระทำความผิดอีกตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด ในกรณี ดังนี้

๑) เมื่อทรัพย์สินนั้นไม่จำเป็นต้องใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณา คดีที่เป็นเหตุให้ทรัพย์สินนั้นถูกยึด หรือ

๒) เมื่อผู้กระทำความผิดหรือผู้ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นผู้กระทำความผิด ได้ทรัพย์สินนั้นมาจากผู้เป็นเจ้าของโดยการกระทำความผิดทางอาญา

ในกรณีที่มีการยึดของกลางที่ต้องสงสัยในการกระทำความผิด โดยไม่ปรากฏตัวเจ้าของหรือผู้ครอบครอง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ยึดส่งมอบของกลางให้แก่ เจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่หรือเจ้าหน้าที่ที่อธิบดีกำหนดเพื่อเก็บรักษาไว้ และให้อธิบดี มีอำนาจประกาศหาตัวเจ้าของหรือผู้ครอบครองเพื่อให้บุคคลดังกล่าวไปแสดงหลักฐานเพื่อขอรับ ของกลางคืน โดยให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการดำเนินการข้างต้น สำหรับค่าธรรมเนียมหรือเงินอื่นใดตามพระราชบัญญัตินี้ที่ค้างจ่ายอยู่ในความรับผิดชอบของ กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ หรือเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ หรือ เจ้าพนักงานท้องถิ่น แล้วแต่กรณี ถ้าผู้มีสิทธิมิได้เรียกเอาคืนภายในหนึ่งปีนับแต่ได้รับแจ้งเป็นหนังสือ จากอธิบดีหรือเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น แล้วแต่กรณี ให้ตกเป็นของแผ่นดิน (ร่างมาตรา ๑๓๗ ถึงร่างมาตรา ๑๔๖)

๒.๑๗ บทกำหนดโทษทางอาญา (หมวด ๑๕)

(๑) โดยที่พระราชบัญญัติฉบับนี้ได้กำหนดมาตรการเยียวยาผลกระทบ ที่เกิดจากการทำเหมืองแร่ไว้แล้ว คือ การกำหนดให้มีการวางเงินกองทุนเพื่อใช้เป็นหลักประกัน ในการเยียวยาผลกระทบที่เกิดขึ้น การกำหนดให้ผู้ได้รับใบอนุญาตต้องชดเชยค่าเสียหายทางแพ่ง ซึ่งกำหนดให้ศาลมีอำนาจกำหนดค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษสำหรับค่าเสียหายต่อจิตใจได้ด้วย ในการกำหนดโทษทางอาญา จึงเป็นมาตรการเสริมในการป้องกันมิให้มีการกระทำความผิด

โดยในร่างพระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดโทษจำคุกไว้ตามอัตราที่เคยกำหนดไว้เดิม แต่เพิ่มโทษปรับขึ้นสามสิบเท่าจากอัตราค่าปรับตามที่กฎหมายเดิมได้กำหนดไว้เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป (ร่างมาตรา ๑๔๗ ถึงร่างมาตรา ๑๗๐ และร่างมาตรา ๑๘๒)

(๒) กำหนดให้ผู้ที่นำทรัพย์สินหรือของกลางที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้เก็บรักษา ไปใช้หรือแสวงหาประโยชน์ ต้องระวางโทษปรับจำนวนสองเท่าของประโยชน์ที่ได้จากการใช้หรือแสวงหาประโยชน์ (ร่างมาตรา ๑๗๑)

(๓) กำหนดให้ศาลสั่งริบบรรดาแร่ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ สัตว์พาหนะ ยานพาหนะ หรือเครื่องจักรกลใด ๆ ที่บุคคลได้มา หรือได้ใช้ในการกระทำความผิด หรือมีไว้ในเนื่องในการกระทำความผิด หรือได้ใช้เป็นอุปกรณ์ให้ได้รับผลในการกระทำความผิด ไม่ว่าจะมิได้ผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาหรือไม่ (ร่างมาตรา ๑๗๒)

(๔) กำหนดให้นำของกลางหรือทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องในการกระทำความผิดซึ่งตกเป็นของแผ่นดินออกขายหรือจำหน่ายได้ (ร่างมาตรา ๑๗๓)

(๕) กำหนดให้อธิบดีมีอำนาจสั่งจ่ายเงินซึ่งได้จากการขายของกลางหรือทรัพย์สินใดที่เกี่ยวข้องในการกระทำความผิดซึ่งตกเป็นของแผ่นดินตามพระราชบัญญัตินี้ หรือเงินค่าปรับที่ชำระต่อศาลหรือตามที่มีการเปรียบเทียบ เพื่อเป็นเงินสินบนหรือรางวัลแก่ผู้นำจับ ผู้จับตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด (ร่างมาตรา ๑๗๔)

(๖) กำหนดให้คณะกรรมการเปรียบเทียบสามารถเปรียบเทียบบรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ที่มีโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือมีโทษปรับสถานเดียว โดยให้รัฐมนตรีกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาของคณะกรรมการเปรียบเทียบ โดยให้คำนึงถึงสภาพความร้ายแรงของการกระทำความผิด ทั้งนี้ เพื่อให้การลงโทษผู้กระทำความผิดสามารถดำเนินการได้โดยรวดเร็วและเหมาะสม (ร่างมาตรา ๑๗๖ ถึงร่างมาตรา ๑๗๘)

(๗) กำหนดให้ผู้มีอำนาจสั่งการ หรืองดเว้นการสั่งการ หรือไม่กระทำการตามอำนาจหน้าที่ต้องรับผิดชอบตามที่กำหนดไว้ด้วย ในกรณีผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล (ร่างมาตรา ๑๘๐)

(๘) กำหนดโทษแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ เจ้าพนักงานอุตสาหกรรมประจำห้องที่ หรือผู้ใดที่เกี่ยวข้องโดยทุจริต กระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใด ๆ โดยทุจริตเพื่อมิให้มีการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ หรือฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สามแสนถึงสามล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (ร่างมาตรา ๑๘๑)

๒.๑๓ บทเฉพาะกาล

(๑) ในวาระเริ่มแรก ในระหว่างที่ยังไม่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิให้ดำเนินการ ดังนี้

๑) ให้คณะกรรมการประกอบด้วยปลัดกระทรวงอุตสาหกรรมเป็นประธานกรรมการ อธิบดีกรมเจ้าท่า อธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง อธิบดีกรมที่ดิน อธิบดีกรมทรัพยากรธรณี อธิบดีกรมป่าไม้ อธิบดีกรมศิลปากร อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประธานสภาการเหมืองแร่หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายและอธิบดีกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ เป็นเลขานุการ ปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อน จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

๒) ให้คณะกรรมการแห่งจังหวัดประกอบด้วยผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานกรรมการ ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด ปฏิรูปที่ดินจังหวัด ผู้แทนกรมเจ้าท่า ผู้แทนกรมทรัพยากรธรณี ผู้แทนกรมศิลปากร ผู้แทนกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประธานบัตรสำหรับการทำเหมืองตั้งอยู่ ผู้แทนสภาการเหมืองแร่ และเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่เป็นเลขานุการ ปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนจนกว่าจะได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

ทั้งนี้ ให้ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๑๘๔)

(๒) กำหนดให้พื้นที่ที่เป็นเขตสำหรับดำเนินการสำรวจ การทดลอง การศึกษา หรือการวิจัยเกี่ยวกับแร่ที่ออกตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ มีผลใช้บังคับต่อไปอีกไม่เกินห้าปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๑๘๕)

(๓) กำหนดให้กฎกระทรวง ประกาศ ระเบียบ หรือคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ และพระราชบัญญัติพิกัดอัตราค่าภาคหลวงแร่ พ.ศ. ๒๕๐๙ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีกฎกระทรวง ประกาศ หรือระเบียบที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๑๘๖)

(๔) กำหนดให้คำขอทุกประเภทที่ได้ยื่นไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นคำขอตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๑๘๗)

(๕) กำหนดให้อาชญาบัตร ประธานบัตร หรือใบอนุญาตที่ได้ออกให้ตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้ได้จนกว่าจะสิ้นอายุหรือถูกเพิกถอน รวมทั้งข้อผูกพันตามสัญญาต่างๆ ซึ่งมีอยู่กับรัฐบาลไทยโดยกระทรวงอุตสาหกรรมและกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ให้มีผลใช้บังคับต่อไปตามข้อผูกพันแห่งสัญญานั้น ๆ จนกว่าผลการใช้บังคับตามสัญญาจะสิ้นสุดลง (ร่างมาตรา ๑๘๘)